

Er zit meer in vlaanderen

Ontwerp-verkiezingsprogramma
Vlaamse verkiezingen
7 juni 2009

Inhoud

Inleiding	3
Hoofdstuk 1. Een sterke, vernieuwende economie	4
Hoofdstuk 2. Een moderne arbeidsmarkt die zorgt voor jobs.....	11
Hoofdstuk 3. Een efficiënte overheid.....	15
Hoofdstuk 4. De klimaatopwarming ernstig nemen.....	21
Hoofdstuk 5. Een woning voor iedereen	27
Hoofdstuk 6. Vlaanderen mobiel houden.....	33
Hoofdstuk 7. Leefbare steden.....	41
Hoofdstuk 8. Onderwijs	44
Hoofdstuk 9. Elke mens telt	50
Hoofdstuk 10. Zorgzaam Vlaanderen	57
Hoofdstuk 11. Creatieve en sportieve mensen	66

Inleiding

Anno 2009 doet Vlaanderen het beter dan 10 jaar geleden. We betalen minder belastingen. De schuld is weg gewerkt. Onze steden zijn leefbaarder geworden. Veel meer mensen bezitten een eigen woning, de beste sociale zekerheid die er is.

Toch is dit geen reden tot Vlaamse zelfgenoegzaamheid. Nog heel wat uitdagingen liggen op de plank. Denk maar aan de files, de wachtlijsten in de gehandicaptenzorg, het tekort aan kinderopvang, kamperende ouders voor de schoolpoorten, ouderen die hun verzorging niet kunnen betalen, de overdreven reglementering... Vaak zijn het dagdagelijkse problemen, waarmee elke Vlaming wordt geconfronteerd. Daarenboven ontsnapt ook Vlaanderen niet aan de wereldwijde economische crisis. Veel mensen verliezen hun job of dreigen hem te verliezen. De onzekerheid neemt toe.

Op zo een moment kijken de mensen naar de politiek. Ondanks al hun wantrouwen, gevoed door twee jaar politieke instabiliteit, verwachten ze van de politiek antwoorden. Ze verwachten een richting. Perspectief.

Met dit programma geeft Open Vld de richting aan. We geven een antwoord op de vele uitdagingen die er nog zijn, niet in het minst de economische crisis. Open Vld gelooft in de kracht van de mensen. Samen, met gebundelde krachten, geraken we uit de crisis en kunnen we een antwoord geven op de vele dagdagelijkse problemen. Want er zit meer in Vlaanderen.

Bart Somers
Voorzitter Open Vld

Hoofdstuk 1. Een sterke, vernieuwende economie

De voorbije tien jaar leverde Open Vld onafgebroken de minister van Economie, Innovatie en Buitenlandse Handel in de Vlaamse regering. Op die manier kon Open Vld haar stempel drukken op het economisch beleid voor Vlaanderen. Het afgelegde parcours mag gezien worden. De lasten voor de bedrijven werden verlaagd. Er werd gesnoeid in het woud van overheidsstructuren. De financieringsmogelijkheden voor KMO's werden verruimd. De middelen voor innovatie fors verhoogd. De omslag naar de groene economie ingezet.

Ook in economisch moeilijker tijden nam Open Vld haar verantwoordelijkheid. In het Vlaams relanceplan werden maatregelen uitgewerkt om herstructureringen binnen bedrijven te vergemakkelijken, private investeringen te versnellen en de kredietverlening via de banken aan de KMO's te versoepelen door de waarborgregeling uit te breiden.

Maar we moeten onze Vlaamse economie blijven versterken door verder ingrijpende structurele maatregelen te nemen om de competitiviteit te verhogen. Dat is de weg om Vlaanderen tegen 2020 in de top vijf van de meest welvarende regio's in Europa te brengen. Vandaag bekleeden we de 20ste plaats.

Resolutie 1. Open Vld wil Vlaanderen tegen 2020 in de top 5 van de meest welvarende regio's van Europa.

Daarvoor moeten we de globalisering en de vergrijzing ombuigen in opportuniteiten. Willen we onze welvaart veilig stellen en jobs creëren dan moet Vlaanderen verder uitgroeien tot een competitieve en innovatieve kenniseconomie. Dat is de inzet in de volgende legislatuur.

1. Een vlottere toegang tot het financieren van ondernemingen

Op het vlak van de financiering van ondernemingen nam de Vlaamse regering, via haar Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV), de jongste jaren talrijke initiatieven om KMO's in hun zoektocht naar financiering te ondersteunen. Dit gebeurde bijvoorbeeld door de waarborgregeling uit te breiden, door groeifinanciering te voorzien via de ARKimedesfondsen, door innovatiefinanciering via VINNOF, door het toekennen van achtergestelde leningen via PMV-Innovatiemezzanine en PMV-groeimezzanine en door de mogelijkheid een fiscaal aftrekbare lening ter beschikking te stellen van een familielid of een kennis die een zaak wil starten (Winwin lening). Het beleid moet in de komende jaren blijven steunen op dergelijke vormen van financiering die eenvoudig toegankelijk zijn voor de bedrijven.

Via de Winwinlening worden particulieren fiscaal gestimuleerd om geld – tot 50.000 €- ter beschikking te stellen van starters. Wie als vriend, kennis of familielid een lening toekent aan een startend bedrijf krijgt jaarlijks een belastingvoordeel van 2,5% van het geleende bedrag. Men kan zo tot 1.250 €aan belastingen uitsparen voor elk van de 8 jaren dat de lening loopt. Al meer dan 700 ondernemers vonden dankzij de Winwinlening startkapitaal.

Resolutie 2. Open Vld wil de mogelijkheden van de Winwinlening uitbreiden. Het maximum van 50.000 €per kredietnemer-starter wordt opgeheven, zodat starters meerdere Winwinleningen kunnen aangaan.

Dankzij ARKImedes – ARK staat voor Activering van Risicokapitaal – beschikt Vlaanderen over een instrument dat toelaat het aanbod van risicokapitaal te verdubbelen door private fondsen tot 1 €extra aan te bieden voor elke €die zij zelf investeren in een Vlaamse KMO. De middelen voor ARKImedes – 110 miljoen €- werden bij het publiek opgehaald door een fiscaal gestimuleerde publieke uitgifte van aandelen en obligaties. Bijna 100 Vlaamse KMO's vonden dankzij ARKImedes al groeifinanciering.

Resolutie 3. Open Vld wil een tweede fiscaal gestimuleerde ophaling van middelen bij het publiek door uitgifte van aandelen en obligaties. Op die manier wordt spaargeld gekanaliseerd naar groeifinanciering voor Vlaamse KMO's.

De bestaande instrumenten dienen ook bij de bedrijven nog meer bekendgemaakt worden. De instrumenten die via het Participatiefonds op federaal niveau beschikbaar zijn, moeten overgeheveld worden naar Vlaanderen. Er dringt zich dus nog meer vereenvoudiging op.

Veel KMO's worden vandaag de dag getroffen door de crisis en komen in moeilijkheden. Een versterking van het preventief bedrijfsbeleid kan door vroegtijdige detectie van de bedrijfsproblemen faillissementen voorkomen.

Resolutie 4. Open Vld wenst via het Agentschap Ondernemen het beleid rond faillissementspreventie verder te ontwikkelen en wil een actieplan opzetten voor begeleiding van bedrijven in moeilijkheden. Op die wijze wordt de doorstart van bedrijven zoveel als mogelijk ondersteund.

2. Meer zuurstof door lagere lasten

De arbeidskosten in België zijn momenteel de derde hoogste van de EU, na Denemarken en Duitsland. Ze liggen zowat 12% hoger dan het gemiddelde van Frankrijk, Duitsland en Nederland. Dit is niet alleen nadelig voor het concurrentievermogen van ons land en van Vlaanderen, het risico is groot dat bedrijven onze regio verlaten en hun activiteiten overplaatsen naar het buitenland.

Zowel op federaal als op Vlaams vlak is er al veel gebeurd om de lasten te verminderen. Maar door een aangepast ondersteuningsbeleid kan de fiscaliteit nog verlaagd worden. Vandaag kan het ondersteuningsbeleid voor vennootschappen in Vlaanderen enkel via subsidies verlopen. En subsidies zijn altijd concurrentieverstorend, administratief complex en bevoordelen hen die de wegen in het subsidiewoud kennen.

Resolutie 5. Open Vld wil de subsidiestromen naar de ondernemingen afbouwen en de vrijgekomen middelen gebruiken voor een verlaging van de bedrijfsbelastingen. Enkel voor het vergroenen van ondernemingsprocessen en voor het ondersteunen van risicovolle innovatieprojecten kunnen subsidie-instrumenten blijven bestaan.

De middelen die vrijkomen door de afbouw van de subsidiestromen moeten ingezet worden om alle ondernemingen in Vlaanderen een lastenverlaging te bezorgen. Hét instrument daartoe vormt de vennootschapsbelasting. Helaas is die belasting tot op heden een federale aangelegenheid.

Resolutie 6. Open Vld wil de regionalisering van de vennootschapsbelasting. Door een uniforme federale belastbare grondslag te behouden, waarop de gewesten binnen bepaalde marges een eigen tarief innen, kan dit administratief eenvoudig gerealiseerd worden.

De vergrijzing slaat ook toe onder de ondernemers. Om de continuïteit van onze ondernemingen te garanderen is een vlotte successieregeling daarom van groot belang.

Resolutie 7. Open Vld wil de fiscale maatregelen tot stimulering van bedrijfsopvolging versterken.

De hoge fiscale lasten in ons land blijven pijnpunt nummer één van ondernemers. Niet alleen de federale lasten, ook de talrijke heffingen op lokaal vlak. Vandaag bestaan er ongeveer 88 soorten van belastingen en retributiereglementen die lokale overheden opleggen aan ondernemingen.

Resolutie 8. Open Vld wil in een nieuw lokaal pact tussen de Vlaamse overheid en de gemeenten komen tot een verlaging van de gemeentebelastingen en een ondernemingsvriendelijke lokale fiscaliteit. Alle lokale belastingen op bedrijven moeten worden afgeschaft. In ruil krijgen gemeenten de bevoegdheid om opcentiemen te heffen op de Vennootschapsbelasting.

Naast de lokale belastingen op drijfkracht en andere bedrijfsbelastingen, bestaan er vandaag ook heel wat retributies. Wie een vergunning vraagt of een erkenning, moet vaak diep in de buidel tasten.

Resolutie 9. Open Vld wil komen tot een verlaging van de (para-)fiscale druk door de afschaffing van alle retributies en andere financiële vergoedingen nodig bij de aanvraag en behandeling van de Vlaamse vergunningen en erkenningen die de Vlaamse overheid aan de bedrijven oplegt.

3. Ondernemerschap, creativiteit en innovatie stimuleren

Ondernemerschap, creativiteit en innovatie liggen aan de bron van welvaartscreatie. De toegenomen concurrentie als gevolg van het globaliseringsproces dwingt onze ondernemingen zich voortdurend aan te passen. Alleen de ontwikkeling van nieuwe producten en diensten, van nieuwe productieprocessen en ondernemingsstrategieën kunnen ons marktaandeel doen winnen.

Dit vraagt een versterking van de ondernemerschap- en innovatiecultuur in Vlaanderen. Vlamingen zijn in het algemeen nog te risico-avers en ondernemerschap wordt bekeken als een onveilige en sociaal onzekere keuze. Een positieve beeldvorming bij het brede publiek kan bijdragen tot het aanzwengelen van de bereidheid tot ondernemen.

Resolutie 10. Open Vld wil de ondernemerscultuur in Vlaanderen verder aanwakkeren door ondernemerschap positief te waarderen. Daartoe wordt Flanders DC verder uitgebouwd. Ondernemerschap moet worden opgenomen in de eindtermen van het onderwijs. Het vermogen van de Vlaamse samenleving en economie tot de opname van technologische ontwikkelingen wordt versterkt door initiatieven tot sensibilisering van technologie en wetenschap bij jongeren. Daartoe wordt het doe-centrum Technopolis verder uitgebouwd.

Tijdens de Europese top in Lissabon, in maart 2002, spraken de regeringsleiders af om tegen 2010 3% van het BBP te besteden aan Onderzoek&Ontwikkeling. Twee derde van deze inspanning moet gedragen worden door de privé, een derde door de overheid.

Resolutie 11. *Om de 3%-doelstelling inzake Onderzoek en Ontwikkeling te halen, wil Open Vld vanaf 2010 structureel en elk jaar bijkomende middelen voor O&O reserveren. Tegen 2014 moet de 1% BBP-doelstelling van overheidsinvesteringen in O&O zijn bereikt. Dit groeipad wordt verankerd in een budgettair meerjarenprogramma en de extra middelen worden strategisch, gecoördineerd en selectief ingezet.*

Ondernemend Vlaanderen moet creatiever worden. Vlaamse bedrijven moeten inzetten op alle vormen van innovatie: product-/diensteninnovatie (bijvoorbeeld in de gezondheidszorgen en de logistiek), strategische innovatie (bedrijfsmodel en strategie), marketinginnovatie (hoe ga je naar de markt), proces- en organisatorische innovatie... De overheid moet in haar beleid alle verschillende vormen van innovatie aanmoedigen en haar innovatie-instrumentarium aanpassen.

Resolutie 12. *Open Vld wil het Vlaamse innovatie-instrumentarium aanpassen en de nodige (financiële) ondersteuning voorzien voor alle vormen van innovatie en niet enkel focussen op technologische vernieuwing.*

Innovatie mag evenwel niet beperkt blijven tot Onderzoek&Ontwikkeling (O&O). De resultaten van de O&O-inspanningen moeten hun weg vinden naar de markt. Nieuwe producten, diensten en processen moeten er uit voortvloeien. En dat vergt ondernemerschap. Daarom spreken we voortaan van O&O&O: Onderzoeken, Ontwikkelen én Ondernemen. Innovatie mag evenmin verengd worden tot technologische innovatie. Ook marketinginnovatie en organisatorische innovatie versterken het concurrentievermogen.

Tenslotte moeten Vlamingen met een idee makkelijk hun weg vinden naar de juiste partners voor het uitwerken van hun idee tot een product, dienst of bedrijf. Particulieren met een idee worden op dit moment niet structureel ondersteund. Zij kunnen nergens terecht om hun idee af te toetsen. Hiervoor dient een programma opgezet te worden in samenwerking met alle relevante actoren in het veld zodat zulke particulieren gemakkelijk een eerste aanspreekpunt vinden.

Resolutie 13. *Open Vld wil inzetten op de creativiteit van iedereen en ervoor zorgen dat creatieve Vlamingen met een idee gemakkelijk bij één aanspreekpunt terecht kunnen met hun vragen.*

4. De globalisering omarmen

Vlaanderen leeft te midden een geglobaliseerde wereldeconomie. In die wereldeconomie is internationaal ondernemen geen optie, maar een must. We moeten daarom bedrijven meer aanzetten tot internationaal ondernemen. In de goederenexport moet het aandeel hoogtechnologische producten omhoog. Vlaanderen moet daarnaast inzetten op de export van diensten zoals gezondheidszorg. Onze export moet ook reiken buiten de Europese Unie en nieuwe groeiemarkten opzoeken zoals de BRIC-landen.

Open Vld omarmt de globalisering en wil een offensieve internationaliseringstrategie. Daarom bepleit Open Vld een verdere openstelling van onze markten binnen het kader van de Europese Interne Markt en van de Wereldhandelsorganisatie.

Deze openstelling zal een extra stimulans betekenen voor de Vlaamse bedrijven die willen ondernemen, innoveren en internationaliseren, en zo meer willen groeien.

Resolutie 14. Open Vld wil de dienstverlening vanuit het Vlaams Agentschap voor Ondernemen versterken door onze KMO's een nog betere economische analyse van de plaatselijke markten, een grotere focus op bepaalde nichemarkten waarin voor Vlaamse bedrijven opportuniteiten zijn, en een meer gerichte aanpak van markttoegang waarbij ook de reglementaire en administratieve omgevingsfactoren in kaart gebracht worden, aan te bieden.

Naast het stimuleren van de export van goederen wil Open Vld ook de bevordering van de exportmogelijkheden van Vlaamse bedrijven in de dienstverlening. Dit zowel in de commerciële als in de socioculturele en de welzijnssectoren.

Internationaliseren betekent niet alleen exporteren, maar ook het aantrekken van buitenlandse investeringen. De centrale ligging van Brussel blijft daarbij een unieke troef die voluit dient uitgepeeld te worden.

Resolutie 15. Het Vlaams Agentschap Internationaal Ondernemen zal zich naast het ondersteunen van onze KMO's in hun exportactiviteiten nog sterker toeleggen op ook het aantrekken van buitenlandse investeringen.

Het Vlaams Agentschap Internationaal Ondernemen zal daartoe haar netwerk aan dienstverlening in de groeielanden zoals de BRIC-landen verder uitbreiden. De troeven van onze kennisinstellingen én wereldvermaarde onderzoekers zullen sterker uitgespeeld worden.

Resolutie 16. Brussel vormt voor Vlaanderen in internationaal opzicht een gigantische troef inzake marketing en zichtbaarheid van Vlaanderen als economische regio. Vlaanderen zal zich in het buitenland dan ook stevast promoten als "Vlaanderen-Brussel".

Zowel de Vlaamse als de federale overheid hebben bevoegdheden inzake het bevorderen van internationaal ondernemen. Via economische diplomatie kan het federale niveau haar netwerk van ambassades ten dienste stellen van Vlaamse exporterende bedrijven. Het eigen Vlaamse netwerk van economische vertegenwoordigers in het buitenland dient maximaal samen te werken met deze federale diplomatieke diensten evenals met de Waalse en Brusselse exportagentschappen.

5. Meer ruimte om te ondernemen

Bedrijven hebben ruimte nodig om te ondernemen en te investeren. Vlaanderen heeft daarom nood aan meer bedrijventerreinen. Om dit gebrek aan bedrijventerreinen op te lossen nam de Vlaamse regering de voorbije jaren tal van initiatieven zoals het herbenutten van braakliggende terreinen (brownfields), het verbeteren van de kwaliteit van bestaande terreinen en het beter vermarkten van de terreinen. Het aantal bedrijventerreinen moet verder omhoog.

Resolutie 17. Tegen 2012 bedraagt het aantal hectaren bedrijventerreinen 65.500 ha. Nieuwe bedrijventerreinen worden voorzien. Bestaande bedrijventerreinen worden versneld bouwrijp gemaakt en vervuilde bedrijventerreinen worden zo snel als mogelijk gesaneerd.

Resolutie 18. Open Vld wil jaarlijks 200 ha brownfields ontwikkelen. De geoptimaliseerde ruimte in het kader van brownfieldontwikkeling vervult zowel economische noden, als de vraag naar woongebied, groene ruimte of recreatiezones.

6. Landbouw in Vlaanderen een toekomst geven

Landbouw is een volwaardige economische activiteit waarbij productie een schakel is van de agro-industrie. Landbouw is dus een belangrijke economische sector voor Vlaanderen. De sector evolueert echter met rasse schreden waardoor professionalisering een must is.

Degelijke opleidingen, aangepaste ondersteuning voor de sector en conversiemaatregelen zijn daarom een noodzaak. De economische crisis heeft aangetoond hoe kwetsbaar de sector is. De inkomsten zijn zwaar onder druk komen te staan en de rentabiliteit van bedrijven kwam in het gedrang. Transparantie tussen het distributienetwerk en de landbouwbedrijven is broodnodig. De overheid moet de sector ook zo weinig mogelijk administratief belasten. Administratieve vereenvoudiging en informatisering zijn hierbij onontbeerlijk.

Resolutie 19. De landbouwsector is een volwaardige economische sector die een specifieke ondersteuning verdient. Er wordt werk gemaakt van een verregaande professionalisering. De administratieve overlast wordt afgebouwd.

Ruimte voor landbouw

De landbouwsector heeft linken met verschillende sectoren. Landbouw biedt mogelijkheden m.b.t. de opwekking van bio-energie en heeft eveneens overlappings in de toeristische sector (hoevetoerisme), de sportwereld (paardenhouderij) en heeft een maatschappelijk belang (zorgboerderijen). Ook komt vaak een overlapping met natuurgebied voor. Het is dus zeer belangrijk een duidelijke ruimtelijke visie te definiëren. De Vlaamse Regering heeft reeds veel werk geleverd inzake de herbevestiging van agrarisch gebied, en dit telkens met de nodige aandacht voor de verzoeken van landbouwers. Open Vld is van mening dat dit proces nauwkeurig dient verder gezet te worden in de toekomst.

Resolutie 20. De landbouw in Vlaanderen moet de nodige ruimte krijgen. Grond is immers cruciaal voor de rendabiliteit van vele landbouwbedrijven.

Landbouw en visserij zijn geen vijand van natuur

De toekomst van het landbouwbeleid wordt mede bepaald door het klimaat en de natuur. Duurzaamheid is dus de kernboodschap. Maximale duurzaamheid kan pas gerealiseerd worden indien men inzet op verschillende terreinen. Zo dient men biologische teelten te stimuleren, landschapsbeheer, beheersovereenkomsten af te sluiten met landbouwers die in natuurgebied actief zijn alsook in te zetten op innovatie door GGO's te stimuleren en nieuwe, CO2 neutrale en energiezuinige technieken te ondersteunen.

Dit zelfde geldt eveneens voor het beleid inzake visserij. Men dient maximaal in te zetten op innovatie (milieu- en energievriendelijke vloot) en onderzoek en ontwikkeling (duurzame

gekweekte vissoorten om overbevissing tegen te gaan). Algemeen dient gepleit te worden voor de internalisering van milieukosten in alle producten, dus ook in landbouw- en visserijproducten.

Resolutie 21. Landbouw en milieu gaan hand in hand. Door te investeren in een duurzaam landbouw- en visserijbeleid, waarbij gebruik wordt gemaakt van nieuwe technieken, moet de landbouwsector koploper worden van de groene economie.

Hoofdstuk 2. Een moderne arbeidsmarkt die zorgt voor jobs

1. 150.000 nieuwe jobs in Vlaanderen

Het beste relanceplan is een modernisering van onze arbeidsmarkt. De werkgelegenheidsgraad in Vlaanderen bedraagt momenteel amper 66,5%. Anders gezegd, van alle mensen op beroepsactieve leeftijd werkt één derde van de Vlamingen niet. De risico's van een dergelijk lage activiteitsgraad zijn toernhoog, zowel op micro- als op macroniveau. Mensen zonder werk lopen een grotere kans op armoede (31%) in vergelijking met werkende mensen (4%). Een job is de beste garantie tegen armoede.

Op macroniveau is het dan weer onaanvaardbaar om zoveel sociaal-economisch potentieel onbenut te laten, vooral met het oog op de vergrijzing. De kosten van de vergrijzing zijn immers niet gering. Tegen 2050 lopen deze minstens op tot 6,3% van ons BBP (22 miljard euro in huidige prijzen). Met de huidige werkgelegenheidsgraad is deze kost ondraaglijk en valt ons sociaal model in duigen. Meer mensen (langer) aan het werk is dus de noodzakelijke voorwaarde voor het behoud van onze welvaart in de toekomst.

Resolutie 22. Open Vld wil tegen 2014 de werkgelegenheidsgraad optrokken zien tot 70%. Dat betekent minsten 150.000 bijkomende jobs.

Deze gecreëerde jobs moeten ook ingevuld geraken. Open Vld wil alle jobs invullen via doortaste activering, onderwijs en opleiding, alsook een betere combinatie van arbeid en gezin. Ook pleit Open Vld voor meer flexibiliteit, mobiliteit en creativiteit op de arbeidsmarkt.

2. Werken belonen via de Jobkorting

In februari ontvingen alle werkende Vlamingen - werknemers, zelfstandigen en vrije beroepen - een Jobkorting van 250 tot 300 euro. Een werkend gezin kreeg dus tot 600 euro extra, in één keer. Met de Jobkorting wil Open Vld alle werkende mensen belonen. Zij dragen immers ons sociaal systeem. Bovendien moet de Jobkorting mensen die vandaag niet werken, extra aanmoedigen om aan de slag te gaan.

Open Vld houdt daarom vast aan de Jobkorting. Het bedrag moet – binnen de beschikbare budgettaire ruimte – geleidelijk worden opgetrokken. Tegen het einde van de volgende legislatuur wil Open Vld de bedragen hebben verdubbeld tot 500 en 600 euro per werkende Vlaming.

Probleem is wel dat de marges waarbinnen Vlaanderen vandaag kortingen kan geven op de personenbelasting beperkt zijn, namelijk tot 6,75% van de in elk Gewest gelocaliseerde opbrengst van de personenbelasting. Voor Vlaanderen betekent dit ongeveer 1,32 miljard euro. Open Vld wil de marge van 6,75% optrekken tot 10%, waardoor Vlaanderen tot 2 miljard euro korting geven als ze dat wil. Bovendien moet Vlaanderen niet alleen kortingen en verminderingen op de personenbelasting kunnen geven, maar ook belastingkredieten. Op die manier kan de Jobkorting ook worden toegekend aan mensen die vandaag, omwille van een beperkt loon of omwille van de familiale situatie, geen of weinig personenbelastingen betalen.

Resolutie 23. Ook de volgende jaren moeten alle werkende Vlamingen kunnen rekenen op een Jobkorting. Die wordt bovendien geleidelijk versterkt. Tegen het einde van de legislatuur moet het bedrag verdubbeld zijn tot 500 of 600 euro per werkende Vlaming. Om Vlaanderen de kans te geven het bedrag verder op te trekken en iedereen die werkt een Jobkorting te geven, moet de fiscale autonomie worden uitgebreid tot 10% en moet Vlaanderen ook een belastingkrediet kunnen geven.

3. Een betere activering van werkzoekenden

Vooreerst kiest Open Vld voor een doorgedreven activering van alle werkzoekenden. Hierbij speelt Vlaanderen via arbeidsbemiddeling de eerste viool. De roep voor meer activering lijkt in crisistijd soms wat paradoxaal. Niets is minder waar; in crisistijd is activering minstens zo belangrijk. Het is van belang om in tijden van toenemende werkloosheid niemand los te laten. Elke werkloze vandaag is een potentiële arbeidskracht minder in de toekomst, een potentieel paar schouders minder voor het ondersteunen van ons sociaal model.

Voor Open Vld komt het er nu in de eerste plaats op aan om het Vlaamse arbeidsmarktbeleid fors te versterken en over te gaan tot een betere ‘matching’ van werkzoekenden en vacatures. Het is immers onaanvaardbaar dat er in crisistijd, waarin mensen hun job verliezen (en de krapte op de arbeidsmarkt dus afneemt), nog steeds tienduizenden vacatures blijven openstaan. Deze mismatch tussen vraag en aanbod is hét bewijs dat de “sluitende aanpak” van de VDAB helemaal niet zo sluitend is.

Resolutie 24. Open Vld pleit voor een gericht en strikt activeringsbeleid voor het invullen van alle gecreëerde jobs. Daarom moeten alle werkzoekenden een actieve begeleiding krijgen naar het voorbeeld van de aanpak in het jongerenbanenplan en de tewerkstellingscellen. Dit betekent dat elke werkzoekende snel moet gecontacteerd worden en meteen moet toegeleid worden naar openstaande vacatures.

Vandaag is het activeringsbeleid verdeeld over de federale en het Vlaamse beleidsniveau. De begeleiding gebeurt door de Vlaamse VDAB en de controle door de federale RVA. Open Vld wil komen tot een betere bevoegdheidsverdeling.

Eveneens na een staatshervorming moet Vlaanderen bevoegd worden voor de uitkering van langdurig werklozen. Het federale niveau blijft enkel verantwoordelijk voor de conjuncturele werkloosheid op korte termijn. Langdurige werkloosheid vraagt immers meer begeleiding en opvolging, waarvoor de deelstaten nu reeds bevoegd zijn. Op die manier kan Vlaanderen de werkloosheidsuitkering ook hanteren als activeringsinstrument door ze te laten afnemen (degressiviteit) of te beperken in de tijd.

Resolutie 25. Na een staatshervorming moet Vlaanderen zelf kunnen bepalen wie nog beschikbaar moet zijn voor de arbeidsmarkt, welke werkzoekenden begeleid en gecontroleerd worden. Vlaanderen moet volledig bevoegd worden voor de langdurige werkloosheid, terwijl de federale overheid zich concentreert op de conjuncturele werkloosheid.

4. Meer kansen voor zwakkeren

De volgende Vlaamse regering moet speciaal aandacht hebben voor de kansengroepen op de arbeidsmarkt. Het opkrikken van onze werkgelegenheidsgraad komt immers neer op het activeren van de kansengroepen, vooral jongeren, ouderen, allochtonen en mensen met een handicap.

Resolutie 26. Open Vld wil iedereen kansen geven om aan de slag te gaan. De activering van werkzoekenden moet zeker worden uitgebreid naar doelgroepen als 50-plussers en leefloners. De Vlaamse regering moet harder pleiten voor interimarbeid binnen de overheid én moet interimarbeid méér betrekken bij het arbeidsmarktbeleid (o.m. voor instroom). Het systeem van dienstencheques moet worden uitgebreid naar kinderopvang en andere klussen.

Ondanks deze maatregelen zullen er altijd mensen die niet meteen meekunnen in het normale arbeidscircuit. Voor hen moet de sociale economie een opstap betekenen naar een job.

Resolutie 27. Sociale economie moet beter aansluiten bij de reguliere economie, zodat de overstap naar de reguliere arbeidsmarkt nooit ver weg is. Deze aansluiting wordt gerealiseerd door sociale economie niet als een apart beleidsdomein te beschouwen, maar te integreren in de domeinen werk en economie. Ook moeten we voorzien in voldoende doorstromingskansen.

Discriminaties op de arbeidsmarkt komen nog té veel voor. Vooral kansengroepen worden hiermee geconfronteerd. Open Vld wil discriminaties op de werkvloer streng aanpakken.

De hoge loonkost zorgt er vaak voor dat laaggeschoolden, ouderen of andere kansengroepen uit de arbeidsmarkt wordt geprijsd. In de periode 2007-2008 is onze loonhandicap met 2,7% toegenomen (tot 4%) t.o.v. de ons omringende landen. Deze hoge loonkost heeft een vernietigend effect op arbeid en solidariteit.

Bij de laatste inter-professionele onderhandelingen spraken de sociale partners af om de lastenverlagingen voor doelgroepen af te schaffen en te vervangen door een hogere algemene loonlastenverlaging. De filosofie die daarbij wordt gevolgd is dat de federale regering in de toekomst instaat voor algemene lastenverlagingen terwijl de regio's deze aanvullen met lastenverlagingen voorbepaalde doelgroepen, zoals de kansengroepen.

Resolutie 28. Open Vld wil de lasten op arbeid verder verlagen, via algemene lastenverlagingen en specifieke verlagingen voor bepaalde doelgroepen. De algemene lastenverlagingen blijven de bevoegdheid van de federale overheid. Vlaanderen moet de bevoegdheid krijgen inzake doelgroepenbeleid. In dat geval zal Open Vld pleiten voor Vlaamse kortingen op de sociale (patronale) bijdragen voor kansengroepen zoals oudere werknemers en laaggeschoolden.

5. Naar een betere combinatie van werk en gezin

Al te vaak kiezen mensen ervoor om thuis te blijven voor hun kinderen of zorgbehoevende ouders. De moeilijke combinatie tussen werken en gezinstaken, dwingt hen ertoe de arbeidsmarkt geheel of gedeeltelijk te verlaten. Open Vld wil de combinatie arbeid/gezin makkelijker maken. Daarmee doen we meteen ook iets aan de loonkloof tussen man en vrouw. Want in de meeste gevallen is het de vrouw die thuisblijft en daarmee haar doorgroeikansen hypothekeert.

In het kader een betere combinatie arbeid/gezin heeft Open Vld reeds aangedrongen op de annualisering van de werkweek en het invoeren van loopbaanrekening. Via het eerste kunnen mensen tijdens normale weken langer werken om vervolgens thuis te blijven tijdens schoolvakanties. De loopbaanrekening laat op zijn beurt toe dat mensen periodes van hard werken kunnen afwisselen met periodes van minder hard werken. Mensen worden zo “manager van hun eigen loopbaan”. Deze individuele rekening laat dus toe dat werknemers hun loopbaan meer naar eigen voorkeur kunnen moduleren en zo de kwaliteit van hun loopbaan verbeteren en de combinatie tussen gezinsleven en beroepsloopbaan beter gaan organiseren.

Resolutie 29. *Open Vld wil in de volgende Vlaamse regering werk maken van een plan ter verbetering van de combinatie arbeid gezin onder meer via het verder wegwerken van bestaande werkloosheidsvallen, het verhogen van aanbod van kinderopvang en de uitbreiding van het systeem van dienstencheques.*

6. Naar een meer flexibele, mobiele en creatieve arbeidsmarkt

De arbeidsmarkt is een markt. Deze werkt vaak imperfect. Het is aan de overheid om deze imperfecties weg te werken door het creëren van de juiste marktomstandigheden. Onze arbeidsmarkt vertoont vele gebreken. Gebreken die door tal van internationale instellingen en academici keer op keer aangeklaagd worden. Gebreken die jobcreatie en een hogere werkgelegenheidsgraad danig in de weg staan. Open Vld wil deze gebreken voor eens en altijd wegwerken.

Vooreerst moet een goedwerkende arbeidsmarkt flexibel kunnen inspelen op economische schokken. Daarbij moeten we de stap zetten van jobzekerheid naar werkzekerheid.

Resolutie 30. *Open Vld pleit voor meer vrijheid en flexibiliteit op de arbeidsmarkt, waarbij men de stap zet van jobzekerheid naar werkzekerheid. Daarbij moet interimarbeid, flexibelere invulling van de arbeidstijd, studentenarbeid, bijverdienen na pensioenleeftijd, deeltijdse arbeid..., verder gestimuleerd worden.*

Tegelijkertijd moet onze arbeidsmarkt ook mobieler worden. Vandaag de dag wordt onze arbeidsmarkt (veel meer dan in het buitenland) geconfronteerd met schotten. Deze schotten leiden tot een beperkte arbeidsmobiliteit, wat op zijn beurt leidt tot een lagere werkzaamheidsgraad en gebrekkige sociale promotie. Het betreft schotten tussen statuten (arbeiders – bedienden), tussen jobs en tussen regio's.

Resolutie 31. *Open Vld pleit voor een mobiele arbeidsmarkt. Vlaanderen kan binnen haar bevoegdheden bijdragen tot deze versterkte mobiliteit via o.m. het aanmoedigen van levenslang leren, meer en gerichte opleiding en vorming, het voortdurend aansporen van interregionale mobiliteit door een goede samenwerking met de andere gewestelijke bemiddelingsdiensten en het aanbieden van taalcursussen.*

Hoofdstuk 3. Een efficiënte overheid

Open Vld heeft Vlaanderen schuldenvrij gemaakt. De voorbije 10 jaar hebben de liberale ministers van financiën en begroting, Patrick Dewael en Dirk Van Mechelen, de Vlaamse schuldenberg van 6,6 miljard euro volledig weg gewerkt. Dit gebeurde niet vanzelf. Het is het resultaat van een strikt en voorzichtig begrotingsbeleid, waarbij altijd de strengste begrotingsnormen werden gerespecteerd en er geen overschatting was van de ontvangsten of een onderschatting van de uitgaven. Bovendien werden er conjunctuurprovisies aangelegd, die eventueel tegenvallende economische groei moesten opvangen. Als ze niet gebruikt moesten worden – omdat de economie het toch beter deed – werd het geld niet uitgegeven maar opzij gelegd in het Toekomstfonds.

1. Begrotingsorthodoxie aanhouden

De afbouw van schulden is het beste beleid om de toekomst voor te bereiden. Het is het meest sociale beleid dat je kan voeren, zeker ten aanzien van onze kinderen en kleinkinderen. De vergrijzing zal in de komende jaren leiden tot grotere uitgaven. Extra beleidsmarge is dus nodig. Door de Vlaamse schuld tot nul te herleiden, wint Vlaanderen elk jaar 320 miljoen extra dat het anders moest betalen aan het aflossen van intresten.

Resolutie 32. *Ondanks de moeilijke economische jaren wil Open Vld dat de Vlaamse regering blijft vasthouden aan een strikt en orthodox begrotingsbeleid. De schulden van vandaag zijn de belastingen van morgen. Daarom moet Vlaanderen schuldenvrij blijven. Begrotingen in evenwicht, en liefst met een overschot, zijn daarvoor noodzakelijk.*

Open Vld wil dat er nieuwe financiële afspraken komen tussen de verschillende overheden in ons land. Vandaag rusten immers teveel lasten op de schouders van de federale overheid en zijn de deelstaten onvoldoende verantwoordelijk voor hun beleidskeuzes. Open Vld wil niet alleen slagkrachtige deelstaten, met meer bevoegdheden, maar ook een federale regering die voldoende middelen heeft om haar kerntaken te kunnen uitoefenen. Daarom moet de Financieringswet worden gewijzigd.

Resolutie 33. *Open Vld wil een nieuwe Financieringswet, met nieuwe financiële afspraken tussen de deelstaten en de federale overheid. In ruil voor meer bevoegdheden, ook fiscaal, moeten de gewesten en gemeenschappen een grotere financiële verantwoordelijkheid op zich nemen.*

Concreet denkt Open Vld onder meer aan een grotere verantwoordelijkheid voor de pensioenkosten van de eigen ambtenaren. De gemeenschappen en de gewesten moeten zelf instaan voor de meerkosten die de pensioenen van hun ambtenaren met zich meebrengen. In ruil moeten ze wel de bevoegdheid krijgen over het statuut van de eigen ambtenaren. Daarnaast zou een nieuwe bevoegdheidsoverdracht naar de gemeenschappen en de gewesten slechts gepaard gaan met een beperkte overdracht van de daarmee overeenstemmende financiële middelen. Tenslotte stopt de federale regering met haar financiële tussenkomst in domeinen die tot de bevoegdheid van de gemeenschappen en de gewesten behoren (b.v. Grootstedenbeleid).

2. Een efficiëntere overheid

De economische crisis en het overheidstekort vergroten de aandacht voor het efficiënt benutten van de overheidsmiddelen. We moeten elke euro twee keer omdraaien. De overheid verwacht op tal van domeinen inspanningen van gezinnen en ondernemingen. Men kan moeilijk volhouden dat op een moment dat gezinnen en bedrijven hun uitgaven kritisch moeten herbekijken, de overheid hiervan zou vrijgesteld zijn. Burgers en bedrijven hebben recht op een overheid die kwaliteit levert tegen een scherpe prijs.

Niet enkel de Vlaamse overheid trouwens. Alle overheden in dit land zullen de manier waarop ze werken en de middelen die ze inzetten kritisch moeten bekijken. Talrijke OESO-rapporten en studies van werkgeversorganisaties wijzen er op dat de personeelsomvang in alle overheden van ons land gestaag blijft stijgen. In zeven jaar is bijvoorbeeld het aantal Vlaamse ambtenaren gestegen van 38.000 naar 45.000. Deze groei was er vooral in de externe agentschappen. Uitschieters zijn hier o.a. De Lijn en de VDAB, met samen bijna 6.000 extra ambtenaren

De overheid moet zichzelf de vraag stellen of deze continue aangroei van personeelsleden absoluut noodzakelijk is en op termijn wel betaalbaar is. Verder dient zij ook te streven naar een grotere efficiëntie, een meer doelmatige aanwending van de middelen en meer zuinigheid.

Resolutie 34. Voor Open Vld moet er een pact komen tussen de verschillende overheden van dit land om het overheidsbeslag structureel terug te dringen. In tien jaar tijd moet het overheidsbeslag verminderen met 3 procent van het BBP. Dit betekent een inspanning van 0,3% per jaar ofwel 1 miljard euro.

Dit heeft tot gevolg dat ook de Vlaamse overheid een grondige doorlichting moet doen van haar eigen werking. Vlaanderen moet in de komende jaren de tering naar de nering zetten en bezuinigingen doorvoeren. Daarbij zal de eigen werking sterk vereenvoudigd moeten worden. Vlaanderen moet een zuinige, slanke en efficiënte overheid hebben.

Slank en fit

De vergrijzing zal tot gevolg hebben dat in de Vlaamse overheid binnen dit en 15 jaar bijna de helft van het ambtenarenkorps op pensioen gaat. De komende 5 jaar gaat het over 5.000 pensioengerechtigde ambtenaren. Dit gegeven biedt de Vlaamse overheid de kans om gericht een aantal herschikkingen op een natuurlijke wijze in het personeelsbestand door te voeren.

Resolutie 35. Het moet mogelijk zijn hetzelfde takenpakket met minder mensen en middelen uit te voeren. Van de 5.000 Vlaamse ambtenaren die de komende legislatuur op pensioen gaan, wordt maar de helft vervangen. Een kwalitatieve dienstverlening aan de burger moet natuurlijk te allen tijde gegarandeerd blijven. Daarom wordt een deel van de besparing door de niet-vervanging geherinvesteerd in een betere ICT-apparatuur voor de ambtenaren en de informatisering van alle formulieren en paperassen.

Om een slankere overheid te kunnen realiseren wordt ook van politici enige zelfdiscipline verwacht. Beleidsinitiatieven van politici worden immers onmiddellijk weerspiegeld in de aangroei van het aantal ambtenaren in bepaalde beleidsdomeinen. We moeten af van het idee dat de overheid alles steeds kan en moet oplossen. Bovendien moeten politici ook het goede voorbeeld geven, bijvoorbeeld door te werken met slankere kabinetten. Dit moet wel gepaard gaan met de invoering van een mandatensysteem aan het hoofd van de administraties, voor de duur van de legislatuur.

Er moet ook werk worden gemaakt van een striktere deontologische code voor kabinetsleden. Tussenkomen van kabinetsmedewerkers bij gerechtelijke en administratiefrechtelijke instanties om de juridische besluitvorming te beïnvloeden zijn verboden. Kabinetsleden verlenen géén advies of verrichten geen ondersteunende taken in dossiers die betrekking hebben op activiteiten van verenigingen, zuilen, instellingen en bedrijven waarin ze rechtstreeks of via een tussenpersoon belangen hebben.

Resolutie 36. Open Vld wil een stevige afslanking van de Vlaamse kabinetten. Daaraan gekoppeld wil Open Vld de invoering van een mandatensysteem aan het hoofd van de administraties, voor de duur van de legislatuur. Er komt ook een striktere deontologische code voor kabinetsleden.

Meten is weten

Efficiëntie heeft niet alleen te maken met de input (aantal ambtenaren en budget), maar ook met de daarvoor geleverde output. De Vlaamse overheid beschikt op dit moment over te weinig data en indicatoren op basis waarvan haar performantie kan vergeleken worden met andere landen of regio's. We hebben te weinig zicht op de prijs-kwaliteitverhouding van de geleverde diensten.

Resolutie 37. Open Vld pleit voor een onderbouwd meetsysteem dat toelaat de performantie van de Vlaamse overheid continu te vergelijken met andere Europese landen of regio's.

3. Een interne staatshervorming

Het Vlaamse bestuurlijke landschap is zeer complex. Er is een veelheid aan bestuursniveaus, elk met hun eigen administratie. Daarnaast is er ook nog een kluwen van adviesorganen actief. De OESO bekritiseerde België recent omdat het met al zijn verschillende bestuursniveaus er niet in slaagt de totale kwaliteit van de overheid op een goed niveau te brengen.

Een voorbeeld: Wie geeft de Belgische federale en regionale overheden economisch advies? En hoeveel administraties voeren het economisch beleid concreet uit? Concreet zijn dat 28 raden, 56 administraties en instellingen en 450 "decision-makers" die mee het economisch beleid bepalen. Dit is alleszins weinig transparant en efficiënt en behoorlijk kostelijk. Verder is duidelijk dat het beleid op die manier totaal versnipperd zit over teveel bestuurslagen, teveel administraties en teveel adviesorganen.

Het huidige bestuurslandschap houdt ook onvoldoende rekening met het subsidiariteitsbeginsel. Subsidiariteit betekent dat bevoegdheden worden toegewezen aan het beleidsniveau dat hiervoor het meest geschikt is. Talrijke onderzoeken tonen aan dat de lokale besturen het dichtst bij de burger staan. Het is dan ook duidelijk dat de lokale besturen het vertrekpunt moeten worden voor deze interne "Vlaamse staatshervorming". Men moet niet aan een hoger bestuursniveau geven wat een lager bestuursniveau even goed of zelfs nog beter kan.

Een vrijwillige fusie-operatie

Vele kleinere gemeenten kreunen onder de taaklast die zij op zich moeten nemen. De administratieve planlast en de dienstverlening van een kleine gemeente is immers niet noodzakelijk veel kleiner dan deze van een grote. Verder is de omvang van sommige gemeenten zo beperkt dat er enkel nog sprake is van schaalnadelen in plaats van schaalvoordelen. De Vlaamse overheid zal vrijwillige fusie van twee of meer gemeenten stimuleren met een eenmalige financiële bonus.

Een nieuw lokaal belastingspact

In economisch moeilijke tijden moet Vlaanderen alles op alles zetten om onze bedrijven te ondersteunen en een aantrekkelijk investeringsklimaat aan te bieden. Streefdoel is een drastische vereenvoudiging van alle lokale bedrijfsbelastingen, maar het is onrealistisch om deze gewoon af te schaffen zonder alternatieve inkomsten voor de gemeente. We moeten samen zoeken naar alternatieven die kaderen binnen een bedrijfsvriendelijke fiscaliteit: bvb link met milieu-overlast of de lang gevraagde mogelijkheid voor gemeenten om naar analogie met de personenbelasting op de vennootschapsbelasting te kunnen werken. Dit zou het aantal belastingen in een gemeente drastisch kunnen verminderen, optimaal blijft er nog maar één bedrijfsbelasting over. Concreet heb je dan nog maar drie lokale belastingen: personenbelasting, onroerende voorheffing en eigen gemeentelijke opcentiemen op de vennootschapsbelasting. En dit uiteraard zonder verhoging van de globale belastingdruk.

Financiering lokale besturen

De inspanningen die de vorige Vlaamse Regering gedaan heeft om de middelen van de gemeenten te verhogen, verhinderen niet dat de druk op de financiën van de lokale besturen sterk is verhoogd. We bekijken of het Gemeentefonds voldoende waarborgen biedt op een kwalitatieve dienstverlening aan de burger en of de middelen in het Gemeentefonds eventueel moeten verhoogd worden.

Ruimere mogelijkheden voor intergemeentelijke samenwerking

De mogelijkheden tot bovenlokale en streekgerichte samenwerking tussen gemeenten moeten versterkt worden. Een aantal aanpassingen moeten het decreet intergemeentelijke samenwerking verder verfijnen tot een ideaal instrument voor gemeenten om optimaal te kunnen samenwerken.

Minder planlasten

De gemeenten worden geconfronteerd met een 34-tal uitgebreide plannen die zij moeten maken voor de Vlaamse of federale overheid. We spreken hier niet meer van planlast, maar van plan-overlast. Er moet drastisch gesnoeid worden in deze plan-overlast. De komende 5 jaar willen we komen tot minimaal een halvering van het aantal plannen.

Resolutie 38. Open Vld erkent de lokale besturen als eerste overheid, als eerste lijn. De bestuurskracht van de lokale besturen moet worden versterkt. Open Vld wil een “interne staatsvorming” die de lokale besturen meer bevoegdheden geeft. Daarnaast wil Open Vld de vrijwillige fusie van kleine gemeenten aanmoedigen, een nieuw belastingspact, de financiering van de gemeenten herbekijken, ruimere mogelijkheden voor intergemeentelijke samenwerking en minder planlasten.

Een evaluatie van de provincies

Er worden soms vragen gesteld over de bestaansreden van de provincies. Het is niet altijd even duidelijk welke unieke toegevoegde waarde zij leveren in het Vlaams bestuurlijk landschap. Een tweede vraag is of de provincies het beste instrument zijn om bovenlokale en streekgerichte werking mogelijk te maken. Nu reeds zien we volop streekgerichte samenwerkingsverbanden tussen gemeenten die de provinciegrenzen overschrijden. Verder is er in de meeste provincies weinig betrokkenheid en herkenbaarheid bij de burger van dit bestuursniveau. Nochtans zijn de provincies het bestuursniveau waar op dit moment de grootste stijging aan nieuwe belastingen en aantal ambtenaren is vast te stellen. De provincies hebben naast grotere wordende administraties ook een eigen “parlement” (de provincieraad) en een eigen “regering” (de deputatie). De vraag is of al deze instellingen in hun huidige vorm moeten behouden blijven.

Resolutie 39. Open Vld ijvert voor een evaluatie van het takenpakket en de organisatie van de provincies. We behouden de functie van gouverneur als het “gezicht” van de provincie en voor een aantal specifieke taken zoals bv. het coördineren van hulpacties bij rampen. Daarnaast neemt een afgeslankte provinciale administratie enkel nog de taken op zich die onmogelijk door de gemeenten of de Vlaamse overheid kunnen uitgeoefend worden (bv. inzake integrale veiligheid of ruimtelijke ordening). Bevoegdheden die niet meer door de provincies moeten opgenomen worden, zullen gespreid worden over de Vlaamse overheid enerzijds en de gemeenten anderzijds.

4. Ons doel: een efficiënte en klantvriendelijke overheid

Wij willen een overheid die voorwaarden schept voor ontplooiing en ontwikkeling. Een overheid die oplossingsgericht is en meedenkt met de burger over de beste oplossingen voor problemen. Een overheid die niet remt met allerlei verordeningen, regels en vergunningen.

De Belgische administratie is loodzwaar. De administratieve kosten voor bedrijven en zelfstandigen worden geraamd op maar liefst 8 miljard euro. De eenmalige gegevensopvraging, de authentieke gegevensbronnen en de maximale gegevensdeling tussen administraties zijn belangrijke principes die moeten toelaten de administratieve lasten te verminderen. We zorgen met behulp van nieuwe technologieën voor een betere dienstverlening op maat van de klant. Het concept “uniek loket” is hierbij essentieel. Administraties in Vlaanderen moeten radicaal en strategisch kiezen voor een digitale overheid. De digitale overheid moet tevens leiden tot een drastische verlaging van de duurtijd van administratieve procedures en een vereenvoudiging van informatiestromen.

En wij willen een bescheiden overheid die zich bewust is van haar dienende taak. Want de overheid is van ons, is er voor de burger en de ondernemer.

Resolutie 40. Open Vld wil een die oplossingsgericht en klantvriendelijk is. Een overheid die er is voor de burger en de onderneming.

De administratieve overlast werkt vertragend voor ondernemingen die willen investeren. Wie een grote investering wil doen moet minstens vijf jaar wachten. Grotere projecten kennen vaak een lijdensweg van 10 jaar of meer. De oorzaak ligt in een bos van verplichte adviezen en vergunningen.

Resolutie 41. Het vergunningsbeleid wordt drastisch herbekend. De doorlooptijd voor investeringen moet tegen het einde van de volgende legislatuur gehalveerd worden.

5. Vlaanderen in de wereld

Quasi alle domeinen van ‘binnenlands’ beleid staan voortdurend in interactie met Europese en internationale beleidsontwikkelingen. Vlaanderen moet daarom een ambitieus buitenlands beleid voeren.

Resolutie 42. Open Vld wil alle “buitenlandse” beleidsdomeinen (buitenlands beleid, internationaal ondernemen, ontwikkelingssamenwerking en toerisme) toewijzen aan één minister. Dit moet ervoor zorgen voor een coherent Vlaams buitenlands beleid wordt gevoerd.

De Vlaamse Regering moet in al haar beleidsdomeinen een bijzondere inspanning leveren voor het imago van Vlaanderen in het buitenland en bij de internationale gemeenschap aanwezig in Brussel en Vlaanderen. Vlaanderen voorziet daarom de nodige middelen voor een actief en doeltreffend promotie- en communicatiebeleid.

Vlaanderen moet het Europees voorzitterschap van ons land in 2010 aangrijpen om actief deel te nemen aan de Europese besluitvorming door een ambitieuze programmering, een verdere versterking van zijn EU-diensten, acties voor het vergroten van het draagvlak voor de Europese integratie bij de Vlamingen en gerichte activiteiten die de visibiliteit van Vlaanderen ten goede komen.

Er is ook nood aan een proactieve opvolging van het Europees beleid, via impactanalyses van ontwerpen van nieuwe Europese regelgeving. Europese regelgeving moet ook snel worden omgezet naar Vlaams recht.

Resolutie 43. Naar aanleiding van het Europees voorzitterschap van ons land in 2010 voert de volgende Vlaams eregering een actief Europa-beleid. Er wordt ook werk gemaakt van een proactieve opvolging van het Europees beleid. Europese regelgeving wordt snel geïmplementeerd.

Hoofdstuk 4. De klimaatopwarming ernstig nemen

Iedere mens heeft recht op een gezonde leefomgeving. De kwaliteit van het leefmilieu, het vrijwaren van de natuurlijke rijkdommen, de strijd tegen de opwarming van de aarde... het zijn stuk voor stuk liberale strijdpunten. Open Vld pleit voor een duurzame ontwikkeling, een ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generatie zonder daarmee voor de toekomstige generaties de mogelijkheden in gevaar te brengen om ook in hun behoeften te voorzien.

1. Groene economie

Ecologie en groei zijn geen tegenpolen maar bondgenoten. De vrije markt is juist het beste middel om de milieuproblemen aan te pakken en op te lossen. Milieuproblemen stellen geen grenzen aan de groei, maar geven integendeel de impuls om anders te groeien. Open Vld wil economie en ecologie verzoenen via het pad van de ecologische innovatie. Economie en ecologie kunnen dankzij ecologische innovatie perfect op elkaar inspelen en elkaar versterken.

Vergroening loont ook. Niet enkel voor het leefmilieu en de samenleving in het algemeen, ook individuele bedrijven worden beter van een groene strategie. Uit onderzoek is gebleken dat “groene bedrijven”, minder onderhevig zijn aan de gevolgen van de economische crisis dan anderen. Duurzame investeringen creëren arbeidsplaatsen, versterken de concurrentiepositie en verzekeren economische groei op langere termijn.

Resolutie 44. Vlaanderen trekt volop de kaart van de groene economie. Bedrijven die investeren in ecologische innovatie kunnen rekenen op eco-subsidies. Tegen het einde van de legislatuur moet Vlaanderen bij de koplopers horen op het vlak van ecologische innovatie.

Door in te zetten op de groene economie kunnen tienduizenden jobs gecreëerd worden.

Resolutie 45. Ecologische oplossingen kunnen onze exportproducten worden. De overheid moet bij het gunnen van overheidsopdrachten maximaal de mogelijkheden van innovatief en ecologisch aanbesteden exploiteren.

Het systeem van emissierechten voor de industrie wordt verder ontwikkeld.

Resolutie 46. Een zeker percentage van emissierechten wordt niet langer gratis toebedeeld, maar wordt via een veiling naar de markt gebracht. Bedrijven kunnen emissierechten aankopen op deze veiling. Wanneer een bedrijf reeds koploper is inzake energie-efficiëntie, krijgt het een korting bij de aankoop van emissierechten. De opbrengst van de veiling wordt aangewend om de vennootschapsbelasting verder te reduceren voor energiezuinige of -innovatieve ondernemingen

De economische crisis vraagt om duurzame oplossingen die ook op lange termijn toegevoegde waarde bieden. Een economische crisis biedt een kans om economische hervormingen door te voeren en tegelijkertijd de stap te zetten naar duurzamer productiemethoden en consumptiepatronen. Door bijvoorbeeld resoluut te kiezen voor

afvalvrije principes (“cradle-to-cradle”) evolueren we op termijn naar een duurzame samenleving met een kringlooeconomie.

Resolutie 47. Open Vld kiest voor een afvalvrije samenleving. Het beleid van de volgende Vlaamse regering moet afvalvrij produceren en recyclage aanmoedigen en ondersteunen.

Behalve maatregelen op Vlaams en federaal niveau, ijvert Open Vld ook voor productnormering op Europees en mondiaal niveau. Zulke productnormeringen helpen namelijk de vervuiling aan de bron te reduceren. Bovendien dwingen ze bedrijven om blijvend te investeren in eco-innovatie.

Resolutie 48. Open Vld ijvert voor strenge, ecologische productnormeringen. Het meest milieuvriendelijke product moet binnen vijf jaar de minimum-norm worden in zijn soort.

Zoals steeds heeft de overheid inzake leefmilieu een voorbeeldfunctie.

Resolutie 49. Het aankoopbeleid van elke overheid is duurzaam en toont aan burgers en bedrijven de laatste innovatieve ecologische toepassingen.

2. Zuinig omspringen met energie

Er bestaat geen twijfel over: de klimaatsverandering, voornamelijk veroorzaakt door het verbruik van fossiele brandstoffen, manifesteert zich meer en meer en betekent een bedreiging voor de mensheid. Daarnaast vormt de dreigende schaarste van grondstoffen en energieproductie de uitdaging als we in de toekomst de welvaarts-groei voor alle burgers willen mogelijk maken.

Open Vld neemt de opwarming van de aarde ernstig. Om de levenskwaliteit van de toekomstige generaties veilig te stellen, moeten we nu ingrijpen. In de eerste plaats door zuinig om te springen met energie.

Energiezuinig wonen

Ongeveer 40 procent van het eindverbruik van energie is voor rekening van gebouwen. Het besparingspotentieel in de bouwsector wordt door de Europese Commissie geraamd op 28 procent. We hebben dus bijkomende eisen op het gebied van verlichting, verwarming, koeling en warmwatervoorzieningen nodig in woningen, bedrijven, openbare gebouwen en recreatiefaciliteiten.

Open Vld stelt voor om bij de bouw van nieuwe woningen onmiddellijk zeer strenge normen te hanteren.

Resolutie 50. Om optimaal effect te bekomen, moet het energieprestatiepeil voor nieuwbouwwoningen vanaf 2012 op het economisch optimum E60 worden gesteld. De meerkost voor de bouwers wordt gecompenseerd door de vrijstelling van onroerende voorheffing gedurende 10 jaar. De invoering van een strengere E-peil gaat ook samen met scholing en bijscholing in de bouwsector.

Ook voor vernieuwbouw zijn nieuwe stimuli nodig. Open Vld wil inzetten op het resultaat in plaats van te trachten het gebruik van materialen of technieken te stimuleren.

Resolutie 51. Om energiezuinige verbouwingen te stimuleren wil Open Vld de tegemoetkoming van de overheid bepalen in functie van het energieprestatiepeil van een verbouwde woning, in plaats van bepaalde materialen te subsidiëren.

De overheid moet ook hier het voorbeeld geven. Nieuwe of vernieuwde publieke gebouwen zoals scholen, sociale woningen of overheidsadministraties moeten voldoen aan economisch optimale energieprestatienormen. Voor particuliere kantoorgebouwen wordt een tijdpad voor de realisatie van verbeterde energieprestaties uitgetekend.

Energiezuinig produceren

Ecologie en groei zijn geen tegenpolen, maar bondgenoten. Economische groei in die optiek zal gerealiseerd worden door de huidige productieprocessen te vervangen door duurzame alternatieven en zo een nieuwe groene economie te ontwikkelen.

Resolutie 52. De Vlaamse economie is te afhankelijk van fossiele brandstoffen, waardoor zij extra kwetsbaar wordt bij stijging van olie- en gasprijzen. Open Vld wil de energie-efficiëntie van de Vlaamse economie fors versterken en de ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen stimuleren.

Energy Saving Companies

Zogenaamde Energy Saving Companies spelen een cruciale rol in de zoektocht naar energiebesparingen. Via het systeem van derde-partijfinanciering worden milieu-investeringen voor iedereen haalbaar. Burgers en ondernemingen moeten niet meteen grote sommen geld op tafel leggen voor zware investeringen. De geleidelijke terugbetaling gecombineerd met prefinanciering door een derdebetalder, biedt iedereen de mogelijkheid om energiezuiniger en goedkoper te leven of te produceren. Voor Open Vld is derdepartijfinanciering een taak voor de privé-sector.

Resolutie 53. Het is de taak van de overheid om een optimaal klimaat te scheppen waarin privé-actoren gestimuleerd worden om innovatieve, marktconforme eco-projecten op te starten. Dit houdt onder meer in dat er een wettelijk kader gecreëerd wordt en waar nodig ook in het nodige startkapitaal wordt voorzien.

3. Resoluut kiezen voor hernieuwbare energie

Op de Europese Top van 8-9 maart 2007 hebben de Europese lidstaten beslist om de CO₂-uitstoot met 20 % te verminderen tegen 2020. Wanneer ook de andere grote industrielanden meedoen, wordt dit 30%. Ook de energie-efficiëntie moet met een factor 20% verbeteren tegen 2020 en het aandeel van de hernieuwbare energie moet 20% bereiken in 2020. Open Vld onderschrijft deze ambitieuze doelstellingen. Op termijn moeten we echter onze ambities hoger durven stellen en werk maken van een CO₂-neutrale samenleving.

Ons land voorziet vandaag via vier kanalen in haar elektriciteitsbehoefte: we voeren elektriciteit in, we wekken elektriciteit op in steenkool- en gascentrales, we hebben nucleaire elektriciteitsproductie en tenslotte ook elektriciteit uit hernieuwbare bronnen. Het opwekken van elektriciteit door middel van fossiele brandstoffen is echter één van de meest CO₂-uitstotende activiteiten. De belangrijkste fossiele energiedragers zijn daarbij gas, olie en

steenkol. Door de verbranding van de fossiele brandstoffen komt CO₂ vrij. Die CO₂-uitstoot van de productie van elektriciteit stijgt nog steeds. Het gebruik van fossiele brandstoffen werkt dan ook negatief in op te behalen Kyoto-doelstellingen. Daarenboven zijn deze fossiele brandstoffen niet eeuwig voorradig.

Om enerzijds tegemoet te komen aan de emissiedoelstellingen en om anderzijds de schaarste van een aantal energiebronnen te omzeilen, moet volop de kaart getrokken worden van het investeren in hernieuwbare energie.

Inzake het gebruik van hernieuwbare energie scoort ons land momenteel vrij slecht in vergelijking met de omringende landen en met het EU 25 gemiddelde. Ten dele hangt dit samen met de natuurlijke grenzen aan de mogelijkheden van hernieuwbare energie in België. Ons land heeft zijn ruimtelijke ordening en zijn grootte niet mee, om alleen maar de kaart te trekken van de hernieuwbare energie. Ook natuurlijke troeven zoals krachtige watervallen zijn niet voorhanden.

Deze tegenvaller mag echter geen excuus zijn om niets te ondernemen. Er zijn de voorbije jaren enkele schuchtere stappen gezet op vlak van groenestroomcertificaten. Verder werden ook fiscale stimuli gecreëerd ter bevordering van hernieuwbare energie. Het plaatsen van bijvoorbeeld zonnepanelen is nu al fiscaal zeer aantrekkelijk gemaakt. Dit blijkt onvoldoende te zijn. Derdepartijfinanciering (zie hierboven) kan de drempel aanzienlijk verlagen. Maar de consument zelf moet ook een inspanning doen en zijn of haar verantwoordelijkheid voor het energieverbruik opnemen.

Groenestroomcertificaten herbekijken

Iedere elektriciteitsleverancier is verplicht om een minimumaandeel van zijn verkoop aan eindafnemers te betrekken uit hernieuwbare energiebronnen. Dit minimumaandeel loopt op tot 6% in 2010. Een leverancier kan aan deze verplichting voldoen door zelf groene stroom te produceren of door groenestroomcertificaten aan te kopen op de markt. Indien de elektriciteitsleveranciers niet voldoende certificaten kunnen voorleggen, wordt per groene kWh waarvoor certificaten ontbreken een boete aangerekend.

Het probleem van de groenestroomcertificaten is dat deze niet of slechts beperkt kunnen worden uitgewisseld tussen de diverse regio's. Het zou veel zinvoller zijn om de uitwisseling van deze certificaten op Europees niveau te promoten. Meer en meer zien we dat de bedrijven die bij ons actief zijn, ook (uitgebreide) productieactiviteiten hebben in hun "land van oorsprong". Denken we maar aan Suez-Electrabel, maar ook Nuon en Essent. Deze drie bedrijven beschikken over heel wat capaciteit aan hernieuwbare productie in Frankrijk en Nederland. Het lijkt aangewezen om deze producenten ertoe aan te zetten om hernieuwbare energie te produceren daar waar dat het goedkoopst is; dit kan de prijzen voor de verbruiker enkel ten goede komen.

Resolutie 54. Open Vld wil een aanpassing van het systeem van groenestroomcertificaten, met name wat de uitwisselbaarheid en de verhandelbaarheid betreft. Dat moet het aandeel aan groene stroom in ons land verhogen en de prijs voor de eindgebruiker verlagen.

Vanuit de invalshoeken duurzame energie, bevoorradingszekerheid en werkgelegenheid zijn we voorstander van een toename van de groene stroom. Open Vld wil een realistische toename van de productiecapaciteit van groene stroom in ons land waarbij men steeds

rekening houdt met de economische impact. Wegens de beperkte oppervlakte en korte kustlijn van ons land kiezen we vooral voor ambitieuze consumptiedoelstellingen van groene stroom. Hierbij kunnen we in het kader van energiebeleid toepassing maken van één van de Kyotoprincipes, reduceer CO₂-uitstoot daar waar de kost het laagst is. Kortom, produceer groene stroom in die EU lidstaten waar de kost het laagst is.

Internet

Vandaag is onze elektriciteitsproductie sterk gecentraliseerd. Bovendien maakt ze gebruik van niet-vervangbare energiebronnen zoals gas, kolen en kernenergie. Open Vld wil komen tot een gedecentraliseerde energieproductie, die kiest voor het gebruik van hernieuwbare bronnen zoals waterkracht, aardwarmte, zonne- en windenergie, bio-massa of getijdenwerking.

De centralistisch georganiseerde energie-infrastructuur van vandaag moet evolueren naar een soort “internetstructuur” waarbij een veelheid en diversiteit van producenten via een slim netwerk verbonden worden in een vrijgemaakte Europese markt. Duizenden energieproducenten produceren daarbij zelf hun stroom en wisselen overschotten en tekorten uit. In dit netwerk zullen grootschalige en kleinschalige energieproducten vrij met elkaar kunnen concurreren. Dit klinkt nog als toekomstmuziek, maar de technologische ontwikkelingen in de fotovoltaïsche zonnecellen en de windenergie zijn veelbelovend. Bedrijven zoals Alfacam en Nikè voorzien nu reeds grotendeels in hun eigen elektriciteitsbehoefte via respectievelijk zonne- en windenergie. Investerings zijn dan ook nodig om het vervoer- en distributienet voor elektriciteit klaar te stomen voor deze vormen van vrije elektriciteitsproductie.

Resolutie 55. De volgende Vlaamse regering doet alle noodzakelijke om het vervoer- en distributienet voor elektriciteit klaar te stomen voor alle vormen van vrije energieproductie.

4. Propere lucht

De luchtkwaliteit wordt bepaald door de concentraties van fijn stof, stikstofoxide, zwaveldioxide ammoniak, vluchtige organische stoffen en door de productie van ozon. Een slechte luchtkwaliteit heeft nefaste gevolgen voor de gezondheid. Vooral kinderen en ouderen hebben last van de vervuilde lucht, maar de groep mensen die gevoelig is aan luchtverontreiniging neemt jaar na jaar toe. In België alleen sterven 10.000 personen vroegtijdig aan de gevolgen van luchtverontreiniging. Naast longaandoeningen en astma worden ook minder voor de handliggende gezondheidsproblemen zoals vruchtbaarheidsproblemen of kaalheid gekoppeld aan luchtverontreiniging.

Luchtverontreiniging heeft verschillende oorzaken. De transportsector, de industrie (grote stookinstallaties), veebedrijven, elektriciteitscentrales en woningen zijn de grootste bronnen van luchtverontreiniging. Energiezuinig wonen en produceren zijn daarom eerste belangrijke stappen in de aanpak van de luchtverontreiniging.

Maar ook onze verplaatsingen moeten milieuvriendelijker. Een nieuwe autofiscaliteit neemt niet langer het vermogen, maar wel de milieuvriendelijkheid als basis voor fiscaliteit. Ook hier heeft de overheid een voorbeeldrol. Het wagenpark van de overheid (auto's, bussen, vrachtvoertuigen...) wordt in overeenstemming met de strengste normen volledig vervangen door milieuvriendelijke voertuigen. Deze maatregelen worden verder uitgediept in het hoofdstuk over mobiliteit.

In verschillende Europese landen bestaat er een schrootpremie. Wie zijn oude wagen inruilt voor een nieuwe krijgt een korting op de aankoopfactuur van 1.000 (Frankrijk) tot 2.500 (Duitsland) euro. Behalve een stevige impuls voor de auto-industrie, heeft deze maatregel ook een ecologisch effect: vervuilende oude auto's worden uit het verkeer gehaald en vervangen door nieuwe, milieuvriendelijke exemplaren. Vlaanderen kan zo een schrootpremie invoeren via de verkeersbelasting of de Belasting op Inverkeerstelling (B.I.V.).

Resolutie 56. *Via de invoering van een schrootpremie wil Open Vld oude, vervuilende wagens, uit het verkeer halen en vervangen door nieuwe milieuvriendelijke exemplaren. Wie zijn auto van 8 jaar oud of ouder laat verschroten en een nieuwe wagen aankoopt, krijgt een vrijstelling van de belasting op de inverkeerstelling en een gecumuleerde vrijstelling van de jaarlijkse verkeersbelastingen tot maximum 4 jaar of tot een bedrag van 2.500 euro.*

5. Proper en betaalbaar water

De prijs van zowel drinkwater als afvalwater moet betaalbaar blijven. Inefficiënte beheersstructuren moeten daarom afgebouwd en grondig hervormd worden. Op basis van een grondige evaluatie van de watersector moeten de nodige maatregelen genomen worden zodat de operationele organisaties marktconform werken. Een verhoogde transparantie van de kostenstructuren moet afwenteling van kosten op andere overheden vermijden en tevens garanderen dat semi-overheidsinstanties, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en zuivere privé-instanties bij de uitvoering investeringen in de watersector met gelijke wapens met elkaar in concurrentie treden.

Resolutie 57. *Open Vld wil een grondige doorlichting van de werking van de watermaatschappijen. Dit moet leiden tot minder werkingskosten en dus lagere prijzen voor drink- en afvalwater.*

Hoofdstuk 5. Een woning voor iedereen

Een eigen woning is de beste sociale zekerheid. Mensen aanmoedigen om eigenaar te worden is daarom cruciaal. Toch mogen we niet blind zijn voor het feit dat er heel wat mensen zijn die nooit eigenaar kunnen worden, ondanks alle inspanningen. Ook voor hen moet de overheid perspectief bieden voor een kwaliteitsvol dak boven hun hoofd.

1. Naar 4 op 5 eigenaars

Vlaanderen kent een eigenaarsmarkt die in verhouding ver boven het Europese gemiddelde ligt. Het percentage eigenaars is in de laatste jaren fors gestegen tot 76%. Een eigen woning bezitten is één van de belangrijkste verzekeringen om op een onbezorgde manier te kunnen leven. Hoewel Vlaanderen reeds een groot percentage woningeigenaars telt, dient eigendomsverwerving verder aangemoedigd te worden.

Resolutie 58. Open Vld wenst eigendomsverwerving op de Vlaamse woonmarkt verder te stimuleren. Tegen het einde van de legislatuur wil Open Vld de eigenaarsgraad in Vlaanderen optrekken tot 80% of 4 op 5.

Om dat doel te bereiken denkt Open Vld aan enkele fiscale maatregelen.

Verdere verlaging van de registratierechten

De voorbije jaren werden de registratierechten bij de koop van een woning verlaagd. Het tarief van zakte van 12,5% tot 10 % voor een groot beschrijf en van 6 % naar 5 % voor een klein beschrijf. De registratierechten werden bovendien “meeneembaar” naar een volgende aankoop. Ook kwam er een vrijstelling voor wie een eerste woning aankoopt: op de eerste 15.000 euro moeten geen registratierechten worden betaald.

Resolutie 59. Open Vld wil de registratierechten verder verlagen. Na de verlaging in 2002 van 12,5 % naar 10% en van 6% naar 5% voor het klein beschrijf, willen we de tarieven nog verder verlagen tot respectievelijk 8% en 4%. Het plafond van de meeneembaarheid wordt bovendien opgetrokken van 12.500 naar 15.000 euro.

Afschaffing belasting op hypothecaire leningen

Wie een huis of appartement koopt, moet daarvoor vaak een hypothecaire lening aangaan bij de bank. De overheid heft een belasting op die lening, door middel van hypotheekrechten. Naast een federaal registratierecht van 0,3%, heft Vlaanderen een belasting van 1% van het geleende bedrag. Sinds 1 januari 2009 kan wie via een hypothecaire lening zijn eerste en enige woning (of een voor een woning bestemde bouwgrond) koopt, een bijkomende vermindering van de registratierechten krijgen van 1.000 euro. Dat gebeurt via het optrekken van het abatement. Toch moeten we verder durven gaan en alle hypotheekrechten afschaffen.

Resolutie 60. Open Vld wil het registratierecht van 1% op hypothecaire leningen afschaffen. Ook de federale overheid schaft haar registratierecht van 0,3% af.

Woonsparen, mama-papa lening en huur-koop

Naast een algemene verlaging van de registratierechten, denkt Open Vld nog aan drie andere punctuele belastingverlagingen.

Woonsparen

Een eigen woning kost veel geld. Daarom moeten mensen aangemoedigd worden om een deel van hun loon opzij te zetten en te sparen om later in te brengen in de aankoop van een eigen huis of appartement. Dat kan via een fiscale aftrek, naar analogie met het pensioensparen.

De mama-papa lening bij de aankoop of nieuwbouw van een woning

Op dit moment kunnen ouders in aanmerking komen voor een belastingsaftrek, indien zij een lening toekennen aan hun kinderen voor de renovatie van een woning. Hierdoor kunnen de kinderen goedkoop over geld beschikken om hun eigen woning te renoveren. De kinderen kunnen dus een woning kopen die binnen hun budget ligt, omdat er nog renovatiewerken nodig zijn en de renovatiewerken financieren via de goedkope lening van hun ouders. Deze fiscale aftrek moet niet alleen voorzien worden bij renovatie van een woning, maar ook bij de aankoop of nieuwbouw van een woning. Ouders kunnen hun kinderen zo helpen hun droom te realiseren en komen financieel niet in de problemen omdat de lening fiscaal aftrekbaar is.

De huur-koop

In plaats van een klassieke verkoop, waarbij kopers meteen een grote som op tafel moeten leggen, maken we de huur-koop mogelijk voor particulieren. Huurders krijgen daarbij de kans een aanbetaling te doen op de woning die zij huren en willen kopen. Dit realiseren we door huurders toe te staan maandelijks een bedrag betalen dat hoger ligt dan de eigenlijke huur. Deze meerkost wordt fiscaal aftrekbaar gemaakt voor de huurder. Na verloop van tijd kan de huurder dan de woning verwerven, in plaats van achteraf met lege handen te staan zoals bij een huurwoning.

Resolutie 61. Open Vld wil de eigenaarsgraad optrekken via fiscale maatregelen zoals het woonsparen, de mama-papa lening en de huur-koop.

Vereenvoudiging van de premies

Er is de laatste jaren een wildgroei aan premies en voordelen gegroeid op de woonmarkt. De premies zijn vaak op verschillende beleidsniveaus ontstaan, zonder onderlinge afstemming. Hierdoor krijgt men oversubsidiëring, onduidelijkheid op het terrein en blijven premies onbenut of wordt er misbruik van gemaakt.

Resolutie 62. Open Vld pleit ervoor om de volledige wirwar aan premies op het vlak van energiezuinigheid en renovatie op alle niveaus te vereenvoudigen en om te vormen tot een beperkt aantal performante en overzichtelijke premies.

Meer ruimte om te bouwen

In Vlaanderen is de vraag naar betaalbare bouwgronden groot. Nochtans zijn er voldoende potentiële bouwgronden aanwezig. Het is dan ook voornamelijk een probleem van beschikbaarheid. De potentiële bouwgronden moeten sneller op de markt gebracht worden.

De verschillende overheden in Vlaanderen beschikken vandaag nog steeds over een groot aantal percelen potentiële bouwgrond. Als deze overheden jaarlijks 7000 percelen uit hun voorraad vrijmaken, kunnen ze de komende tien jaar het aanbod met meer dan een derde

uitbreiden. Dan nog zullen ze binnen tien jaar amper de helft van hun grondreserve hebben aangesneden.

Resolutie 63. Open Vld wil dat de verschillende Vlaamse overheden hun grondreserves versneld als bouwgrond beschikbaar stellen.

Open Vld heeft in 2003 de schenkingsrechten op bouwgronden gevoelig verlaagd. Deze maatregel betekende een enorme stimulans om de beschikbare bouwgronden over de generaties heen versneld te activeren, en op die manier de bouwgronden ter beschikking te stellen van jonge gezinnen. Het gaat hier echter om een tijdelijke maatregel, die afloopt op 31 december 2009.

Resolutie 64. Open Vld wil een blijvende verlaging van de schenkingrechten op bouwgronden, ook na 31 december 2009.

Een belangrijk aandeel van de potentiële bouwgronden in Vlaanderen zijn gelegen in woonuitbreidingsgebied, waarvan 5.233 ha, of omgerekend 90.200 bouwmogelijkheden, op korte termijn in aanmerking komt voor bebouwing. Open Vld heeft al belangrijke maatregelen genomen voor een versnelde aansnijding van deze woonuitbreidingsgebieden. We blijven pleiten voor eenvoudige en transparante procedures om waar nodig, met respect voor de open ruimte, deze woonuitbreidingsgebieden op de markt te brengen.

Meer rechtszekerheid voor oude bouw misdrijven

Na jarenlange onzekerheid stelde Dirk Van Mechelen orde op zaken in de ruimtelijke ordening met duidelijke verjaringstermijnen voor bouwovertradingen: na vijf jaar zijn deze overtradingen niet langer strafrechtelijk vervolgbaar (met uitzondering van kwetsbare gebieden), na 5 jaar zijn herstellvorderingen (aanpassing of afbraak) verjaard voor woongebieden en na 10 jaar voor overtradingen in openruimtegebieden (niet in kwetsbare gebieden). Toch is er bij veel eigenaars nog heel wat onzekerheid over oude bouw misdrijven.

Resolutie 65. Open Vld trekt de koers van rechtszekerheid op het vlak van ruimtelijke ordening door. Een moderne en efficiënte overheid moet er op korte termijn in slagen duidelijkheid te brengen in de woonsituatie van mensen. Lukt dat niet, dan blijft de overheid in gebreke en mag de burger daar niet het slachtoffer van zijn. Daarom pleit Open Vld ervoor om 'amnestie' te verlenen voor alle bouwovertradingen die ouder zijn dan 10 jaar en waarover nog geen in kracht van gewijsde gegane uitspraak uitspraak bestaat.

2. De herwaardering van de private huurmarkt en haar rendabiliteit

Ondanks alle geleverde inspanningen op het vlak van eigendomsverwerving, zal een deel van de bevolking een beroep blijven doen op de private huurmarkt. Voor hen moeten we in de eerste plaats zorgen voor een kwalitatieve en betaalbare huurmarkt. Dit doen we door zowel verhuurders als huurders te ondersteunen. Zonder rendabiliteit voor de verhuurders gaat de huurmarkt immers verloren. Naast de reeds bestaande controles op kwaliteit en verhuring, is het essentieel ervoor te zorgen dat er voldoende aanbod blijft bestaan, zodat er geen schaarste optreedt op de private huurmarkt. Dit creëert immers een opwaartse druk op de huurprijzen, waardoor kwalitatief slechtere woningen verhuurd geraken.

De vermindering van de onroerende voorheffing bij verhuring

De belangrijkste vraag van een verhuurder is om een zekere rendabiliteit te krijgen uit zijn huurpand. Absolute winstmaximalisatie is hier zeker niet prioritair. Om de verhuurder te stimuleren kwaliteitsvolle woningen op de markt te brengen, stelt Open Vld een vermindering van de onroerende voorheffing op het betreffende pand voor. Dit kan gecombineerd worden met kwaliteitsvereisten aan de verhuurde woning.

Resolutie 66. Om bijkomend kwalitatieve huurwoningen op de private markt te brengen, wil Open Vld een vermindering van de (Vlaamse) onroerende voorheffing voor verhuurde woningen.

Geen successierechten als de woning verhuurd wordt

Heel wat woningen gaan voor de private huurmarkt verloren, omdat voor de erfgenaam de successierechten de spreekwoordelijke druppel vormen die de emmer doet overlopen. De erfgenaam beslist dan de woning te verkopen om de successierechten te kunnen betalen.

Resolutie 67. De erfgenaam die zich ertoe engageert de geërfde woning minstens vijf jaar te verhuren, hoeft geen successierechten te betalen op die woning.

De rangorde van de verhuurder

Eén van de pijnpunten bij het verhuren van woningen is de wanbetaling. Zelfs indien de verhuurder door de rechter in het gelijk gesteld wordt, zal de verhuurder vaak geen cent terugzien. De huurder heeft vaak reeds grote schulden en geen vermogen en de weinige inkomsten die hij krijgt, dient hij te betalen aan schuldeisers die hoger in rangorde staan dan de verhuurder.

Resolutie 68. Een deel van de inkomsten van de huurder wordt voorbehouden om te voorzien in zijn woonbehoeften. Dit geeft de verhuurder meer zekerheid op huurinkomsten.

Een faire onbewoonbaarheidsprocedure

De procedure tot onbewoonbaarverklaring houdt momenteel geen rekening met de oorzaak van de onbewoonbaarheid. Dit kan leiden tot lange procedures voor verhuurders die geconfronteerd worden met kwaadwillige huurders. Dergelijke slechte ervaringen drijven verhuurders er vaak toe hun woning te verkopen en niet meer verder te verhuren.

Resolutie 69. Er moet een weerlegbaar vermoeden van bewoonbaarheid komen, indien bij de aanvang van het huurcontract een uitvoerige plaatsbeschrijving is opgemaakt.

De huursubsidie

Verhoogde inspanning voor sociale huisvesting blijft noodzakelijk; de huursubsidie vormt een complementair instrument met de klassieke sociale huisvesting. Momenteel bestaat er in Vlaanderen een huursubsidie voor personen die een onbewoonbare woning of onaangepaste woning inruilen voor een kwalitatief goede of aangepaste woning. In de gevallen waar sociale woningen geen oplossing kunnen bieden omdat bv. het aanbod nog onvoldoende groot is, zou de huursubsidie als alternatief toegekend moeten worden.

Resolutie 70. Wie langer dan twee jaar wacht op een sociale huurwoning, krijgt recht op een huursubsidie.

3. Sociale huisvesting voor de woonbehoeftigen

Sociale huisvesting zal altijd noodzakelijk blijven voor de groep mensen die geen kans maken op de private huurmarkt en nooit een eigen woning zullen bezitten. In ons land mogen deze mensen niet aan hun lot overgelaten worden en solidariteit met de zwaksten in onze samenleving is voor liberalen dan ook evident. Het is de taak van de overheid te voorzien in een voldoende groot aanbod van sociale woningen. De sociale huurmarkt kan een opstap vormen naar het verwerven van een eigen woning. Het is echter belangrijk dat het ook effectief de woonbehoeftigen zijn die gebruik kunnen maken van sociale huisvesting.

De huurprijs in functie van het inkomen

De huurprijzen dienen verder berekend te worden op basis van het inkomen van de sociale huurder. Hierdoor zullen de zwaksten het minste betalen en dragen de sterkere schouders iets meer lasten. Vanaf een bepaald punt zal het inkomen er ook toe leiden dat er marktconforme huren dienen betaald te worden voor een sociale woning. De huurder is dan natuurlijk vrij om de sociale woning te verlaten en door te stromen naar de private markt.

Alternatieven in functie van het inkomen

De financiële situatie van de sociale huurder zou om de 5 jaar geëvalueerd moeten worden. Indien blijkt dat het inkomen substantieel geëvolueerd is, worden alternatieven voor het huren op de huurmarkt voorgesteld. Dit kan bv. ook het kooprecht van de sociale huurwoning zijn of de beëindiging van het huurcontract.

Resolutie 71. Voor Open Vld moet de woonbehoefte centraal staan in het sociaal woonbeleid. Mensen in nood moeten absoluut geholpen worden. Sociale huurders die na verloop van tijd niet meer aan deze woonbehoeftevoorwaarde voldoen, moeten kunnen doorstromen naar de private markt.

4. Wonen in de Vlaamse Rand

De Vlaamse Rand rond Brussel is een onderdeel van het Vlaams Gewest. Door tal van factoren wordt de Rand geconfronteerd met ont-Nederlandsing, druk op de sociale cohesie en de leefkwaliteit, een slechte mobiliteit en hoge vastgoedprijzen. Deze specifieke uitdagingen voor de Vlaamse Rand vergen specifieke beleidsmaatregelen, die wel inpasbaar moeten zijn in en naadloos moeten aansluiten bij het algemene Vlaamse beleid.

Het beleid in de Vlaamse Rand moet uitgaan van een assertieve houding inzake de toepassing van de bestuurstaalwetgeving, gekoppeld aan een warm onthaalbeleid voor nieuwe inwoners. Anderstaligen moeten daarbij gestimuleerd worden het Nederlands te leren en te gebruiken. Dit biedt hen meer kansen op de arbeidsmarkt en is een belangrijke sleutel tot integratie in de lokale gemeenschap.

Resolutie 72. Nederlands is de enige wettelijke bestuurstaal in de Vlaamse Rand. Voor anderstalige nieuwkomers komt er een positief onthaalbeleid, waarbij ze ook gestimuleerd worden om Nederlands te leren.

De Vlaamse regering moet investeren in een beter imago van het Nederlands bij Franstaligen. Daarom verdient het aanbeveling om culturele projecten en initiatieven uit te wisselen met de Franse Gemeenschap.

Resolutie 73. De Vlaamse Rand is de aangewezen proeftuin voor de uitwisseling van culturele projecten en initiatieven met de Franse Gemeenschap.

Deze contacten en uitwisselingen kunnen leiden tot een cultureel akkoord met de Franse Gemeenschap.

Resolutie 74. De zes faciliteitengemeenten rond Brussel behoren tot Vlaanderen. Via de vzw “De Rand” wordt het Vlaams beleid in de faciliteitengemeenten versterkt.

Beleidsmaatregelen inzake ruimtelijke ordening en mobiliteit in de Vlaamse Rand (o.m. Vlaams Stedelijk Gebied rond Brussel en zijn flankerend beleid, Gewestelijk Expres Net, verbreding Ring) worden in nauw overleg genomen met het Brussels Gewest. Het beleid inzake ruimtelijke ordening moet maximaal het behoud en de kwaliteit van de groene open ruimte in de Vlaamse Rand nastreven.

Resolutie 75. De kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde moet bij de volgende Staatshervorming gesplitst worden, aslook het gerechtelijk arrondissement.

Hoofdstuk 6. Vlaanderen mobiel houden

Volgens het Vlaams verkeerscentrum stonden we in 2007 met z'n allen 9 tot 10 miljoen uren in de file. De grootste problemen spelen zich hierbij af op de Brusselse en Antwerpse Ring. De economische kost van deze files wordt geraamd op 144 miljoen euro. Een vlotte mobiliteit, bereikbaarheid en logistiek met toegevoegde waarde zijn essentieel voor de economie en welvaart van Vlaanderen. De aanpak van files zorgt bovendien voor een vermindering van de uitstoot van fijn stof en CO₂.

De aanpak van de files behoort daarom voor Open Vld tot één van de kernopdrachten van de volgende Vlaamse regering. Die aanpak moet geïntegreerd zijn. Het moet een combinatie zijn van doelgerichte investeringen in onze weginfrastructuur, van beter openbaar vervoer en een nieuwe autofiscaliteit. Ook moet de verkeersveiligheid van vooral de zwakke weggebruiker verder worden verhoogd.

1. Een betere infrastructuur

Wegen aanleggen vereist veel financiële middelen. Maar ook het onderhouden en herstellen ervan vergt heel wat middelen. Onderzoek toont aan dat de algemene toestand van ons wegennet onvoldoende is. Onze wegen kampen met een duidelijke onderhoudsachterstand.

Resolutie 76. De algemene toestand van de Vlaamse wegen moet verbeteren omwille van het belang er van voor de bereikbaarheid en verkeersveiligheid. De nieuwe Vlaamse regering moet daarom een plan opstellen om de structurele onderfinanciering van het onderhoud van de wegen weg te werken. Open Vld wil dat op het einde van de nieuwe legislatuur de helft van de structurele onderhoudsachterstand van de Vlaamse wegen is weggewerkt.

Daarnaast bevat ons wegennet enkele duidelijke ontbrekende schakels (“missing links”), die de mobiliteitsstroom doet haperen. Denk maar aan de ontbrekende Oosterweelverbinding in Antwerpen, de omvorming van de A12 tot volwaardige snelweg, de aanpassing van talrijke verkeerswisselaars, de verbetering van de R4 rond Gent, de afwerking van de noord-zuidverbinding in Limburg, ...

Maar niet alleen ons wegennet kent enkele missing links. Ook de spoorinfrastructuur kent enkele knelpunten. Denken we maar aan de noordelijke ontsluiting van de luchthaven van Zaventem (DIABOLO), de Liefkenshoekspoorverbinding, de heropening van de IJzeren rijn, het GEN (Gewestelijk Expres Net) als concept van voorstedelijk vervoer met hoogfrequente bediening, ...

Deze missing links zijn geen statische gegevens. Nieuwe verkeersstromen zullen ook nieuwe knelpunten blootleggen.

Resolutie 77. Open Vld wil dat er een duidelijk tijdsschema komt voor de volledige realisering van de missing links. Op die manier werken we de structurele tekortkomingen in ons spoor- en wegennet.

Dit plan mag echter niet ten koste gaan van het normale infrastructuurbeleid. Bovendien moet de Vlaamse regering vooruitzien en alert zijn in het ontdekken van nieuwe missing links.

Voor de realisatie van de infrastructuurprojecten die betrekking hebben op het spoor, moet de Vlaamse regering inspraak krijgen bij de NMBS.

Resolutie 78. Het Vlaams gewest moet voor Open Vld een eigen beheerscontract kunnen afsluiten met de NMBS groep om cruciale investeringen in belangrijke spoorweginfrastructuur te versnellen.

De haven van Antwerpen is de economische motor van Vlaanderen. Een goede bereikbaarheid is cruciaal. De ontsluiting van de Antwerpse Ring moet de bereikbaarheid van de haven ten goede komen. Bovendien vormt ze een structureel antwoord op de dagelijkse fileproblemen op de Antwerpse Ring.

Resolutie 79. Open Vld wil dat er zo snel mogelijk gestart wordt met de bouw van de Oosterweelverbinding met de Lange Wapper-brug in Antwerpen. Verder uitstel in onaanvaardbaar, want een bedreiging voor de economische slagkracht van Antwerpen en ruime omgeving. We verzetten ons tegen een tolheffing in de Kennedytunnel.

2. Huidige infrastructuur beter benutten

De overheid moet niet alleen investeren in nieuwe wegen, de bestaande wegcapaciteit moet ook beter benut worden. Het systeem van “slimme verkeerslichten” (dit zijn verkeerslichten die zich aanpassen aan de verkeersdruk) of het gebruik van de “groene golf” (dit is een betere onderlinge afstemming van verkeerslichten), bijvoorbeeld, staan nog niet op punt in Vlaanderen. In de Scandinavische landen, Nederland en Duitsland staat men hier al een pak verder.

Hetzelfde geldt voor de telematica en verkeersgeleidingssystemen voor grote ringwegen zoals deze rond Antwerpen en Brussel. Dankzij dergelijke systemen worden automobilisten in functie van de verkeersintensiteit en weersomstandigheden optimaal langs de ring en door de stad geloodst. Bovendien kunnen deze systemen worden ingezet voor situatieafhankelijke maximumsnelheden.

Resolutie 80. Open Vld kiest resoluut voor meer telematica in het verkeer. De nieuwe Vlaamse Regering zal investeringsinspanningen in deze vorm van verkeersmanagement opdrijven om de technologie op gelijke hoogte met onze buurlanden te krijgen.

Naast investeringen in telematica kan ook een betere spreiding van de werkuren doorheen de logistieke sector zorgen voor een betere spreiding van het vrachtwagenvervoer over de weg.

Resolutie 81. Daarom wil Open Vld proefprojecten opstarten met ruimere laad- en losuren in de Vlaamse havenregio's.

Het inzetten van langere voertuigen, 25,25 meters of ecomobi's genoemd, kan ook bijdragen tot een efficiënter gebruik van de huidige infrastructuur. Bovendien stoten ze een kwart minder CO₂ uit en halen ze tot 30% van het vrachtverkeer van de weg. In Zweden en Finland zijn de ecomobi's al een goed ingeburgerd transportmiddel en hebben ze hun nut bewezen.

Ecocombi's moeten vooral zorgen door betere verbindingen met het achterland vlakbij havens, in het bijzonder de havens van Antwerpen en Zeebrugge, die zich in hun ontwikkeling geremd zien door een steeds toenemende congestie.

Resolutie 82. *Open Vld wil ecocombi's op bepaalde trajecten in Vlaanderen toestaan.*

Files worden vooral veroorzaakt door woon-werkverkeer. Door mensen meer mogelijkheden te geven om thuis te werken, zorgen we ervoor dat minder mensen moeten gaan aanschuiven richting Brussel of Antwerpen.

Resolutie 83. *Om de piekvraag naar mobiliteit af te vlakken moeten ook telewerk en thuiswerk verder aangemoedigd worden.*

Her en der bestaan al plaatselijke initiatieven om fietsen te verhuren voor woon-werkverkeer, bijvoorbeeld aan het station van Antwerpen. Het initiatief richt zich op mensen die met de trein naar Antwerpen komen. De "Fietshaven" geeft hen de mogelijkheid om met de fiets verder te rijden naar hun werk. Vaak werken deze initiatieven samen met bedrijven.

Resolutie 84. *Open Vld wil het systeem van Fietshaven verder promoten. Bedrijven die in het systeem stappen krijgen daarvoor een tegemoetkoming.*

Tenslotte pleit Open Vld voor spitsstroken, zoals in Nederland. Een spitsstrook is een extra rijstrook op de autosnelweg, vaak de pechstrook, die wordt opengesteld tijdens de spits of een hoog verkeersaanbod.

Resolutie 85. *Open Vld wil de capaciteit van het bestaande wegennet op filegevoelige tijdstippen beter benutten door het opstellen van spitsstroken op piekmomenten.*

3. Veilige wegen

In 2006 vielen 540 verkeersdoden te betreuren op de Vlaamse wegen. De voorbije twintig jaar was dit aantal nooit zo laag. Toch kan Vlaanderen nog beter. Zeker als we vergelijken met onze buurlanden.

Resolutie 86. *Open Vld schaaft zich volop achter de doelstelling om tegen 2015 het aantal verkeersdoden terug te dringen tot 250 en het aantal zwaargewonden tot 2.000.*

Om dit doel te bereiken is een integrale aanpak nodig met o.m. sensibilisatie en educatie, doorgedreven controles, onbemande camera's, veiligere wagens en het wegwerken van gevaarlijke punten.

Uit een recent onderzoek blijkt dat 17 procent van alle autoverplaatsingen zonder veel problemen met de fiets kunnen afgelegd worden. Tegelijk ligt het risico voor fietsers per afgelegde kilometer twee tot drie keer hoger dan voor automobilisten. In 2006 vielen er 898 doden en zwaargewonden bij fietsers.

De uitbouw van het bovenlokale functionele fietsrouten netwerk moet op gewestelijk, provinciaal en gemeentelijk niveau onverminderd voortgezet worden. Vooral langs gemeentewegen moet de realisatiegraad opgedreven worden door vanuit het Vlaams gewest meer middelen te voorzien voor het Fietsfonds.

Resolutie 87. *Voor Open Vld moet het aandeel van de fietsverplaatsingen in het woon-werkverkeer en het woon-schoolverkeer verder toenemen door een gevoelige verbetering van de verkeersveiligheid voor de fietsers. De Vlaamse regering moet de jaarlijkse inspanning van 60 miljoen euro, goed voor 100 km nieuwe fietspaden, onverkort verder zetten.*

Daarbij wil Open Vld in de eerste plaats zorgen voor veilige fietstrajecten voor schoolgaande kinderen.

Resolutie 88. *De Vlaamse regering moet gemeenten ertoe aanzetten om veilige fietsroutes voor schoolgaande jeugd in te richten.*

Ook motorrijders lopen een hoog risico en zijn zeer kwetsbaar in het verkeer. In tegenstelling tot de meeste andere weggebruikers stijgt het aantal ongevallen met motorrijders nog ieder jaar.

Resolutie 89. *Voor Open Vld moet de veiligheid van motorrijders meer aandacht krijgen bij infrastructuuradaptaties op het gewestwegennet of bij de aanleg van nieuwe wegen.*

Bijzondere aandacht moet gaan naar een voldoende stroefheid van het wegdek (markeringen), het wegwerken van ongeregelde hellingen in het wegdek en het vermijden van onnodige obstakels.

Om de verkeersveiligheid te verhogen is ook een goed verkeersveiligheidsonderwijs belangrijk.

Resolutie 90. *Open Vld wil dat verkeerseducatie verder wordt opgenomen in de leercycli. Ook moet het aantal opfriscursussen voor bijvoorbeeld senioren worden opgetrokken. “Driver improvement” moet ook kunnen als alternatieve straf voor wie een zware verkeersinbreuk heeft gepleegd.*

Tenslotte wil Open Vld dat de inspanningen die tot nu werden geleverd om overdreven en onaangepaste snelheid, rijden onder invloed en gordeldracht, onverkort worden verder gezet.

4. Minder hinder

Hoewel noodzakelijk voor een betere mobiliteit, hebben wegwerkzaamheden al te vaak nefaste gevolgen voor ondernemers en kleine zelfstandigen. Door de tijdelijke onbereikbaarheid of moeilijker bereikbaarheid van hun zaak worden ze geconfronteerd met inkomstenverlies.

Tijdens de voorbije legislatuur werden al heel wat initiatieven genomen om het leed van de zelfstandigen te verzachten. Toch is er de vraag om bijkomende maatregelen.

Resolutie 91. *Open Vld vraagt bijkomende maatregelen om de hinder voor zelfstandigen bij wegwerkzaamheden verder te beperken.*

Zo moeten de provinciale coördinatiepunten een sterkere rol krijgen, zowel op het vlak van de coördinatie als communicatie. Ook moeten in de bestekken expliciete minder hinder-

bepalingen worden opgenomen. Tenslotte moeten er striktere afspraken worden gemaakt met de nutsmaatschappijen.

5. Groene verkeersbelastingen

De bestaande verkeersbelasting moet hervormd worden. Niet alleen laat ze de vele buitenlandse weggebruikers buiten schot, ook is ze onvoldoende milieuvriendelijk.

Resolutie 92. Open Vld wil de huidige forfaitaire verkeersbelasting vervangen door een systeem van rekeningrijden of slimme kilometerheffing. De invoering moet wel minstens gebeuren in Benelux-verband. Daarnaast is de invoering van een slimme kilometerheffing aan twee belangrijke voorwaarden gebonden: 1) de totale fiscale druk voor de gemiddelde automobilist mag niet verder stijgen; en 2) de opbrengsten moeten prioritair gebruikt worden voor investeringen in een betere mobiliteitsinfrastructuur.

Het systeem van de slimme kilometerheffing heeft tal van voordelen. Het laat toe om te modeleren en de tarieven aan te passen. Hoe minder CO₂ en andere schadelijke stoffen de wagen uitstoot, bijvoorbeeld, hoe minder de chauffeur betaalt. Wie buiten de spitsuren rijdt, betaalt minder. Wie samen rijdt krijgt ook een korting. Mensen met een laag inkomen krijgen een sociale correctie. Bijkomend voordeel is dat ook de buitenlandse weggebruikers voortaan zullen meebetalen voor het gebruik van het Vlaamse wegennet.

In afwachting van de slimme kilometerheffing wil Open Vld de bestaande verkeersbelasting vergroenen.

Resolutie 93. In de overgangsfase naar de invoering van de slimme kilometerheffing moet de verkeersbelasting hervormd worden, waarbij niet langer het aantal fiscale pk's maar de milieu-impact van het voertuig belast wordt.

6. Openbaar vervoer

Het Decreet Basismobiliteit zorgde voor ongeziene investeringen in openbaar vervoer in Vlaanderen, en dan vooral bij De Lijn. De vraag is echter of de organisatie van De Lijn en het mobiliteitsbeleid in het algemeen, niet efficiënter kan.

Resolutie 94. Open Vld pleit voor een grondige, externe evaluatie van de werking van de VVM De Lijn en van het openbaar vervoer beleid in Vlaanderen, gekoppeld aan een internationale benchmark.

Deze evaluatie moet nagaan hoe efficiënt en effectief de genomen maatregelen en de inzet van belastinggeld de voorbije legislatuur geweest zijn in het kader van het decreet basismobiliteit, alsook beleidsaanbevelingen formuleren met het oog op de nieuwe beheersovereenkomst.

Resolutie 95. Open Vld wil van een aanbodgericht- naar een vraaggericht openbaar vervoer. De behoeften van huidige en potentiële reizigers staan daarbij centraal.

Dit betekent dat de aanbodfilosofie, die momenteel ingebakken zit in het decreet basismobiliteit, plaats zal moeten ruimen voor een vraaggerichte benadering aan de hand van marktbevraging en potentieelonderzoeken, zoals nu reeds het geval is bij het netmanagement.

De mobiliteitscapaciteit van Vlaanderen kan gevoelig verhoogd worden indien er een betere samenwerking zou komen tussen het openbaar vervoer en de private sector. Waar het openbaar vervoer op bepaalde momenten ('s nachts) of bepaalde plaatsen (platteland) of voor bepaalde passagierscategorieën (minder mobiele) onvoldoende aan de vraag kan voldoen, of waar de serviceverwachting van de klanten hoger is dan het openbaar vervoer kan bieden (bv flexibiliteit), is een rol weggelegd voor private vervoersactoren, zoals taxi's.

Resolutie 96. Open Vld wil een betere samenwerking tussen het openbaarvervoer en de private sector. Een veralgemening van het TOV-ticket (Taxi - Openbaar Vervoer) is daartoe een eerste stap.

Dit TOV-ticket integreert in 1 ticket een rit met het openbaar vervoer en de taxi. Het TOV-ticket kost 2,5 euro. Het is goed voor een heenrit met de bus of tram in het Antwerpse/Mechelse stadsgebied en geeft recht op een korting van 2 euro (in Antwerpen) of 2,50 euro (in Mechelen) op de taxirit naar huis.

Resolutie 97. Op organisatorisch vlak vraagt Open Vld dat de organisatie van het openbaar vervoer omgevormd wordt naar een franchise model waarbij een concurrentie om de markt wordt ingevoerd.

Hierbij worden bepaalde lijnen uitbesteed aan een private vervoersoperator die in de uitbating voorziet zoals door de overheid uitgestippeld in termen van kwaliteit, comfort, snelheid en frequentie van de bediening.

Buitenlandse voorbeelden hebben aangetoond dat een dergelijk systeem leidt tot minder overheidsuitgaven én, wat het uiteindelijke doel is, tot meer en beter gemeenschappelijk vervoer dat een echt alternatief voor het wagengebruik kan zijn.

Meer in het algemeen moeten beleid en uitvoering strikter gescheiden worden. De Lijn stippelt vandaag én de strategie uit, én zorgt voor de uitvoering ervan.

Resolutie 98. Het uitstippelen van de mobiliteitsstrategie moet strikter gescheiden worden van de uitvoering ervan.

Om het openbaar vervoer als alternatief voor de wagen in het woon-werkverkeer verder te promoten, is het belangrijk dat ook de bedrijventereinen voldoende bediend worden.

Resolutie 99. Open Vld wil dat de penetratie van het openbaar vervoer op bedrijventerreinen als essentieel onderdeel van het mobiliteitsbeleid wordt opgenomen. Er moet een inventaris worden opgemaakt van deze bedrijventerreinen die nood hebben aan een betere ontsluiting op het vlak van collectief vervoer.

Daarnaast moet de complementariteit tussen auto/fiets en openbaar vervoer en tussen het openbaar vervoer onderling, verbeterd worden.

Resolutie 100. Open Vld wil een betere afstemming van de tarieven en dienstregelingen NMBS en De Lijn, met één elektronisch ticket/abonnement voor de belangrijke trein-bus-trajecten en ééngemaakte informatiepunten. Ook moeten er voldoende fietsenstallingen en parkeergelegenheden zijn voor wagens in de buurt van bus- en treinstations.

Om de bereikbaarheid van Brussel en Antwerpen te vergroten, moet er geïnvesteerd worden in een degelijk voorstadsnet, zoals het Gewestelijk Express Net. Dit netwerk moeten aansluiten op grote randparkings, om de overstap van auto naar trein/tram te bevorderen. Wie de stad in wil kan zo gemakkelijker overstappen op een stadstrein.

Resolutie 101. Voor de exploitatie van voorstedelijk vervoer dringt Open Vld aan op de ingebruikname van nieuwe vervoersvormen zoals light rail. De voorstadsnetten moeten aansluiten op grote randparkings.

De Lijn moet een voortrekker zijn in het gebruik van milieuvriendelijke technieken. Steden als Stockholm en Hamburg hebben al radicaal gekozen voor groen openbaar vervoer. Stadgewest Vlaanderen moet zo snel mogelijk volgen. Ook door taxibedrijven aan te moedigen gebruik te maken van milieuvriendelijke wagens.

Resolutie 102. Open Vld wil dat een deel van het geld dat wordt uitgespaard door een efficiëntere werking van De Lijn, wordt geïnvesteerd in technologie die onze bussen en trams groener maakt. Taxibedrijven worden aangemoedigd om gebruik te maken van hybridewagens.

7. Binnenvaart

De binnenvaart kende het voorbije decennium een sterke groei. In het Vlaamse gewest steeg het aantal tonkilometer dat via de binnenvaart werd vervoerd van 2,9 miljard tonkilometer in 1995 tot 4,6 miljard tonkilometer in 2007. De promotie van de binnenvaart en de publiekprivate samenwerking rond onder andere de aanleg van kaaimuren werpt zijn vruchten af.

Resolutie 103. Open Vld wil de inspanningen verder zetten om het goederenvervoer via de binnenwaterwegen te promoten. Transportdeskundigen moeten bedrijven sensibiliseren over de mogelijkheden die binnenvaart hen te bieden heeft. Daarnaast moet de Vlaamse regering voorzien in herlocatie-subsidies voor bedrijven die substantiële transportstromen genereren en die zich bij een binnenwaterweg willen vestigen om op die manier minstens 25% van hun goederenvervoer over het water te organiseren.

8. Havens

Het belang van de Vlaamse zeehavens voor de economie kan moeilijk overschat worden. Ze zijn goed voor één vijfde van het Vlaams BBP.

Resolutie 104. Gelet op het belang van de Vlaamse havens voor de economie moet de Vlaamse regering een specifiek en integraal havenbeleid voeren. In het Vlaams parlement wordt er een subcommissie “Havenbeleid” opgericht.

Vandaag wordt 20 tot 100% van de infrastructuurwerken van havens gefinancierd door de overheid. Er is nood aan een diversere financiering.

Resolutie 105. Open Vld wil de financiering van de haveninfrastructuur diverser maken. Via PPS moeten private investeerders meer betrokken worden. Ook de burger moet via

fiscaal aantrekkelijke obligaties kunnen participeren. En gemeentelijke havenbedrijven moeten kunnen instaan voor prefinanciering.

Dankzij een betere financiering kunnen dringende en noodzakelijk investeringen sneller plaatsvinden. Op die manier moet de aansluiting tussen de havens en het hinterland op korte termijn aanzienlijk verbeterd worden.

Havens kunnen ook bijdragen in de strijd tegen de klimaatopwarming.

Resolutie 106. Open Vld wil dat de havens werk maken van walstroom zodat zeeschepen hun dieselmotoren niet langer hoeven te laten draaien om elektriciteit op te wekken als ze aan wal liggen.

9. Luchthavens

Vlaanderen moet het bestaande netwerk van regionale luchthavens consolideren. Onze internationale luchthaven in Zaventem is de sluitsteen van dit netwerk.

Resolutie 107. Daarom moeten de regionale luchthavens en Brussels Airport de kans krijgen om aan een maatschappelijk verantwoorde manier te blijven groeien, zowel wat passagiersaantallen als vrachtcapaciteit betreft. De luchthaven is de motor achter heel wat werkgelegenheid.

Zo creëert elke directe luchthavenjob in Zaventem (meer dan 20.000), 1,2 jobs bij de toeleveranciers (meer dan 24.000). Maar de luchthaven maakt ook mogelijk dat de nodige “brains” snel en makkelijk Vlaanderen kunnen bereiken, een noodzakelijke voorwaarde om een Europese topregio te worden.

Hoofdstuk 7. Leefbare steden

De Vlaamse samenleving heeft het potentieel van de steden nodig om een antwoord te kunnen bieden op belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen van de 21ste eeuw zoals diversiteit, flexibiliteit en duurzaamheid. Steden zijn de motoren van economische welvaart en van maatschappelijke en culturele vernieuwing.

Omdat sterke steden ook in de toekomst de beste waarborg bieden voor een welvarend Vlaanderen moeten we die toekomst samen met de steden vorm geven en alle krachten, expertise en middelen bundelen om een antwoord te bieden op de grote maatschappelijke uitdagingen.

1. Stedenbeleid is een volwaardige Vlaamse bevoegdheid

Het stedenbeleid is een bevoegdheid van de deelstaten. De federale overheid moet stoppen met parallel een eigen grootstedenbeleid te voeren op domeinen, zoals huisvesting en stadsontwikkeling, waarvoor de gewesten en gemeenschappen bevoegd zijn. Op die manier wordt de bevoegdheidsverdeling eindelijk gerespecteerd en wordt er ruimte gecreëerd op de federale begroting.

Ter illustratie: het budget van het federale grootstedenbeleid bedraagt +/- 66,5 miljoen euro op jaarbasis waarvan 28,8 miljoen euro (43,5%) naar Vlaanderen gaat. Het Vlaamse budget voor stedenbeleid bedraagt in 2009 een goede 138 miljoen euro waarvan het overgrote deel naar het Stedenfonds vloeit (+/- 124 miljoen euro) en een ander belangrijk deel (10 miljoen euro op jaarbasis) naar stadsvernieuwingsprojecten.

Resolutie 108. Open Vld vraagt de stopzetting van het federale (groot)stedenbeleid. Op die manier wordt de bevoegdheidsverdeling eindelijk gerespecteerd en wordt er ruimte gecreëerd op de federale begroting.

2. Een Vlaams stadsontwikkelingsfonds

Stadsprojecten maken de stedelijke ambities zichtbaar en zetten de Vlaamse steden ook internationaal op de kaart. Vlaanderen heeft de voorbije jaren een inhaalbeweging ingezet op vlak van stadsvernieuwing. De investeringen in stadsontwikkeling hebben de leefbaarheid van de stad aanzienlijk verbeterd. Veel stedelijke buurten en wijken hebben een echte metamorfose ondergaan. Het stadsvernieuwingsdecreet heeft tot een algemene kwaliteitstoename van stadsontwikkeling geleid en bijgevolg ook tot een stijging van het aantal projectvoorstellen dat aan de subsidiecriteria voldoet. Aan de 17 geselecteerde projecten uit de eerste twee oproepen zijn 40,6 miljoen euro Vlaamse subsidies in het kader van stadsontwikkeling toegekend. De 17 projecten trokken contractueel 738 miljoen euro aan investeringsgeld aan, waarvan 640 miljoen uit de privé- sector (69%).

Maar doordat het budget voor stadsontwikkeling niet evenredig is toegenomen met de verhoogde capaciteit, daalt het gemiddeld subsidiebedrag per geselecteerd project. Verder zorgt de onzekerheid over de volgende oproep dat de steden een project soms prematuur indienen, zonder dat er voldoende duidelijkheid bestaat over de technische en financiële haalbaarheid van het project waardoor een aantal projecten bij de uitvoering hapert.

***Resolutie 109.** Open Vld pleit voor een geïntegreerd Stadsontwikkelingsfonds waarbinnen verschillende middenstromen (lokaal, centraal, Europees en privé) maar ook expertise, opvolging en dienstverlening worden gebundeld om te investeren in duurzame stadsontwikkeling.*

3. De stadsvlucht bij jonge gezinnen stoppen

De voorbije jaren hebben de steden aan aantrekkingskracht gewonnen en is de stadsvlucht in absolute cijfers gekeerd. Die positieve evolutie is echter selectief. Een belangrijke doelgroep van het stedenbeleid, met name jonge gezinnen -vaak sociaal economisch sterkere huishoudens- blijven onze steden ook vandaag nog verlaten. Dergelijke gezinnen aantrekken en behouden is nochtans cruciaal voor de steden omdat ze voor dynamiek en inkomsten zorgen en voor een gezonde sociale mix.

De resultaten van de stadsmonitor 2008 wijzen op een algemeen hoge tevredenheid van de stedelingen over hun stad en buurt, maar geven aan dat er met de kindvriendelijkheid van de steden nog wat schort. Slechts de helft van de stadsbewoners is tevreden over de voorzieningen voor kinderen en jongeren in de buurt. Ook op gebied van kinderopvang is er nog werk aan de winkel: gemiddeld vindt slechts 1 inwoner op twee dat er voldoende kinderopvang is. Antwerpen en Gent scoren minst goed met 38%. Dus ook voor wie in de stad woont, zijn de voorzieningen op vlak van kinderopvang, speelruimte en kinderen- en jongerenvoorzieningen ontoereikend. Niet alleen kwantitatief maar vooral kwalitatief: er bestaat namelijk een grote kloof tussen het objectief gemeten aanbod aan voorzieningen voor kinderen en jongeren en de graad van tevredenheid erover.

***Resolutie 110.** De belangrijkste doelstelling van het Vlaamse stedenbeleid blijft jonge gezinnen aansporen om zich in de stad te vestigen of er te blijven wonen. Daartoe moet ook in de toekomst fors geïnvesteerd worden in betaalbare woningen en een aangenaam leefklimaat voor jonge gezinnen en in de kindvriendelijkheid van de steden: meer kinderopvang, betere verkeersveiligheid, meer groen en een betere toegang tot sportieve, culturele en vrijetijdsactiviteiten.*

4. Inzetten op stadsregionale samenwerking

De functionele verwevenheid tussen de stad en de gemeenten er rond vormt de kern van de stadsregionale problematiek. Het meer samen beheren van stad en rand moet centraal staan in elke stadsregionale agenda. We pleiten voor een Vlaams decreet stadsregionale samenwerking in het verlengde van het decreet intergemeentelijke samenwerking. Materies die zeker in aanmerking komen voor een meer stadsregionale aanpak zijn wonen, mobiliteit, ruimtelijke ordening, werk en ondernemen. Het voordeel van een stadsregionale vorm is dat gemeenten zelf kunnen beslissen om bepaalde bevoegdheden over te dragen aan een stadsregionaal bestuur.

***Resolutie 111.** Open Vld wil een kaderdecreet stadsregionale samenwerking met een menu aan vormen, verder in te vullen op lokale maat en vanuit de lokale dynamiek.*

5. Brussel

Open Vld ziet Brussel als een troef voor Vlaanderen. Er is immers een grote verwevenheid van de Vlaamse en de Brusselse economie. Dagelijks verdienen meer dan 200.000 pendelaars

uit Vlaanderen hun brood in de hoofdstad. Eén bedrijf op drie in België heeft er zijn zetel. Brussel draagt ook 20% bij in het Bruto Nationaal Product van België, met slechts 10% van de inwoners. Van de vennootschapsbelasting die de federale staat int, komt maar liefst 34% uit Brussel, tegenover 13% uit Wallonië en 52% uit Vlaanderen. Daarom is het belangrijk verder te investeren in deze economische motor die wereldwijd een ijzersterk merk is en die ook onze hoofdstad blijft.

Resolutie 112. Open Vld pleit voor grensoverschrijdende samenwerking in de Brussels Metropolitan Area, een economische ruimte die Brussel en grote delen van Vlaams- en Waals-Brabant omvat. De samenwerking moet zich in eerste instantie toespitsen op economische dossiers, op afspraken rond ruimtelijke ordening en op de oplossing van het mobiliteitsvraagstuk.

Voor haar beleid in Brussel inzake onderwijs, cultuur, welzijn, jeugd, sport en toerisme blijft Vlaanderen de te bereiken doelgroep in de hoofdstad beschouwen als een derde van de Brusselaars. Zo is de Vlaamse Gemeenschap op een relevante manier aanwezig in het Brusselse stadsweefsel. Het succes van het Vlaams aanbod in Brussel op vlak van bijvoorbeeld scholen, taallessen en culturele evenementen is nog nooit zo groot geweest bij de anderstalige Brusselaars. Vlaanderen verwerft zo een toekomstgericht maatschappelijk aandeel in haar kosmopolitische hoofdstad.

Resolutie 113. Om nieuwe uitdagingen aan te kunnen zoals de uitbouw van het bestaande metronetwerk heeft Brussel ook financiële hefboomen nodig. Tegelijk moet Brussel absoluut werken van transparante beleidsstructuren door een aantal belangrijke gemeentelijke bevoegdheden naar het Brussels Hoofdstedelijk Gewest over te hevelen.

Hoofdstuk 8. Onderwijs

Voor Open Vld zijn gelijke kansen, vrije keuze, maatwerk en het streven naar excellentie belangrijke kernbegrippen in het onderwijsbeleid. Elk kind is anders. Elk kind heeft talenten. Het is de taak van het onderwijs om uit ieder kind het beste te halen.

Het onderwijsbeleid van Open Vld legt drie klemtonen, in lijn met de voorstellen van de Europese Commissie: moderne competenties, kwaliteit voor iedereen en excellentie in het hoger onderwijs.

1. Nieuwe competenties voor een nieuwe eeuw

De economische en sociale veranderingen in de Europese Unie brengen nieuwe kansen en uitdagingen met zich mee. Jongeren moeten over nieuwe competenties beschikken om zich in een geglobaliseerde wereld waar verscheidenheid de norm is te kunnen ontplooien. Uiteraard blijven lezen, schrijven en rekenen de basis. De achteruitgang op het vlak van geletterdheid is onaanvaardbaar. Brede lees- en literatuuracties, ook buiten de school, maken van lezen opnieuw een lust in plaats van een last. Ook digitale geletterdheid (ICT-kennis) is onontbeerlijk in de 21ste eeuw. Het gebruik van het internet wordt aangemoedigd. De digitale snelweg biedt onbeperkte mogelijkheden voor een synthese tussen technologie en creativiteit.

Resolutie 114. Om van Vlaanderen een topregio te maken, moeten leerlingen zich sleutelvaardigheden eigen maken. Lezen, schrijven en rekenen blijven de basis. Maar ook voor ICT-kennis, ondernemerschap en creativiteit moet er plaats zijn.

Levenslang leren wordt de norm. In onze complexe wereld is het vermogen om te blijven leren en vernieuwen evenveel waard als parate kennis.

Resolutie 115. Open Vld stelt voor om elke werknemer het recht te geven op een leersabbatical: een periode tijdens elke loopbaan die kan worden ingevuld om je bij te scholen of te specialiseren. De rechten hiervoor worden opgebouwd door anciënniteit of een individuele leerrekening.

Meertaligheid is een troef. Daar zijn we in Vlaanderen al eeuwenlang van overtuigd. Toch remt de huidige taalregeling een meertalige vorming af. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat anderstalig onderwijs de kennis van het Nederlands als basistaal niet benadeelt, integendeel. Nederlands als basistaal is een belangrijke premisse, maar in een zelfbewust Vlaanderen is er daarnaast ook plaats voor een gevarieerd en sterk uitgebouwd taalonderwijs. Open Vld pleit voor meer vrijheid in de manier waarop vreemde talen worden aangeleerd.

Resolutie 116. Het taalonderwijs in zowel kleuter- basis- secundair als hoger onderwijs wordt volledig veranderd. Meertaligheid is een troef en staat niet haaks op een goede kennis van het Nederlands. Taaluitwisselingsprojecten, onderdompelingen en onderricht in twee of drie talen wordt mogelijk in alle scholen die dat willen.

Om jonge mensen alle kansen te geven in de geglobaliseerde samenleving, krijgen secundaire scholen de kans om een Europees Baccalaureaat uit te reiken dat leerlingen toegang geeft tot elke onderwijsinstelling in de Europese Unie. Dit laureaat is een aanvullende mogelijkheid bovenop het normale diploma secundair onderwijs; het bestaat erin dat leerlingen de

“baccalaureaatstoets” kunnen afleggen waarna de weg openligt naar studeren in het buitenland.

Resolutie 117. Omdat de toekomst van Vlaanderen binnen de Europese Unie ligt, krijgen secundaire scholen de mogelijkheid om proeven te organiseren tot het behalen van een Europees Baccalaureaat.

Scholen zijn draaischijven voor sport, spel, taal- en cultuurbeleving, zowel tijdens als na de uren. Scholen moeten voor Open Vld ook open staan voor de buurt waarin ze gevestigd zijn. De band tussen de buurtbewoners en de scholen moet sterker worden gemaakt. De kennis en de infrastructuur van de scholen moet ook de buurt ten goede komen.

Resolutie 118. Open Vld wil “open” of “brede” scholen, toegankelijk voor iedereen in de buurt. Er worden workshops of projecten georganiseerd samen met het lokale verenigingsleven

2. Kwaliteit voor iedereen

Gelijke startkansen vormen het uitgangspunt voor een liberaal onderwijs beleid. Ieder kind is een kind, voor wie niet de afkomst, maar de toekomst telt. En toch zijn geen twee kinderen gelijk. Elk kind heeft eigen talenten. Een eigen achtergrond. Een eigen verhaal. Het is een kerntaak van het onderwijs om uit elk kind het beste te halen en niemand achter te laten. Onderwijs is dé hefboom naar sterke, vrije mensen. Onderwijs is veel meer dan kennis overdragen. Het is vooral mensen de kansen geven echt vrij te zijn.

Het verwerven van een diploma is daarom cruciaal. Toch verlaat vandaag bijna één op de vijf Vlaamse jongens het secundair onderwijs zonder diploma. En dat percentage is de voorbije jaren alleen maar gestegen, ondanks de acties van de Vlaamse overheid. Deze “ongekwalificeerde uitstroom” moeten we ernstig nemen. Het is een moderne samenleving onwaardig.

Resolutie 119. Jongeren zonder diploma starten met een handicap in onze samenleving. Daarom wil Open Vld tegen 2020 het aantal kortgeschoolden in Vlaanderen met de helft omlaag.

Dat er zoveel jongeren zijn die zonder diploma de schoolbanken verlaten, kent tal van oorzaken: de taal- en andere achterstanden bij kansarmen of allochtonen, het gebrek aan maatwerk, een rigide onderwijssysteem dat een overstap van ASO naar TSO of BSO moeilijk maakt. Rode draad is dat ons onderwijs vandaag veel te homogeen werkt. Kinderen zijn deel van een klas, een groep. Er is onvoldoende ruimte voor een individuele aanpak.

Resolutie 120. Open Vld wil meer ruimte voor een gediversifieerde aanpak in ons onderwijs. Elk kind is anders. Maatwerk moet de regel worden. Scholen moeten daarbij meer vrijheid krijgen bij de invulling van hun onderwijsstaak.

Ons onderwijs is nog teveel een “sorteermachine”, die leerlingen indeelt in een onderwijsvorm (ASO, TSO en BSO), op grond van hun prestatieniveau. De overstap tussen de onderwijsvormen verloopt ook veel te star. Vandaag kiezen leerlingen – vaak onder druk van ouders en leraars – ervoor om te starten in de moeilijkste richtingen, om dan nadien “af te zakken” naar andere richtingen. Ze hebben daarbij amper twee jaar om een definitieve keuze

te maken. Na twee jaar moet de leerling immers “op zijn plaats zitten”. Nadien overstappen is een pak moeilijker. Deze opdeling leidt tot heel wat frustraties en ontgoocheling, met vroege uitstap tot gevolg.

Resolutie 121. Het onderscheid tussen ASO, TSO en BSO wordt afgeschaft. In de plaats komt een algemene vorming die de nadruk legt op vakoverschrijdend werken en moderne competentievorming. De mobiliteit tussen de verschillende richtingen moet eenvoudiger.

Spijbelen leidt tot minder kansen. Spijbelgedrag moet daarom actief worden bestreden. Daarbij spelen ook de ouders een belangrijke rol. Zij moeten op hun verantwoordelijkheden worden gewezen, desnoods via een sanctie. Daarbij kan gedacht worden aan het intrekken van de studietoelage. Een sanctie is evenwel enkel nuttig in de mate de ouders ook effectief nog greep hebben op hun kinderen of op de hoogte zijn van het spijbelgedrag.

Resolutie 122. Ouders dragen een belangrijke verantwoordelijkheid in het creëren van toekomstkansen voor hun kinderen. De samenleving mag van ouders eisen dat ze hun verantwoordelijkheid ook opnemen en bijvoorbeeld spijbelgedrag van hun kinderen consequent bestrijden. Ouders die dat niet doen moeten begeleid worden en zo nodig ook gesanctioneerd via de inhouding van studietoelagen. Studietoelagen in de kleuterschool hebben voor Open Vld ook maar alleen zin als ze op een doorgedreven manier zorgen voor regelmatige aanwezigheid van de allerzwaksten.

Gelijke startkansen wil zeggen dat de lat voor iedereen hoger mag. In geen geval mag gelijkheid betekenen dat iedereen een stap achteruit moet zetten. Onder meer daarom vraagt Open Vld om de maximumfactuur voor buitenschoolse activiteiten in het lager onderwijs na evaluatie bij te sturen. De doelstelling is en blijft juist. Open Vld is van mening dat onderwijs een basisrecht is dat kosteloos beschikbaar moet zijn. De financiële draagkracht mag geen rol spelen in de kwaliteit van het onderwijs. De maximumfactuur blijkt echter een slecht middel om het doel te bereiken. In plaats van ervoor te zorgen dat niemand achter blijft, zorgt de maximumfactuur voor buitenschoolse activiteiten voor een vershraling van het aanbod. Schoolreizen, culturele activiteiten en dagtrips worden afgeschaft in plaats van toegankelijk gemaakt. Dat kan niet de bedoeling zijn. Voor Open Vld moet het onderwijs een brug zijn naar cultuur, naar sport en naar algemene vorming.

Resolutie 123. Open Vld blijft achter de uitgangspunten staan van de maximumfactuur, maar wil een grondige evaluatie en bijsturing van het systeem. Iedereen moet méér in plaats van minder kansen krijgen.

De kans op een beter leven begint in de kleuterklas. De invoering van een inschrijvingsplicht voor kleuters is een goede zaak. Open Vld wil de instapleeftijd voor kleuters verlagen naar drie jaar. Alleen op die manier krijgen de zwakste kinderen de omkadering en structuur die ze nodig hebben om hun leven omhoog te tillen.

Resolutie 124. Gelijke startkansen beginnen in de kleuterklas. Open Vld verlaagt de leeftijd van de inschrijvingsplicht voor kleuters tot 3 jaar.

Open Vld wil ook kleine kleuterklassen en meer kleuterleid(st)ers. Door een tekort aan personeel enerzijds, en een groeiende babyboom anderzijds, zitten er te veel kleuters in vaak slecht uitgeruste kleuterklassen.

***Resolutie 125.** Open Vld wil kleinere kleuterklassen en meer kleuterleid(st)ers. De werkmiddelen van het kleuteronderwijs worden opgetrokken tot het niveau van het basisonderwijs. Door meer tijd en ruimte te voorzien voor specifieke activiteiten zoals muzikale of beeldende vorming, taalbaden of sporten, komen ook meer mensen met verschillende vorming in aanmerking om les te geven in het kleuteronderwijs.*

De muren tussen kinderopvang en kleuteronderwijs moeten gesloopt worden. Welzijn en onderwijs bestaan niet naast elkaar, maar moeten maximaal op elkaar zijn afgestemd.

***Resolutie 126.** De muren tussen kinderopvang en kleuteronderwijs zijn kunstmatig. Het beleid moet op elkaar worden afgestemd.*

De school vervult een steeds groter wordende rol in de opvoeding van kinderen. Ouders hebben meer dan ooit nood aan begeleiding en ondersteuning in hun opvoedingstaak.

***Resolutie 127.** Basis- en secundaire scholen krijgen voldoende uren toebedeeld voor zorg en zorgcoördinatie.*

3. Leraren en scholen in een sleutelrol

Leraren en proffen verdienen ons respect. Ze hebben een roeping, geen job. Ze vervullen een sleutelrol bij de invulling van de liberale klemtonen in het onderwijsbeleid.

Goede en gemotiveerde leerkrachten zijn goud waard in de vorming van leerlingen. Leerkrachten moeten voldoende tijd krijgen om zich met hun kernopdracht, lesgeven, bezig te houden. Er moeten voldoende leerkrachten zijn voor een niet al te grote klassen. Korte en lange vervangingen moeten flexibel ingevuld kunnen worden.

Het onderwijs in Vlaanderen is zeer strikt gereguleerd. Uiteraard zijn kwaliteitsbewaking en een goede controle op de besteding van middelen noodzakelijk, maar de slinger is te ver doorgeslagen. Scholen, leerkrachten en directie moeten meer vrijheid en ademruimte krijgen. Door overdreven betutteling blijft steeds minder tijd over om met leerlingen of studenten bezig te zijn.

***Resolutie 128.** Voor Open Vld moet de planlast voor scholen en leerkrachten drastisch verlagen. Regels moeten eenvoudiger en transparanter. Leerkrachten en directie kunnen opnieuw meer tijd kunnen besteden aan de essentie van hun taak: lesgeven.*

Het arbeidsmarktrapport kondigt een nijpend tekort aan leerkrachten aan vanaf 2010.

***Resolutie 129.** Open Vld pleit voor een modern personeels-management in het onderwijs. Om nieuwe leerkrachten aan te trekken, moet het beroep opnieuw waardering krijgen. Er moet ruimte zijn voor bijscholing en ervaringsgerichte stages voor leerkrachten. Een combinatieloonbaan onderwijs – private sector is een win-winoplossing voor de samenleving.*

Open Vld pleit ervoor om de vervangingspool van leerkrachten opnieuw in te voeren. Alleen op die manier kan snel en efficiënt worden ingespeeld op de vraag naar leerkrachten.

Resolutie 130. *De vervangingspool voor leerkrachten wordt opnieuw ingevoerd. Er wordt rekening gehouden met regionale factoren en een financiële responsabilisering van het lokale niveau.*

Een school is een KMO. Directies en middenkader sturen een team van personeelsleden en leerlingen aan zonder hiervoor op de noodzakelijke maatschappelijke erkenning te kunnen rekenen.

Resolutie 131. *Directies en middenkader leiden een KMO en moeten daarvoor gewaardeerd worden. Het beleid moet in de volgende legislatuur loopbaanperspectieven uittekenen voor directies en middenkader, zowel inhoudelijk als financieel.*

Een van de kernvragen voor het beleid is of gemeenten en steden in de toekomst nog tot taak moeten hebben om onderwijs in te richten? De voorbije decennia werden regelmatig delen van het stedelijk onderwijs overgedragen. Vaak gebeurde dit niet uit principiële motieven, maar eerder uit budgettaire noodzaak.

Resolutie 132. *Open Vld wil een ronde tafelbespreking over de rol van steden, gemeenten en provincies in het secundair onderwijs. Waar mogelijk, wordt de inrichting en organisatie van deze scholen als resultaat van de besprekingen naar het Vlaamse niveau overgeheveld.*

De volgende Vlaamse regering maakt de inhaalbeweging voor scholenbouw concreet en operationeel. Nieuwe scholen hebben een voorbeeldrol inzake rationeel energiegebruik en verluchting. Ze moeten daarom voldoen aan minstens de E50-norm. Er wordt ook gekozen voor materialen die passen in de *cradle-to-cradle* principes. Bij verbouwingen kiezen we voor CO2-neutrale schoolgebouwen. We denken hierbij aan optimaal gebruik van zonne- of windenergie. Inzake waterverbruik, eigen zuiveringssystemen, afvalbeleid of recyclagemogelijkheden is er in veel Vlaamse scholen nog vooruitgang te boeken. Pilotprojecten, gespreid over heel Vlaanderen, tonen de beste praktijken inzake duurzaamheid.

Resolutie 133. *Open Vld wil een inhaalbeweging in de bouw en modernisering van schoolgebouwen. Daarbij wordt volop de kaart getrokken van duurzaamheid.*

Ook de inrichting van Vlaamse scholen wordt niet vergeten: door middel van innovatieve aanbestedingen doen de overheid en de private sector samen aan interieur-innovatie.

Resolutie 134. *Het meubilair, het lesmateriaal en de inrichting van scholen moeten worden aangepast aan de noden van de 21ste eeuw. Open Vld denkt hierbij bijvoorbeeld aan computers, smart boards en internetbibliotheken waar alle leerlingen gratis gebruik kunnen maken van het internet. Lesgeven moet ook kunnen met minder papier. De nieuwe ICT-toepassingen maken dat mogelijk. Door middel van innovatief aanbesteden, krijgt de private sector een belangrijke rol bij de interieur innovatie van Vlaamse scholen.*

4. Excellentie in het hoger onderwijs

De kernwoorden voor het Vlaamse hoger onderwijs zijn excellentie en internationalisering. In een kenniseconomie is enkel de beste vorming goed genoeg. Wie de hersenen van de wereld wil aantrekken, mag geen genoegen nemen met middelmatigheid. In het financieringsmodel

voor het Hoger Onderwijs wordt excellentie daarom ingebracht als extra financieringscriterium.

Resolutie 135. Om Master-na-Master opleidingen voor iedereen die over de nodige kwalificaties beschikt financieel toegankelijk te maken, wordt in samenwerking met de federale overheid een systeem van renteloze en fiscaal aftrekbare studieleningen opgezet.

Open Vld gelooft dat gezonde concurrentie tussen studenten het algemene onderwijsniveau hoger tilt. Dit staat niet haaks op de open toegankelijkheid van onze instellingen. Open Vld is voorstander van gelijke startkansen en een open toegang tot Hoger Onderwijs, maar tijdens de opleiding kunnen alleen kwaliteit en bekwaamheid de norm zijn.

Voor iedere student wordt er een aangepast levenslang leertraject voorzien.

Tegen het einde van de legislatuur 2009-2014 zullen er nog drie vormen van hoger onderwijs over zijn in Vlaanderen: Hoger Beroepsonderwijs, Professionele Bachelors en Academische Bachelors en Masters.

Resolutie 136. Bij de aanvang van de nieuwe legislatuur moeten de nodige initiatieven - zowel decretaal als financieel - genomen worden om het hoger onderwijs van twee cycli in de hoge scholen te academiseren. De associaties moeten dit proces begeleiden. In geen geval mag de academisering leiden tot een verzwakking van het specifieke profiel van deze opleidingen naar de arbeidsmarkt toe.

Resolutie 137. De professionele bachelors moeten op evenwichtige wijze gefinancierd worden. Ze hebben een bijzondere rol om bij te dragen tot de innovatieve capaciteit van onze KMO's en de non-profitsector. Het Hoger Beroepsonderwijs, waarvoor op het einde van de vorige legislatuur het kader werd gecreëerd, wordt volledig uitgebouwd in overleg met de socio-economische partners.

Rationalisering blijft een belangrijke doelstelling. Dat wil zeggen dat de beschikbare middelen op een zo efficiënt mogelijke manier worden ingezet. Vlaanderen is één kennisregio en heeft geen sub-lokaal hoger onderwijsbeleid nodig. Vlaanderen positioneert zich als topregio inzake hoger onderwijs.

Naar de buitenwereld toe, trekken we samen de kaart van uitmuntendheid en openheid. Intern zorgen een gezonde concurrentie tussen associaties en de eigenheid van de instellingen voor diversiteit en een optimale afstemming op de Vlaamse arbeidsmarkt.

Openheid en internationaal denken wil ook zeggen dat er plaats is voor andere talen dan het Nederlands.

Resolutie 138. Voor elke student die zich inschrijft in het Vlaamse hoger onderwijs, wordt een voldoende aanbod voorzien aan opleidingen in het Engels. De huidige taalregeling wordt daartoe aangepast.

Resolutie 139. De Vlaamse young potentials die toegelaten worden tot internationale topinstellingen, kunnen voor de financiering gebruik maken van de Columbus-beurs, die door het bedrijfsleven en de overheid in het leven wordt geroepen om onze blik te verruimen.

Hoofdstuk 9. Elke mens telt

Vanuit een liberale visie is het een kerntaak van de overheid om structurele achterstellings- en uitsluitingsmechanismen weg te werken, discriminatie actief te bestrijden en gelijke startkansen voor iedereen te garanderen.

Liberalen verdedigen het recht van elk individu om anders te zijn. Mensen zijn wel gelijkwaardig, maar niet hetzelfde. We verzetten ons tegen een betuttelende en bevoogdende overheid die mensen in door het beleid bepaalde vakjes wil duwen of die uitgaat van een rigide groepsdenken. Een open en vrije samenleving is per definitie ook een diverse samenleving.

Precies omdat mensen verschillend zijn, beschouwen we de diversiteit die onze samenleving kenmerkt als verrijkend. Omdat we gelijke kansen expliciet koppelen aan diversiteit vervalt het gelijkheidskansenbeleid dat wij voorstaan niet in groepsdenken.

Diversiteit is verrijkend, maar heeft ook bepaalde grenzen. Er kan en mag niet getornd worden aan de waarden die er net voor zorgen dat we als vrije individuen kunnen samenleven. We denken hier aan de gelijkwaardigheid van alle mensen (man of vrouw, hetero of holebi, blank of zwart,...), de democratische rechtstaat, de vrijheid van meningsuiting en de scheiding tussen kerk en staat.

1. Eén minister

Diversiteit en gelijke kansen zijn twee zijden van dezelfde medaille. Op dit ogenblik wordt dit niet weerspiegeld in het beleid. Terwijl op dit moment de ene minister bevoegd is voor Inburgering en Integratie, is een andere dit voor gelijke kansen, en zitten samenlevingsopbouw en armoedebelief onder de paraplu van welzijn. We zijn ervan overtuigd dat hier verandering in moet komen. De basisdoelstelling is het garanderen van gelijke kansen en de volwaardige participatie van iedereen aan de samenleving.

Resolutie 140. Open Vld wil één minister die verantwoordelijk is voor Maatschappelijke Integratie. Deze bevoegdheid omvat: inburgering, diversiteit, gelijke kansen en samenlevingsopbouw.

Op het werkveld blijkt steeds opnieuw dat we te weinig weten over wie (nog) geen gelijke startkansen heeft. De gegevens over arbeidsmarkt, over wonen, over onderwijs zijn niet of slechts gebrekkig aanwezig als het over gelijke kansen gaat. Nochtans is dit broodnodig als voeding en feedback voor het beleid. Ook gegevens over discriminatie ontbreken te vaak.

Resolutie 141. De Vlaamse Regering zal op systematische wijze objectieve gegevens verzamelen over (on)gelijke kansen en over discriminatie. We gebruiken deze gegevens om het beleid te evalueren en bij te sturen.

2. Onderwijs

Onderwijs is en blijft een cruciale hefboom om mensen kansen te geven op welvaart en welzijn. In de kennismaatschappij waarin we leven hebben we bovendien nood aan een cultuur van levenslang leren. Zo blijven we mensen ook in latere levensfasen en in een

veranderende omgeving nieuwe kansen bieden. Het onderwijs speelt een cruciale rol om onze jongeren te ondersteunen in hun ontwikkeling tot kritische en zelfredzame volwassenen, die in staat zijn een eigen oordeel te vormen en opkomen voor respect voor diversiteit en het streven naar gelijke kansen.

Minister Marino Keulen heeft in de voorbije legislatuur door een commissie onder leiding van professor Marc Bossuyt laten onderzoeken welke waarden onze samenleving nodig heeft om samenleven in diversiteit mogelijk te maken. Deze zijn: vrijheid, gelijkheid, solidariteit, respect en burgerschap. Op basis hiervan werd in het kader van het inburgeringsbeleid een doelenkader voor de cursus Maatschappelijke Oriëntatie vastgelegd.

Resolutie 142. Open Vld wil de eindtermen van het onderwijs laten screenen in functie van de inhoud van het doelenkader Maatschappelijke Oriëntatie. Dit houdt onder andere in dat elk kind en elke jongere onderwijs moet krijgen over mensenrechten, en dat we streven naar een hogere gevoeligheid voor vooroordelen, intolerantie en discriminatie.

Daarbij moet er aandacht zijn voor het etnisch-culturele en voor de gelijkwaardigheid tussen man en vrouw, maar bijvoorbeeld ook voor homofobie. Ook in lerarenopleidingen, en bij de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) moet er aandacht zijn voor het "omgaan met diversiteit".

Ook ouderbetrokkenheid speelt een grote rol in het onderwijs. Het is voor de ontwikkeling van hun kinderen cruciaal dat ouders hun kinderen opvolgen, en dat ze ook voldoende kwaliteitsvolle contacten hebben met de school. Het is duidelijk dat taalbarrières hierbij een belangrijke belemmering kunnen zijn.

Resolutie 143. De Vlaamse overheid voorziet laagdrempelige taallessen voor ouders van kinderen tussen 3 en 12 jaar die het Nederlands niet voldoende machtig zijn. We voeren hierbij in de eerste plaats een stimuleringsbeleid voor ouders die gebruik maken van hun voorinschrijfrecht op basis van thuistaal uit het Decreet Gelijke Onderwijskansen.

Onderwijs stopt niet op 18 jaar. We stellen nog te vaak vast dat kinderen uit kansarme gezinnen veel minder hoger onderwijs volgen dan anderen. Het volstaat niet dat al veel financiële drempels weggewerkt zijn om iedereen die daartoe de capaciteiten heeft op de weg naar onze universiteiten en hogescholen te loodsen.

Resolutie 144. Wij ondersteunen en initiëren projecten die kinderen uit kansarme gezinnen, onder andere uit gezinnen van vreemde herkomst, toeleiden naar hoger onderwijs. Het belang van rolmodellen mag daarbij niet onderschat worden.

Ook voor volwassenen die onderwijs genoten hebben in andere landen moet aandacht zijn. Het kan niet dat iemand met een doktersdiploma uit bv. Brazilië hier alleen als verpleger aan de slag kan.

Resolutie 145. We faciliteren en versnellen de gelijkschakeling of de gelijkwaardig verklaring van buitenlandse diploma's. We streven ernaar buitenlandse diploma's zoveel mogelijk op hun gepaste niveau te erkennen.

3. Tewerkstelling en arbeid

Zeker in onzekere economische tijden zoals we die nu meemaken moeten we extra alert zijn voor de situatie van mensen uit kansengroepen op de arbeidsmarkt. Het opkrikken van onze werkgelegenheidsgraad komt immers vaak neer op het activeren van kansengroepen. We stellen immers vast dat de werkzaamheidsgraad van mensen tussen 25 en 50 jaar zeer hoog ligt (80 %), terwijl dat vooral jongeren, ouderen, mensen van allochtone herkomst, arbeidsgehandicapten en andere kansengroepen het te vaak laten afweten op de arbeidsmarkt.

***Resolutie 146.** Open Vld streeft naar een verhoging van de arbeidsparticipatie van mensen uit kansengroepen. Werk is een belangrijk kanaal voor de integratie van mensen van allochtone herkomst, maar ook vice versa. Wij pleiten er dan ook voor om de link tussen arbeidsmarktbeleid en inburgerings- en integratiebeleid nog meer te versterken.*

Dat mensen in verhouding tot hun capaciteiten niet voldoende kunnen deelnemen aan de arbeidsmarkt, heeft vaak te maken met het onderwijs dat ze al of niet genoten hebben. Nochtans moeten mensen recht hebben op herkansing in latere levensfasen, net omdat we geen talenten onbenut willen laten.

***Resolutie 147.** Voor mensen die (voorlopig) niet in het reguliere arbeidscircuit actief kunnen zijn, zetten we voluit in op de kanseneconomie. Het is de taak van de overheid om kansenjobs te creëren en te investeren in een volwaardige sociale economie. Deze kansenjobs kunnen dienen als opstap naar het reguliere arbeidscircuit. Daartoe beschouwen we sociale economie niet als een apart beleidsdomein, maar integreren we dit in de domeinen werk en economie.*

De Vlaamse overheid verwacht van bedrijven dat zij niet discrimineren en dat zij oog hebben voor hun maatschappelijke rol bv. bij het tewerkstellen van kansengroepen. De overheid zelf heeft hier echter ook nog een hele weg te gaan. Nog meer dan vandaag de dag het geval is moet de Vlaamse overheid op zichzelf toepassen wat zij van andere werkgevers verwacht.

***Resolutie 148.** De Vlaamse overheid is een voorbeeldwerkgever. De Vlaamse overheid moet nog meer inzetten op het voeren van een daadkrachtig diversiteitsbeleid en de instroom én vooral ook de doorstroom van alle kansengroepen. Geen glazen plafond, geen roze plafond, geen plafond voor allochtonen. Verder ijvert Open Vld voor de uitbreiding van de mogelijkheden om interim-arbeid mogelijk te maken in de overheid. Tot slot moet de Vlaamse overheid een voorloper worden in het erkennen van (elders verworven) competenties.*

4. Media

In de meest diverse vormen van communicatie en media moet het voor alle Vlamingen duidelijk worden dat onze samenleving divers is en dat we er met zijn allen kunnen voor zorgen dat het samenleven in diversiteit ook harmonieus kan verlopen. Beeldvorming is hierin nu eenmaal een cruciale factor.

***Resolutie 149.** Open Vld wil via de beheersovereenkomst met de openbare omroep een volwaardig diversiteitsbeleid stimuleren, en dit zowel in het interne beleid van de omroep als in de inhoudelijke programmatie. Daarbij is het streven naar herkenbare diversiteit de doelstelling.*

We mogen onze ogen niet sluiten voor het feit dat er nog altijd veel volwassenen zijn die het Nederlands niet voldoende beheersen om een krant te lezen of het nieuws op TV te kunnen volgen. Volgens een studie van de Nederlandse Taalunie is 1 op 7 van de Vlamingen functioneel analfabeet. Nochtans is het volgen van de (lokale en Vlaams/Belgische) actualiteit belangrijk om betrokkenheid bij en participatie aan de samenleving te stimuleren. Ook kennis van het Nederlands speelt hierin een belangrijke rol.

Resolutie 150. Open Vld wil dat de Vlaamse Regering onderzoekt of het nieuws (ook van regionale zenders) via teletekst in een aantal talen kan ondertiteld worden (Frans, Engels, Turks, Arabisch, Spaans,...)

5. Welzijn

Vele mensen hebben problemen om hun eigen kinderwens vervuld te zien. De adoptiediensten erkend door de Vlaamse overheid spelen hierin een belangrijke rol. Toch stellen we vast dat – behalve voor meemoeders – zich hier voor holebi-koppels nog altijd een structureel probleem stelt; iets wat we in een moderne samenleving niet kunnen en niet willen aanvaarden.

Resolutie 151. We waken erover dat de adoptieprocedures voor koppels van hetzelfde geslacht met dezelfde bril worden bekeken als die van heterokoppels. Kind en Gezin gaat in dit verband actief op zoek naar relevante partnerorganisaties en –landen.

Ook op een ander vlak kunnen de diensten van Kind en Gezin een belangrijke rol spelen. Zij zijn vaak de eersten die kunnen vaststellen, via het noteren van de gebruikte thuistaal, of er een potentieel risico op taalachterstand voor het betrokken kind bestaat.

Resolutie 152. Open Vld streeft ernaar dat Kind en Gezin, via het screenen van de thuistaal en het kennisniveau van het Nederlands van de ouders, de behoefte aan taallessen detecteert. We voorzien een laagdrempelig aanbod van lessen Nederlands.

De mensen die naar Vlaanderen gekomen zijn in het kader van de tweede migratiegolf bereiken langzaamaan de derde leeftijd. Er is dan ook nood aan aandacht voor ouderen van vreemde herkomst. Op dit moment is voor dit thema nog veel te weinig aandacht.

Resolutie 153. Thuiszorgdiensten en ouderenvoorzieningen moeten gestimuleerd worden om in de nascholing en training van het personeel ruim aandacht te besteden aan het thema “culturele diversiteit”, met inbegrip van kennis van tradities en gewoontes uit diverse culturen en religies.

6. Inburgering

Marino Keulen heeft quasi vanuit het niets op vijf jaar tijd een efficiënt inburgeringsbeleid uit de grond gestampt. Alle nieuwkomers die van buiten de Europese Unie komen zijn nu verplicht om taallessen te volgen, een opleiding te volgen over de gewoonten en gebruiken en de waarden en normen van onze samenleving, en worden geholpen om zo snel mogelijk aan het werk te gaan. De belangrijkste doelstelling is het stimuleren van de zelfredzaamheid bij de betrokkenen. Ondertussen volgen per jaar bijna 15.000 mensen per jaar een inburgeringstraject. Oudkomers die leven van een vervangingsinkomen kunnen nu ook gevat worden.

Resolutie 154. *Open Vld wil, wat betreft het inburgeringsbeleid nog verder gaan:*

- *Verhoging van het te bereiken niveau van Nederlandse taalbeheersing*
- *Invoeren van een specifieke cursus maatschappelijke oriëntatie voor de bedienaars van erediensten*
- *Het implementeren van een Imamopleiding binnen het Vlaamse Onderwijs, als alternatief voor de zogenaamde “import-imams”*
- *Om de Belgische nationaliteit te bekomen dient men aan een inburgeringsverplichting te voldoen*
- *Een reële valorisatie van een behaald inburgeringsattest, bijvoorbeeld bij sollicitaties (in de eerste plaats bij de Vlaamse overheid zelf)*
- *Een traject naar zelfstandig ondernemerschap als volwaardig alternatief voor het reeds bestaande traject naar loontrekkende*

7. Armoedebestrijding

Liberalen zijn voorstander van een sterke sociale zekerheid. Wie niet in staat is om een inkomen uit arbeid of vermogen te verwerven heeft recht op sociale bescherming. In een open samenleving laat je mensen die het moeilijk hebben niet in de steek. Maar een uitkering is altijd het laatste redmiddel.

In de eerste plaats proberen we mensen te wapenen om (terug) te participeren. Het sociale vangnet moet waar mogelijk een maatschappelijke springplank zijn. We blijven werkloosheidsvallen en andere sociale beschermingsvallen actief wegwerken en streven naar het invoeren van de verzekeringsgedachte in de werkloosheidsuitkeringen.

Resolutie 155. *Open Vld wil van armoedebestrijding een belangrijke prioriteit maken voor de volgende Vlaamse Regering. Volgende zaken dringen zich op:*

- *Een reëel preventief armoedebeleid, specifiek gericht op kansengroepen (éénoudergezinnen, thuislozen, mensen van allochtone herkomst, jongeren, senioren)*
- *Coördinatie van verschillende initiatieven voor mensen met schulden (schuldbemiddeling, collectieve schuldenregelingen,...)*
- *Om uit armoede te kunnen geraken zijn mobiliteit en (digitale) geletterdheid cruciaal. De betrokken beleidsdomeinen moeten hiertoe een concreet actieplan opstellen.*
- *Actieve participatie aan de samenleving en een inkomen zijn de sleutels om uit armoede te raken. Naast maatregelen in het kader van sociale economie en ondernemerschap (zie elders) voorzien we ook in begeleiding op maat door de VDAB voor diverse kansengroepen, waar nodig in nauwe samenwerking met het OCMW.*

We willen onze ogen niet sluiten voor de zogenaamde armoedeval, waarbij uitkeringen ongewilde neveneffecten kunnen hebben. Denken we maar aan twee arme mensen of mensen met een handicap die gaan samenwonen; beiden verliezen dan vaak een deel van hun uitkering en dus houden ze samen minder over dan apart. Dergelijke fenomenen zetten aan tot domiciliefraude, terwijl samenwonen ook net maatschappelijke meerwaarde kan hebben, bv. slechts 1 aangepaste woning in gebruik, 1 zorg of begeleidingsadres,...

Resolutie 156. *Open Vld is voorstander van het invoeren van een screening op armoedevallen; zo worden perverse effecten van goed bedoelde maatregelen weggewerkt of voorkomen.*

Ook armoede aanpakken is een zaak die vooral plaatselijk moet gebeuren. In de diverse Vlaamse armoedeplannen is het lokale beleidsniveau echter helemaal afwezig.

Resolutie 157. *De OCMW's en meer in het algemeen de lokale besturen moeten erkend worden als partner in de strijd tegen armoede. Dit kan door de OCMW's te betrekken bij de opmaak van lokale armoedeplannen en afspraken te maken over welke welke beleidsniveau welke taken op zich neemt.*

8. Discriminatie, racisme en vrouwonvriendelijkheid actief bestrijden

We leggen ons niet neer bij discriminatie van mensen op basis van hun huidskleur, afkomst, geslacht, geloofsovertuiging, leeftijd of seksuele geaardheid. Het volstaat niet rechten en vrijheden op te nemen in de grondwet en de wetgeving. Waar nodig moet de overheid ook steeds een actief mensenrechtenbeleid voeren. Er is geen vrijheid zonder de vormen van onvrijheid weg te werken. Het is de taak van de overheid om een zero-tolerance beleid te voeren tegen directe en indirecte discriminatie.

De vorige Vlaamse Regering heeft de erkenning van 14 gelijkebehandelingsbureaus in de Vlaamse centrumsteden en Brussel voorbereid. Deze bureaus zijn een goed instrument om om te gaan met meldingen van discriminatie, net omdat ze vooral inzetten op bemiddeling, en omdat ze een ruime focus op discriminatie hanteren. Ook algemene samenlevingsproblemen kunnen zo aangepakt worden.

Resolutie 158. *Het is de taak van de overheid om een zero-tolerance beleid te voeren tegen directe en indirecte discriminatie. Open Vld wil werkbare bureaus voor gelijke behandeling die concreet omgaan met discriminatie en samenlevingsproblemen.*

Daarnaast hebben ook onze werkgevers en sociale partners er alle belang bij om de beschikbare talenten op onze arbeidsmarkt in te zetten en dit zonder vooroordelen of discriminatie. Want ons beleid mag niet stoppen bij het voorkomen en bestrijden van discriminatie. Ook vooroordelen en intolerantie moeten we proberen te voorkomen, zeker op de werkvloer en in het onderwijs.

Resolutie 159. *Het gebruik van leeftijdsgrenzen als beleidscriterium, met als bedoeling beschermend te werken voor de ouderwordende persoon, moet voorzichtig gebeuren. Ouderen vragen bijzondere aandacht voor mogelijke leeftijdsdiscriminatie inzake de toegankelijkheid van diensten, voorzieningen en goederen, bijvoorbeeld bij het aangaan van leningen en verzekeringen, waaronder de hospitalisatieverzekering en de autoverzekering.*

De gelijkheid van man en vrouw is één van de fundamenteën van onze liberale en democratische samenleving. Vrouwonvriendelijkheid hoort daarin niet thuis.

Resolutie 160. *Aan de gelijkheid van man en vrouw kan niet getornd worden. Vrouwonvriendelijk gedrag kan daarom nooit getolereerd worden en moet actief bestreden worden.*

9. Ontwikkelingssamenwerking

Vlaanderen is een welvarende regio die solidair moet blijven met hen die het minder goed hebben. De Vlaamse Regering dient een belangrijke budgettaire inspanning te doen om een eigen beleid van internationale samenwerking met landen in het Zuiden verder uit te bouwen.

Resolutie 161. Vlaanderen draagt zijn steentje bij tot het realiseren van de 0,7 procent doelstelling die door ons land en de Europese Unie is onderschreven.

Na 10 jaar Vlaamse Ontwikkelingssamenwerking, met een eigen minister, is een globale evaluatie van de gerealiseerde meerwaarde en impact op zijn plaats. Op basis van deze evaluatie moet worden bepaald hoe de middelen het doeltreffendst kunnen worden besteed. Daarbij kiest Vlaanderen resoluut om zijn sterktes in bepaalde domeinen of niches (zoals gezondheidszorg, onderwijs, milieu, KMO's, landbouw, havens ...) actief in te zetten voor de ontwikkeling van het Zuiden.

Resolutie 162. Open Vld wil een grondige evaluatie van de Vlaamse Ontwikkelingssamenwerking. Vlaanderen zet zijn sterktes in bepaalde domeinen of niches actief in voor de ontwikkeling van het Zuiden

De ontwikkelingssamenwerking moet erop gericht zijn de betrokken landen zelfstandig te maken. Ontwikkelingssamenwerking moet emanciperen, niet betuttelen. Vooral door lokaal ondernemerschap te ondersteunen, bijvoorbeeld via micro-kredieten, versterken we de zelfredzaamheid van de inwoners van het betrokken land.

Resolutie 163. De ontwikkelingssamenwerking vooral gericht zijn op het verstrekken van de zelfredzaamheid. Het stimuleren van lokaal ondernemerschap is daarbij prioritair.

Hoofdstuk 10. Zorgzaam Vlaanderen

Vlaanderen vergrijsst en ontgroent. Vandaag is 23% van de Vlamingen jonger dan 20 jaar. Tegen 2030 daalt dit aandeel onder 20%. Daarmee scoort Vlaanderen slechter dan Brussel en Wallonië. Daarbij komt dat Vlaanderen ook de meest vergrijsde regio is in België met 18% ouderen boven de 65 jaar. Nog vóór 2030 wordt de kaap van 25% vijftenzestigplussers in de bevolking bereikt. Het aandeel 80-plussers zal stijgen van 5% nu, tot 11% in 2050.

Natuurlijk is het goed dat we met z'n allen langer leven, maar deze cijfers stellen onze samenleving voor enkele grote uitdagingen. De afhankelijkheidsratio, d.i. de verhouding tussen niet-actieven en actieven, wijzigt van 0,66 nu naar 0,91 in 2050. Dit betekent dat waar we vandaag voor elke niet-actieve bijna twee actieven hebben, dit tegen 2050 evolueert naar een bijna één op één relatie. De druk, zowel maatschappelijk als fiscaal, op de actieven wordt dus gevoelig groter. Deze cijfers bewijzen dat er nood is aan een nieuw arbeidsmarktbeleid (hogere werkzaamheidsgraad), welzijnsbeleid of gezinsbeleid.

Naast deze demografische ontwikkelingen, zijn er ook bovendien nog andere evoluties die vragen om een ander beleid. De vraag naar zorgen is vandaag anders dan pakweg twintig jaar geleden. De senioren van vandaag zijn niet meer te vergelijken met die van 1980. Zo is de vraag naar meer levenskwaliteit en comfort pertinent. Waar in 1980 een klassiek rustoord voor vele senioren nog een vooruitgang was in hun levenskwaliteit, is dat nu niet meer het geval. Vaak is het omgekeerde waar. Er is dus niet alleen nood aan meer zorgen, maar ook aan andere zorgen.

Tenslotte is ook de maatschappij grondig gewijzigd. Het klassieke gezin met het even klassieke kostwinnersmodel heeft plaats moeten ruimen voor tweeverdieners of éénoudergezinnen. Het gezinsbeleid moet op deze nieuwe trend inspelen, zoniet schiet het zijn doel voorbij.

1. Zorg op maat

Open Vld ziet de vergrijzing als een uitdaging, in plaats van een bedreiging. Liberalen benaderen mensen die zorg behoeven, op een emancipatorische wijze en niet betuttelend. Wij willen mensen sterker maken, hen helpen hun problemen te boven te komen en waar nodig permanente begeleiding en ondersteuning bieden om hen toe te laten een zo kwaiteitsvol mogelijk leven te kunnen leiden.

Resolutie 164. Open Vld wil emanciperen, niet betuttelen. Daarom staan we voor een vraaggestuurd welzijnsbeleid, op maat van elke zorgbehoevende. Voorzieningen en zorgverleners moeten rekening houden met de wijze waarop mensen hun leven willen inrichten, niet omgekeerd.

Om de zorg toegankelijk te maken voor iedereen wil Open Vld naar persoonsgeboden budgetten, in plaats van enkel maar instellingen te subsidiëren. Op die manier worden niet alleen alle gebruikers, maar ook alle actoren op het werkveld, gelijk behandeld en

Resolutie 165. Voor Open Vld moet zorg betaalbaar en toegankelijk zijn voor iedereen. Daarvoor moet de gebruiker en niet zozeer de voorziening gesubsidieerd worden. Zo wordt elke zorggebruiker en elke zorgverstrekker gelijk behandeld.

2. Oud is niet “out”

Onze senioren zijn vandaag de dag actiever en fitter dan ooit. Ook deze groep levert, na de actieve beroepsloopbaan, nog een zeer waardevolle bijdrage aan de samenleving. We moeten af van een betuttelende benadering van senioren als mensen die per definitie hulpbehoevend zijn of zelf niet zouden weten wat goed is voor hen. Open Vld pleit resoluut voor de maximale keuzevrijheid voor senioren om het eigen geluk na te streven. De keuze om al dan niet nog een beroepsactiviteit te hebben na de pensionering, de keuze om op een andere manier nog bij te dragen aan de samenleving, de keuze zo lang mogelijk thuis te wonen,.... Het fundamentele recht op geluk van eenieder verstrijkt niet naarmate men ouder wordt.

Ook ouderen die nood hebben aan zorgen, zijn vaak nog best in staat om zelf de regie van hun leven in handen te houden. Al te vaak worden senioren behandeld als een kind, dat zelf geen keuzes kan maken.

Resolutie 166. Open Vld wil een ouderenbeleid waarbij ouderen vrij de zorgverleners en voorzieningen kiezen, waarbij ze zo lang mogelijk thuis kunnen blijven en waarbij zorg toegankelijk en betaalbaar is.

Om de keuzevrijheid mogelijk te maken moet er een voldoende groot zorgaanbod zijn en moeten senioren voldoende financiële slagkracht hebben.

Om het aanbod te vergroten zijn er verschillende maatregelen nodig die de bouw van nieuwe voorzieningen of de uitbreiding van bestaande, versnelt. De financiering van de bouw van een woonzorgcentrum gebeurt vandaag via het VIPA, het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden. De overheid betaalt 60% van de kosten van de bouw van ene zorgvoorziening. Op de werking van het VIPA is er echter veel kritiek: de procedure duurt lang, is complex en de bouwkosten liggen hoger. Naast VIPA, moeten er ook andere financieringsmogelijkheden zijn, zeker voor commerciële initiatiefnemers.

Resolutie 167. Open Vld wil een grondige doorlichting van het VIPA. De procedures moeten eenvoudiger en korter. Open Vld pleit ook voor de oprichting van een “Rimpelfonds”, een investeringsfonds voor de commerciële ouderenzorg. Door een deel van de middelen van het Zorgfonds niet te beleggen, maar te activeren kan de overheid leningen toestaan aan commerciële initiatiefnemers om voorzieningen voor senioren op te richten. Tenslotte moet ook de waarborgregeling aangepast worden zodat alle zorgaanbieders er een beroep op kunnen doen.

Nieuwe voorzieningen die gebouwd worden moeten veel meer dan vandaag een kwaliteitsvolle oude dag garanderen. De ziekenhuissfeer moet plaats maken voor een warmere, huiselijke sfeer.

Resolutie 168. Zorgcentra moeten een echte thuis worden waar senioren hun oude dag op een aangename en gezellige manier kunnen doorbrengen, met de nadruk ligt er op privacy, comfort en levenskwaliteit maar met de nodige zorgen. Open Vld wil vooral werk maken van woonzorgzones rond zorgcentra. Dat zijn geografisch afgebakende gebieden waarbinnen zorg- en dienstverlening bij de senioren aan huis wordt gebracht.

Alle actoren in de ouderenzorg moeten gelijk worden behandeld. Vandaag is dat niet het geval. Vaak kunnen openbare en niet-commerciële initiatieven rekenen op extra steun. De overheid zal echter niet alleen de stijgende zorgvragen kunnen opvangen. Daarom moeten ook de commerciële initiatieven alle kansen krijgen zich verder te ontwikkelen. De werkmiddelen van de overheid moeten daarom toegekend worden volgens het principe gelijke plichten, gelijke rechten. Bovendien moeten de werkmiddelen sneller worden uitgekeerd, zodat zorgaanbieders beter kunnen inspelen op de snel wijzigende behoeften en verwachtingen van senioren.

Resolutie 169. Alle zorgaanbieders zijn gelijk voor de wet. Ongeacht de rechtsvorm van een zorgverlener of voorziening wil Open Vld dat alle opgelegde verplichtingen op dezelfde wijze worden gesubsidieerd. Concreet wil Open Vld daarom een volledige gelijkschakeling op het vlak van werkmiddelen voor animatie, onroerende voorheffing en geplande, nieuwe welzijnsdiensten. De werkmiddelen moeten ook sneller worden uitgekeerd.

Behalve meer voorzieningen, zal er in de komende jaren ook nood zijn aan meer verzorgers.

Resolutie 170. Via een beter statuut, een doeltreffende omvorming van werkzoekenden en een vereenvoudiging van de procedure om buitenlandse verpleegkundigen in Vlaanderen tewerk te stellen, wil Open Vld het aantal verzorgers en verpleegkundigen opdrijven.

De Vlaamse zorgverzekering bestaat sinds 2001. Ze dekt de niet-medische kosten van zwaar zorgbehoevenden, zoals huishoudelijke hulp. Elke Vlaming ouder dan 25 jaar moet elk jaar een bijdrage van 25 euro betalen. Mensen met een laag inkomen betalen 10 euro. Noch de bijdragen, noch de uitkeringen zijn echter gebonden aan de index.

Resolutie 171. Open Vld wil de uitkeringen en de bijdragen voor de Zorgverzekering koppelen aan de index.

Ook ouderen hebben recht op een niet-discriminerende behandeling. Ook moet het recht op euthanasie zijn gewaarborgd, ongeacht de zuil waartoe de instelling behoort.

Resolutie 172. Rust- en verzorgingsinstellingen moeten worden aangemoedigd om een holebi- en alloctonen-vriendelijk beleid op poten te zetten via een diversiteitstoets van de intakeformulieren, een passend onthaalbeleid en een vormingsproject voor zowel het verpleegkundig als onderhoudspersoneel. Het recht op euthanasie moet altijd zijn gewaarborgd, ongeacht de levensbeschouwelijke overtuiging van de inrichtende macht van de instelling.

3. Gelukkige gezinnen

Om de stijgende kosten van de vergrijzing op te vangen moet de activiteitsgraad in Vlaanderen naar omhoog. Er moeten meer mensen aan de slag. Vandaag blijven veel mensen thuis om te zorgen voor hun kleine kinderen. Ze werken niet of deeltijds. Vaak gaat het om vrouwen, wat voor een deel de loonkloof verklaart tussen mannen en vrouwen. Een gezinsbeleid moet daarom in de eerste plaats een antwoord geven op de vraag van veel jonge vaders en moeders om de combinatie tussen hun gezin en hun werk te vergemakkelijken.

Kinderopvang

Behalve een flexibele organisatie van onze arbeidsmarkt (zie hoger), is een voldoende aanbod aan kinderopvang cruciaal. Kinderopvang laat toe dat ouders van jonge kinderen kunnen werken of werk zoeken. Bovendien heeft kinderopvang heel wat andere voordelen. Het zorgt voor een goede ontwikkeling van het kind en kan ook eventuele taalachterstand van jongs af aan wegwerken. Ruim de helft van de kinderen van 3 maanden tot 3 jaar maakt regelmatig gebruik van kinderopvang. De voorbije jaren werd werk gemaakt van het optrekken van het aantal plaatsen in de kinderopvang. Het aantal plaatsen steeg de voorbije tien jaar van 70.000 naar 100.000. Toch zijn er nog steeds wachtlijsten.

Resolutie 173. Open Vld wil het aantal plaatsen in de kinderopvang in de komende legislatuur optrekken tot 120.000. Zelfstandige initiatieven moeten kunnen rekenen op een betere ondersteuning. Het statuut voor de onthaalouder moet worden versterkt.

Kinderopvang moet ook betaalbaar zijn. Als de kosten te hoog oplopen, wordt het voordeliger om niet te gaan werken en thuis te blijven voor de kinderen. Daarom pleit Open Vld voor maatregelen die de kosten voor kinderopvang verminderen.

Resolutie 174. Om kinderopvang meer betaalbaar te maken wil Open Vld de fiscale aftrek voor kinderopvang optrekken van 11,20 euro naar 20 euro.

Behalve kwaliteitsvol en betaalbaar, moet de kinderopvang ook voldoende flexibel zijn. Niet elke ouder werkt van 9 tot 5. Ouders die in ploeg werken, kunnen niet terecht in de klassieke kinderdagverblijven. Ook zij hebben recht op kinderopvang, aangepast aan hun werkuren.

Resolutie 175. Open Vld wil het aanbod aan flexibele kinderopvang uitbreiden. Na de evaluatie van de proeftuinen, moet het systeem van dienstencheques voor kinderopvang worden uitgebreid naar heel Vlaanderen.

Vlaamse kinderbijslagen

Open Vld is ervan overtuigd dat de bevoegdheid en de financiering van de gezinsbijslagen een bevoegdheid van de gemeenschappen moet worden. Op die manier kan bij de inhoudelijke invulling meer aansluiting worden gerealiseerd bij het Vlaamse beleid. Open Vld wil één gezinsbijslagstelsel zonder onderscheid op basis van de professionele activiteit van de ouders. Dit laat ook toe om te komen tot één administratie en één uitbetalingsorgaan.

Resolutie 176. Open Vld wil de gezinsbijslagen regionaliseren. Dit moet leiden tot een Vlaams eenheidstelsel voor de kinderbijslag, let gelijke bijdragen voor elk kind, ongeacht zijn rang en los van het beroepsstatuut van de ouders of het gezinsinkomen.

Drastische verlaging en vereenvoudiging van de successierechten

Sinds 1989 heeft Vlaanderen de bevoegdheid om wijzigingen aan te brengen aan de successierechten. Onder impuls van Dirk Van Mechelen werden de tarieven de voorbije jaren verlaagd. Ook de taks op verdriet werd afgeschaft: de langstlevende partner betaalt geen successierechten meer op de gemeenschappelijke woning.

Toch worden er nog steeds negen verschillende tarieven toegepast, afhankelijk van de verwantschapsgraad en de som van de erfenis. De tarieven variëren van 3% tot maar liefst

65%. Open Vld wil de huidige negen verschillende tarieven herleiden tot drie. Concreet stelt Open Vld het volgende voor:

In rechte lijn, tussen echtgenoten en tussen samenwonenden

Rechte lijn, echtgenoten, Samenwonenden	Huidige tarieven	Voorstel Open Vld
0-50.000 euro	3 %	0 %
50.000 – 250.000 euro	9 %	9 %
Boven de 250.000 euro	27 %	

Tussen broers en zussen

Broers en zusters	Huidige tarieven	Voorstel Open Vld
0-75.000 euro	30 %	20 %
75.000 – 125.000 euro	55 %	
Boven de 125.000 euro	65 %	

Tussen anderen

Tussen anderen	Huidige tarieven	Voorstel Open Vld
0-75.000 euro	45 %	25 %
75.000 – 125.000 euro	55 %	
Boven de 125.000 euro	65 %	

Resolutie 177. Open Vld wil de successierechten verder verlagen en vereenvoudigen. In plaats van negen verschillende tarieven, wil Open Vld er nog drie overhouden: 9, 20 en 25%. In de rechte lijn en tussen echtgenoten en samenwonenden geldt een nultarief tot 50.000 euro. Voor de rest van het bedrag is het tarief 9%. Tussen broers en zusters geldt een eenheidstarief van 20% en tussen alle andere personen een tarief van 25%.

Deze vereenvoudiging zorgt voor een gevoelige verlaging van de successierechten. Daardoor worden allerhande ontwijkingsmechanismen (zoals zoals sterfhuisclausules, alsof-bedingen, duo-legaten, gefractioneerde schenkingen...) onnodig, waardoor deze verlaging zichzelf grotendeels terug verdient. Het verleden heeft trouwens aangetoond dat een verlaging van successierechten niet leidt tot minder, maar juist meer belastinginkomsten.

Schenkingsrechten : ook verlaagde en vlakke tarieven

Sinds 1 januari 2004 kennen we in Vlaanderen voor schenkingen van *roerende* goederen twee vlakke tarieven: 3% voor schenkingen in rechte lijn, tussen echtgenoten en tussen samenwonenden, en 7 % voor schenkingen tussen alle andere personen.

Voor schenkingen van *onroerende* goederen kennen we nog steeds oplopende progressieve tarieven. Er bestaan vier verschillende tariefschalen die variëren volgens de graad van verwantschap tussen schenker en begiftigde. Zo zijn er in totaal liefst 24 verschillende tarieven. Voor schenkingen in rechte lijn lopen deze op van 3 tot 30% , en zelfs van 30 tot 80% voor schenkingen tussen verre verwanten.

Analoog met het voorstel inzake erfenisrechten (zie hierboven) wil Open Vld komen tot 3 tarieven: 9, 20 en 25%:

Rechte lijn, tussen echtgenoten & samenwonenden	tot 50.000 euro: 0 % boven 50.000 euro: 9%
Tussen broers en zussen	20 %
Tussen anderen	25%

Resolutie 178. Open Vld wil de 24 verschillende tarieven voor schenkingen van onroerende goederen herleiden tot 3: 9% in de rechte lijn en tussen echtgenoten en samenwonenden (met een nultraief tot 50.000 euro), 20% tussen broers en zussen en 25% tussen alle andere personen.

Sinds 1 januari 2002 worden voor de berekening van de successierechten stiefkinderen met eigen biologische kinderen gelijkgesteld. Sinds 1 januari 2003 geldt dit ook voor “zorgkinderen”. Een zorgkind is iemand die voor de leeftijd van eenentwintig jaar, gedurende drie achtereenvolgende jaren bij een andere persoon heeft ingewoond en gedurende die tijd hoofdzakelijk van die andere persoon of van deze en zijn levenspartner samen, de hulp en verzorging heeft gekregen die kinderen normaal van hun ouders krijgen.

Resolutie 179. Zoals bij de successierechten, moeten ook voor de berekening van de schenkingsrechten stief- en zorgkinderen met biologische kinderen worden gelijkgesteld.

Adoptie

De adoptieprocedure moet worden hervormd. Bovendien moeten ook holebi-koppels meer kansen krijgen om kinderen te kunnen adopteren.

Resolutie 180. Open Vld wil een adoptieregeling waarbij de adoptiediensten kandidaat-adoptanten begeleiden en faciliteren, de overheid zoveel mogelijk adoptiekanalen aanboort, samenwerking met Waalse en Brusselse adoptiediensten mogelijk maakt en het maatschappelijk onderzoek laat gebeuren volgens heldere objectieve criteria. De wachtlijsten voor het maatschappelijk onderzoek worden weggewerkt. Holebi-koppels die kinderen willen adopteren moeten met eenzelfde welwillendheid worden behandeld als hetero-koppels.

Intra-familiaal geweld

In 2007 registreerde de politie 56.043 feiten van intrafamiliaal geweld. Het gaat hierbij om verschillende vormen van geweld: fysiek, seksueel, psychisch én economisch. De daders zijn meestal mannen tussen 25 en 40 jaar uit alle categorieën van de bevolking. De voorbije jaren werd de aandacht voor intrafamiliaal geweld gevoelig verhoogd, met tal van beleidsacties.

Resolutie 181. Open Vld vraagt nog meer aandacht voor intrafamiliaal geweld. Naar Nederlands voorbeeld moet er over dit thema een leerstoel aan de universiteit komen, die het fenomeen verder onderzoekt en nagaat hoe het beste wordt opgetreden. Ook moet er één nationaal oproepnummer komen en één coördinerende instantie die alle betrokken ministeries samenbrengt om zo de versnippering van de strijd tegen intrafamiliaal geweld tegen te gaan.

Depressie en zelfmoord bij jongeren

Het blijft opvallend dat er in Vlaanderen 2,5 keer meer jongeren zelfdoding plegen als in Nederland. Hoe komt dat? En hoe kunnen we hieraan verhelpen? Open Vld vroeg de voorbije jaren aandacht voor de toenemende depressie bij jongen en de hoge zelfmoordcijfers.

Resolutie 182. *Open Vld vraagt dat het Vlaams actieplan tegen zelfdoding bij jongeren wordt verder gezet na 2010. Bovendien moet er een overkoepelend expertisecentrum komen, dat de hulpverlening nog beter moet organiseren. Ook in het onderwijs moeten er meer initiatieven genomen worden om leraars te leren omgaan met depressieve jongeren en zelfmoord. Het tekort aan opvang bij de Bijzondere Jeugdzorg wordt weggewerkt.*

4. Zorgen voor mensen met een handicap

Er is nood aan een dynamisch beleid inzake personen met een handicap waarbij zorg op maat wordt geboden en er voldoende opvangmogelijkheden beschikbaar zijn. Willen we dat realiseren moeten we de financiering geven aan gebruikers en voorzieningen bevrijden van de loodzware regelgeving die elke vorm van zorg op maat bemoeilijkt.

Resolutie 183. *Open Vld wil dat voor 1 juli 2010 de nodige besluiten worden genomen om het systeem van het Persoonsgebonden Budget voor mensen met een handicap volledig in werking stelt. Het persoonsgebonden budget per persoon met een handicap wordt ook doorgevoerd als financieringsvorm voor personen die in een voorziening verblijven. Op die manier geven we hen meer zeggingskracht. Het budget wordt bepaald in functie van de zorgbehoefte.*

Open Vld wil ook de wachtlijsten in de gehandicaptensector aanpakken.

Resolutie 184. *Er wordt een meerjarenplan opgesteld 2010-2015 om de wachtlijsten weg te werken, de zorgvernieuwing door te voeren en de gefaseerde invoering van de overschakeling van een voorzieningsfinanciering naar een cliëntfinanciering.*

5. Vlaams gezondheidsbeleid

Defederalisering

Vandaag zitten het preventief en curatief gezondheidsbeleid verspreid over verschillende beleidsniveaus waardoor ze onvoldoende op elkaar inspelen en er een efficiëntieverlies is. Alleen door het samenbrengen van alle aspecten van het gezondheidsbeleid kan een integraal en coherent gezondheidsbeleid worden gevoerd. Bovendien is een betere afstemming mogelijk met andere Vlaamse beleidsdomeinen zoals bijv. wonen, onderwijs en leefmilieu.

Voor Open Vld mag een defederalisering van het gezondheidsbeleid niet betekenen dat de federale solidariteit wordt opgegeven. Daarom wordt de inning van de bijdragen op federaal vlak behouden en worden de middelen verdeeld op basis van objectieve behoefteparameters.

Resolutie 185. *Open Vld wil een coherent Vlaams gezondheidsbeleid. Daarom pleit Open Vld voor een defederalisering van het gezondheidsbeleid. De inning van bijdragen blijft wel federaal. Open Vld wil de federale solidariteit niet opgeven.*

Gezondheid en welzijn verbinden

Resolutie 186. Onderzoek leert dat gezondheid mee bepaald wordt door je sociale status. Daarom pleit Open Vld ervoor om het gezondheids- en welzijnsbeleid sterker op elkaar af te stemmen.

Een kwaliteitsbeleid dat meet en waar resultaten centraal staan

Ons land is tot ver buiten haar grenzen bekend voor de kwaliteit van haar gezondheidszorg. Toch zijn er slechts een beperkt aantal cijfers voorhanden met betrekking tot de kwaliteit van de zorg en wijzen buitenlandse rankings de jongste jaren op een terugval van de kwaliteit van de zorg. In Vlaanderen gebeurt er slechts om de vijf jaar een doorlichting van de ziekenhuizen; de conclusies van deze doorlichting worden niet bekendgemaakt.

Resolutie 187. Omdat de Vlaamse gezondheidszorg van morgen ook een kwaliteitsvolle gezondheidszorg moet zijn, pleit Open Vld voor een ambitieus kwaliteitsbeleid in de gezondheidszorg, gebaseerd op monitoring van processen en resultaten. Patiënten moeten vrij toegang kunnen hebben tot de kwaliteitsresultaten.

Nieuwe gezondheidszorgberoepen

De gezondheidszorg wordt steeds gespecialiseerder. Dat vraagt niet alleen inzet van middelen, maar ook van zorgprofessionals met de juiste opleiding en gepaste kwalificatie. Bovendien duiken nieuwe beroepsprofielen op zoals gespecialiseerde verpleegkundigen en paramedici.

Resolutie 188. Open Vld wil dat de Vlaamse overheid investeert in aangepaste opleidingstrajecten voor de nieuwe zorgberoepen. Deze investeringen moeten geflankeerd worden door toegepast wetenschappelijk onderzoek dat evidence based medicine en evidence based nursing verankert. Daarnaast wordt ook continu werk gemaakt van de aantrekkelijkheid van de zorgberoepen.

Vlaams Kafka-plan voor de zorg

Gezondheidszorgprofessionals worden overspoeld met een hele reeks van administratieve verplichtingen en rapporteringen.

Resolutie 189. Open Vld wil een Vlaams Kafka-plan voor de zorg. Dat moet ertoe leiden dat gezondheidszorgprofessionals zich voluit kunnen concentreren op hun (para)medische of verpleegkundige opdracht. Ook het opleiden van nieuwe types van gezondheidszorgprofessionals en de functiedifferentiatie die hiermee gepaard gaat, laat toe dat mensen in de zorg zich kunnen concentreren op hun kerntaken.

6. Een coherent Vlaams Vrijwilligersbeleid

Open Vld beschouwt alle vrijwilligers als gelijk, onafgezien de sector waarin ze actief zijn. Vrijwilligers zijn immers vaak actief in meerdere organisaties. De decreetgeving moet hiermee rekening houden.

Resolutie 190. Open Vld wil komen tot een coherent Vlaams vrijwilligersbeleid, dat in een apart hoofdstuk in het volgende regeerakkoord wordt uitgetekend. De Vlaamse minister-president heeft een coördinerende rol bij de uitvoering van het beleid en organiseert overlegmomenten met enerzijds de Vlaamse leden van de federale hoge raad voor vrijwilligers en anderzijds met de andere Vlaamse vrijwilligersorganisaties.

Vele verenigingen, kleine initiatieven en vrijwilligers worden al te vaak geconfronteerd met nutteloze administratieve rompslomp, die vaak het kleinschalige initiatief fnuikt. Daarom is het belangrijk dat op regelmatige basis samen met de verschillende sectoren knelpunten inzake administratieve lasten opgelijst worden als eveneens vereenvoudigingen voorgesteld.

De overheid heeft hierbij de cruciale taak om de vordering inzake administratieve lastenverlaging verder op te volgen en hierover resultaten bekend te maken en dit op regelmatige systematische basis.

Resolutie 191. Om de administratieve overlast voor verenigingen te verminderen, stelt Open Vld voor om een administratieve barometer op te stellen waar ook voor de overheid resultaatsverbintenissen mogen worden aan vastgeknoopt.

Hoofdstuk 11. Creatieve en sportieve mensen

Elke mens heet het recht om zijn geluk na te streven, op de wijze zoals hij of zij dat zelf wil. De overheid moet zich daarbij beperken tot de rol van facilitator. Ze moet zelf niet opleggen wat kan en wat niet kan. Ze moet ruimte geven.

1. Cultuur

Een democratische en open samenleving steunt op kritische en verantwoordelijke burgers die maximaal de kans krijgen om zich te ontplooien. Cultuur en cultuurbeleving staan hierbij centraal. Cultuur prikkelt, doet nadenken en zorgt voor een open kijk op de wereld. Het is een bindmiddel voor burgerzin en stimuleert het kritisch (zelf)bewustzijn.

Cultuur is onmisbaar, een cultuurbeleid dus ook. Dit beleid mag niet bevoogden maar moet voorwaarden scheppen, kansen bieden en creativiteit en ondernemingszin stimuleren.

De overheid creëert een kader met optimale voorwaarden waarbinnen kunst zich in alle vrijheid en creativiteit kan ontwikkelen. Cultuur is méér dan output alleen. Cultuur heeft een intrinsieke waarde die het koesteren waard is. De instellingen van de Vlaamse Gemeenschap verdienen bijzondere aandacht. Zij zijn in binnen- en buitenland de ambassadeurs van een open Vlaanderen.

***Resolutie 192.** De diverse sectoren van het kunstendecreet zijn allemaal belangrijk. Toch moet voor Open Vld de steun aan de scheppende en uitvoerende kunstenaar primeren op het (overmatig) subsidiëren van organisaties, structuren of koepels. Investeren in mensen in plaats van structuren is een kerngedachte voor Open Vld, zeker in cultuurbeleid.*

Internationaliseren

Cultuurbeleid is meer dan geld alleen. Een beleid moet ook sturen en accenten leggen. Open Vld kiest voor een cultuurbeleid met ambitie. Excellentie is ons doel. Open Vld wil initiatieven nemen om talenten van eigen bodem internationaal te laten doorgroeien.

Vandaag is er heel wat kwaliteit aanwezig op het vlak van cultuur. Vlaanderen kan op heel wat vlakken zelfs de internationale top aan. Toch blijft het ondanks veel inzet en ambitie moeilijk om internationaal door te breken. Er moeten dus meer opportuniteiten gecreëerd worden om culturele initiatieven in het buitenland te promoten.

***Resolutie 193.** Open Vld kiest voor een samenwerkingsprotocol tussen de ministers van economie, buitenlandse aangelegenheden, toerisme en cultuur. Op die manier kan cultuur op een efficiënte manier in the picture worden gezet.*

Ook de contacten met onze buurregio's en landen moeten worden aangehaald.

***Resolutie 194.** Open Vld pleit voor het afsluiten van een cultureel akkoord en een duurzame samenwerking tussen Vlaanderen en de Franse Gemeenschap. Communautaire spanningen mogen dit niet in de weg staan.*

Creatieve cultuurindustrie kansen geven

Open Vld wil resoluut inzetten op een innovatieve en creatieve cultuurindustrie. Het creatief ondernemerschap moet meer gestimuleerd en geprofessionaliseerd worden. Het komt ons liberalen toe om in te zetten op de raakvlakken tussen cultuur, economie en ondernemerschap. De culturele-creatieve industrie genereert een bloeiende economie en heeft een belangrijk aandeel in de tewerkstelling.

Open Vld meent dat de creatieve industrie nood heeft aan financiële stimuli en flankerende maatregelen vanuit de overheid om deze sector nog meer groeikansen te geven.

Voor Open Vld moeten financieringsvormen die afwijken van de traditionele subsidiëring alsook het verlenen van fiscale stimuli uitgebreid worden. Goed op de markt functionerende instellingen, organisaties, kunstenaars mogen hiervoor niet financieel worden gestraft. Beleidsmatig dient de mogelijkheid gecreëerd om mengvormen mogelijk te maken.

Resolutie 195. Cultuurinvest, dat al enkele jaren instaat voor de economische return van culturele producten door middel van leningen en participaties, moet meer perspectieven bieden aan initiatieven die tussen de subsidieboot en de private financieringskade vallen.

Resolutie 196. Open Vld pleit er tevens voor om de tax-shelter, een fiscale maatregel die ertoe bijdraagt het investeringsklimaat te verbeteren, naar andere culturele sectoren uit te breiden.

Resolutie 197. Naar het voorbeeld van Nederland wordt in Vlaanderen een Kunstkoopregeling (renteloze lening) uitgewerkt voor de aankoop van kunst. We werken eveneens een aangepast systeem van erfenis- en schenkingsrechten uit, waardoor het overdragen van kunst aan musea of wetenschappelijke instellingen interessanter wordt.

Creatief Vlaanderen moet ondernemender worden. Naast alternatieve financieringsvormen, fiscale stimuli, het vergemakkelijken van de toegang tot het bestaande innovatie-instrumentarium heeft de culturele creatieve sector bovendien nood aan meer professionalisering. In de eerste plaats moet het potentieel van de creatieve industrie als belangrijke economische sector erkend worden. Hierbij moet de creatieve industrie ruim geïnterpreteerd worden en zich niet beperken tot de pure kunst- en cultuurwereld.

Focuspunten van een beleid rond creatieve industrie zijn: de professionalisering van de sector op het vlak van ondernemerschapsvaardigheden, stimuleren van internationaliseren en de sector aanzetten om te blijven innoveren. Hiervoor zal in eerste instantie een duidelijke cijfermatige stand van zaken opgemaakt moeten worden. Daarnaast dient er een geïntegreerd instrumentarium (training, coaching, informatie,...) rond ondernemerschap, internationalisering en innovatie aangeboden te worden aan de sector. Dit betekent dat het grote aantal (kleine) spelers in dit landschap aangezet zal moeten worden om samen te werken met mekaar en met een aantal spelers die als back office over alle domeinen heen ondersteuning zouden kunnen aanbieden.

Resolutie 198. In de kunst- en cultuuropleidingen moet meer aandacht worden besteed aan de economische-commerciele training van de studenten. Het opnemen van aspecten van management, communicatie, distributie en marketing in het curriculum is een noodzaak. Daarnaast dient er een begeleidingsprogramma geboden te worden aan bestaande

kunstenaars en andere leden in de creatieve sectoren om hen meer ondernemerschapsvaardigheden bij te brengen.

Ook aan kunstenaars dienen opleidingen om de ondernemerschapsvaardigheden te verhogen, aangeboden. Open Vld denkt aan een overkoepelend initiatief dat de verschillende domeinen vanuit hun eigenheid kan bijstaan in het aanbieden van deze opleidingen alsook voor sensibiliseringsacties. Een verregaande samenwerking van Flanders DC met Flanders Investment and Trade, boek.be, Kunstenloket en andere relevante actoren wordt vooropgesteld.

De overheid moet en kan een juridisch-fiscaal kader tot stand brengen om bedrijven tot sponsoring te bewegen. Zolang de wankele balans tussen platte commerce en een fair return in evenwicht is, kan sponsoring in ruil voor reclame en promotie een win-win situatie betekenen voor iedere speler. Idealiter zouden culturele samenwerkingsverbanden ontstaan tussen culturele instellingen en het bedrijfsleven, zoals ook in het buitenland het geval is. De identificatie tussen ernstige cultuur en ernstige ondernemingen gaat hier dus verder dan een zakelijke transactie. Van de ondernemingen wordt niet alleen geld maar ook mentale betrokkenheid, logistieke steun, knowhow en mankracht gevraagd. Enkel op die wijze verweven zich de inzichten en doelstellingen van kunstenaar, organisatoren en sponsors.

Volgens ons is de bedrijfswereld klaar voor een grotere betrokkenheid in de culturele sector en beseft ze dat een evenwichtige samenwerking kan leiden tot meer cultuur én beter ondernemerschap. Het is de taak van de overheid om hierbij een handje te helpen en beide sectoren op weg te zetten voor een betere samenwerking. Intermediaire organisaties uit beide werelden moeten aangezet worden om samen naar de bedrijfs- en cultuurwereld te gaan.

Cultuurparticipatie en Cultuureducatie

Open Vld is er van overtuigd dat cultuurparticipatie van onderuit moet groeien. Er moet aan iedereen gelijke kansen worden geboden om naar eigen goeddunken te participeren aan het culturele leven. Hiervoor is uiteraard een uitgebreid en divers aanbod nodig. Verder is het voor Open Vld essentieel dat de blik van kinderen en jongeren worden verruimd en mogelijkheden worden geboden om te proeven van alle aspecten van cultuur in de ruime zin.

Resolutie 199. Het is belangrijk dat kinderen en jongeren vanaf een zo jong mogelijke leeftijd kunnen proeven van cultuur. Cultuureducatie is de meeste efficiënte manier om kinderen en jongeren in contact te brengen met culturele uitingen.

Het onderwijs blijkt de meest doeltreffende drager te zijn om de eerste cultuurbelevingen op te doen, om culturele competenties te laten ontwikkelen. Kinderen en jongeren ontwikkelen via cultuureducatie een cultureel bewustzijn waardoor de kans dat ze later participeren aan cultuur wordt vergroot.

Resolutie 200. Een andere invalshoek voor het verhogen van cultuurparticipatie is het creëren van 'bruggetjes' tussen de verschillende cultuurdisciplines. Het is de taak van de overheid om dit te faciliteren en te ondersteunen.

Het sociaal en fiscaal statuut van de kunstenaar

Het huidige sociaal statuut van de kunstenaar beantwoordt onvoldoende aan de diversiteit binnen de kunstensector. Open Vld stelt een verfijning van het sociaal statuut van de kunstenaar voorop.

Naar de RVA toe is het noodzakelijk dat er een eenvormige beoordeling inzake het werkloosheidsstatuut voor de kunstenaar wordt uitgewerkt en niet langer afhankelijk is van werkloosheidsbureau tot werkloosheidsbureau.

Resolutie 201. *De idee om binnen de RVA een gespecialiseerde afdeling voor kunstenaars op te richten is voor Open Vld een optie. De kunstenaars hebben nood aan duidelijke informatie inzake hun werkloosheidsstatuut. Ook het Kunstenloket moet bij de RVA gespecialiseerde informatie kunnen opvragen.*

Momenteel zijn er een aantal fiscale maatregelen voor de kunstenaar van kracht. Open Vld meent dat een coherent fiscaal beleid dient uitgewerkt te worden.

Resolutie 202. *Om tegemoet te komen aan de specificiteit van sommige kunstensectoren dient ondermeer de mogelijkheid te worden voorzien om de inkomsten van de kunstenaars te spreiden over verschillende jaren en dus ook de hieraan verbonden belastingen.*

2. Jeugd

Volgens het Internationaal Kinderrechtenverdrag heeft elk kind recht op rust en vrije tijd. Daarbij moet het ook voldoende ruimte krijgen om te kunnen spelen. Nochtans is dat een pijnpunt in Vlaanderen: er is te weinig ruimte voor kinderen om buiten te spelen.

Resolutie 203. *Open Vld wil voldoende ruimte voor kinderen om buiten te spelen. Er moet een “buitenspeelmonitor” komen om een zicht te krijgen op de toestand en de evolutie van het buitenspelen in Vlaanderen.*

We leven in een tijd waarin jongeren meer mogelijkheden hebben dan ooit tevoren om creatief te zijn op het vlak van vrije tijdsbesteding. De klassieke jeugdbewegingen hebben “concurrentie” gekregen van andere vormen van vrijetijdsbesteding, zoals gamen, chatten of andere IT-toepassingen. Voor Open Vld mag de overheid niet kiezen in de plaats van de jongere.

Resolutie 204. *Open Vld wil geen paternalisme vanwege de overheid, maar een jeugdbeleid dat de jongere vrij laat in zijn keuze van vrijetijdsbesteding.*

Jongeren beleven hun vrije tijd vaak gezamenlijk, in allerlei jeugdverenigingen. Deze kunnen rekenen op financiële ondersteuning door de Vlaamse overheid. De criteria zijn echter onvoldoende objectief en transparant. Bovendien gaan ze meestal gepaard met heel wat administratieve rompslomp.

Resolutie 205. *Het subsidiebeleid in de jeugdsector moet meer gestoeld worden op objectieve meetbare criteria. De administratieve overlast voor jeugdverenigingen moet ook drastisch naar omlaag.*

Veel jeugdlokalen in Vlaanderen voldoen niet aan de brandveiligheids- of andere essentiële normen. Het gebrek aan comfort is vaak schrijnend.

Resolutie 206. Open Vld wil een inhaalbeweging om jeugdlokalen in Vlaanderen comfortabeler en veiliger te maken.

Ook inzake jeugdbeleid kiest Open Vld ervoor om in de eerste plaats de jongere zelf te ondersteunen, in plaats van alle middelen te verdelen onder instellingen. Daarom pleit Open Vld voor een vrije tijdscheque, waarbij de jongere korting krijgt om deel te nemen aan verschillende cultuur-, sport of jeugd-evenementen. Dit participatie-initiatief kan jongeren aanzetten om deel te nemen aan laagdrempelige initiatieven naar eigen keuze.

Resolutie 207. Open Vld wil voor jongeren een “vrije tijdscheque” invoeren.

3. Sport

Beginnen bij het begin: sport en onderwijs

Onderwijs speelt een belangrijke rol in het actiever maken van onze jongeren. De samenwerking tussen het onderwijs- en sportbeleid moet daarom veel intenser.

Resolutie 208. Open Vld wil kinderen al in het basisonderwijs in contact laten komen met een grote verscheidenheid aan sporten. Elk kind kan zo op een positieve manier in contact komen met een sport die hem of haar goed ligt.

Sport als een volwaardige richting erkennen in het onderwijs is een essentiële stap om betere internationale topsportprestaties neer te kunnen zetten met Vlaamse topsporters. Daarnaast moeten jongeren die zich al ernstig engageren in een bepaalde sporttak, sporturen kunnen compenseren binnen het lesurenpakket om de combinatie sport en onderwijs beter te faciliteren.

Resolutie 209. Open Vld wil sport opnemen als een extra keuzevak in het onderwijs. Jongeren die zich al ernstig engageren in een bepaalde sporttak moeten hun sporturen kunnen compenseren binnen het lesurenpakket.

De activiteitsgraad van een gemiddelde sportles bedraagt slechts 8 minuten. De lessen Lichamelijke Opvoeding moeten grondig worden herbekeken. In het kader van een hechtere samenwerking tussen sport en onderwijs, moet het ook mogelijk zijn om het trainersstatuut te combineren met functies binnen onderwijs, de federaties en de topsportscholen. Dit zal leiden tot meer kwalitatieve sportbeoefening, meer instroom in sportverenigingen en een betere begeleiding van kinderen met een talent binnen een bepaalde sport.

Resolutie 210. Open Vld wil de L.O.-lessen heroriënteren van minder techniek naar meer beweging. De lessen moeten ook boeiender en kwaliteitsvoller worden gemaakt door een betere samenwerking tussen federaties en scholen. Voor trainers moet er een gecombineerd statuut komen.

Topsport

Ons topsportbeleid heeft ambitie nodig. Open Vld staat voor een nieuw Vlaams Topsportmodel. Ons topsportbeleid heeft nood aan ambitie en een algemene toekomstvisie. Wij moeten geen Olympische medailles beloven maar wel een topsportmodel ontwikkelen

waarin onze topsporttalenten zich kunnen ontplooiën volgens hun individueel traject met de beste professionele omkadering. Hiervoor moet het niveau van alle topsportactoren drastisch worden verhoogd en is hoogstaande professionalisering vereist. Het gaat hierbij zowel om de een verhoogd niveau bij sportfederaties, trainers en Topsportscholen. We mogen hierbij niet te beroerd zijn om internationale omkadering aan te trekken of onze talenten een buitenlandse sportstage aan te bieden.

Om te komen tot een echt topsportbeleid moet er in de eerste plaats werk worden gemaakt van een betere verloning en een beter statuut voor de topsporter. De verloning moet in verhouding staan tot de prestaties van een topsporter en niet zozeer tot het diploma.

Resolutie 211. Open Vld pleit om naar het Nederlands model toe te werken. Topsporters krijgen een minimumvergoeding en worden beloont naargelang de resultaten van hun sportprestaties. Topsporters met lucratieve sponsorcontracten komen niet meer in aanmerking voor een verloning.

De verschillende topsportstatuten in Vlaanderen zijn een slechte zaak voor de sport.

Resolutie 212. Open Vld wil een éénvormig topsportstatuut met dezelfde voorwaarden, rechten en plichten voor elke topsporter.

De kloof van student naar topsporter is groot. Veel sporttalent gaat verloren door de verscheurende keuze tussen opleiding en topsport. Jongeren die zich specialiseren in een bepaalde sporttak die toch nog combineerbaar is met het gewoon onderwijs, moeten dezelfde ondersteuning kunnen genieten als diegenen die naar een topsportschool gaan.

Resolutie 213. Het topsportstatuut moet losgekoppeld worden van de topsportschool. Zo geef je aan meer jongeren de kans om sporttalent te ontwikkelen en onderwijs en sport te combineren.

De audit van de Vlaamse topsportscholen laat weinig ruimte voor interpretatie. De topsportscholen zijn toe aan een grondige hervorming.

Resolutie 214. Open Vld wil het statuut van topsportschool omvormen tot een gespecialiseerd geïntegreerd centrum voor specifieke sporttakken met de nodige medische, infrastructurele en professionele begeleiding.

Topsporttalent vraagt ook topsporttrainers. Vlaanderen verliest haar beste trainers aan het buitenland door een gebrekkig topsportbeleid. Ervaren topsporters en trainers kunnen een cruciale rol spelen in de opleiding van nieuwe topsporters. Hun potentieel wordt niet gebruikt. Maar als we internationaal willen scoren, hebben we ook nood aan echte toptrainers uit het buitenland.

Resolutie 215. Open Vld wil een topsportbeleid dat het aantrekkelijk maakt voor eigen topsporttrainersom in Vlaanderen te blijven en voor buitenlandse topsporttrainers naar Vlaanderen te komen.

Tenslotte is naast een betere verloning en een beter omkadering, ook het aanbieden van een optimale infrastructuur cruciaal om topsporttalent te ontwikkelen. De Vlaamse topsportinfrastructuur is momenteel onvoldoende

Resolutie 216. Open Vld wil een grondige doorlichting van de huidige topsportinfrastructuur in Vlaanderen. Deze doorlichting moet leiden tot een duidelijk tijdschema waarbinnen de gebreken in ons topsportinfrastructuur worden weggewerkt. Om de nodige middelen te verzamelen wordt samengewerkt met de private sector in de vorm van PPS en andere samenwerkingsverbanden.

Vlaanderen op de wereldkaart

Grote internationale sportevenementen in Vlaanderen betekenen niet alleen een economische en toeristische duw in de rug van onze regio, ze zorgen ook voor meer sportinteresse bij de Vlaming. Daarom moet de Vlaamse regering de ambitie koesteren om grote internationale sportevenementen naar Vlaanderen te halen.

Resolutie 217. De Vlaamse regering moet de ambitie hebben om grote sportevenementen in Vlaanderen te organiseren, zoals bijvoorbeeld het WK voetbal in 2018 of het WK wielrennen in 2012. De organisatie van dergelijke initiatieven kan een hefboom betekenen om Vlaanderen sportief op de kaart te zetten maar ook om ons topsportbeleid en infrastructuur aan te passen aan de toekomstige noden en internationale standaarden

Recreatieve sportbeleving

De ondersteuning van sportclubs kan beter in Vlaanderen. Zoals zo vele verenigingen kreunen ze onder de administratieve overlast en lopen ze verloren in de vele subsidie-reglementen.

Resolutie 218. Open Vld vraagt een doorlichting van de bestaande subsidiereglementen voor sportclubs. De subsidies moeten meer doelgericht zijn en gekoppeld aan duidelijke en controleerbare resultaatsverbintenissen. Subsidies moeten ook rekening houden met de graad van professionaliteit van de club. Clubs die inspanningen doen om meer kwaliteit in de vereniging te brengen, mogen daarvoor beloond worden. Ook moet er werk worden gemaakt van administratieve vereenvoudiging.

Net zoals bij topsport, is er voor de recreatieve sportgebruiker een tekort aan toegankelijke infrastructuur. Ook hier is een inhaalbeweging noodzakelijk. Daarnaast moet de bestaande sportinfrastructuur, bijvoorbeeld in scholen, meer worden opengesteld voor andere gebruikers. Dit gebeurt o.a. door een goede samenwerking tussen scholen, gemeenten en sportclubs zodat sporten na de schooluren gemakkelijk en efficiënt kan georganiseerd worden.

Resolutie 219. Tegen 2012 moet in uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen worden voorzien in 2000 hectare voor sport en recreatie. "Open Scholen" moeten meer mensen aan het sporten zetten. Het "Open School"-concept zorgt niet alleen voor een grotere toegankelijkheid van de bestaande sportinfrastructuur in Vlaanderen, maar ook voor een betere begeleiding en ondersteuning van zij die aan sport willen doen.

Open Vld is hevig voorstander van het huidige Vlaamse antidopingbeleid. Dit betekent niet strenger of niet milder zijn dan wat de WADA-code internationaal voorschrijft. Toch is administratie rond antidoping betrekkelijk groot is, vooral voor de meer recreatieve sportbeoefenaars in de lagere wedstrijdklassen.

Resolutie 220. Open Vld houdt vast aan een streng antidoping beleid. Binnen dat kader moet echter wel worden nagegaan of de administratieve overlast voor de meer recreatieve sportbeoefenaars in de lagere klassen vereenvoudigd kan worden.

5. Toerisme en horeca

De bijdrage van de toerisme- en vrijetijdssector aan de samenleving is groot. De sector is in Vlaanderen in de jaren 2000 uitgegroeid tot een volwaardige economische sector. Naast de aanzienlijke economische betekenis heeft toerisme en vrije tijd ook een maatschappelijk belang. De sector draagt bij tot de kwaliteit van het leven en het welzijn van elke burger, heeft effect op de werkgelegenheid en begunstigt de ruimtelijke kwaliteit.

Uitbouw van een virtueel toeristisch loket

Nieuwe ontwikkelingen in de maatschappij stellen steeds verdergaande eisen aan e-marketing. De uitbouw van een virtueel toeristisch loket is op korte termijn een must. Interactieve informatie behelst, naast het opvragen van informatie ook de mogelijkheid tot reserveringen van toeristische diensten, reisagentschappen, toeristische verblijfsaccommodatie, evenementen, culturele activiteiten, restauranten, etc. Deze informatie dient samengebracht te worden op één website en op een eenduidige manier aan de gebruiker-toerist gepresenteerd.

Het virtueel loket moet een efficiënt en gebruiksvriendelijk systeem te zijn. Bij de uitbouw van het loket stelt de overheid de nodige tools ter beschikking (bijv. een sjabloon waardoor het voor de partners gemakkelijk wordt om hun gegevens/informatie die zij aan de toerist willen meegeven, in te voeren). Alleen op deze manier kan de toeristische sector op uniforme wijze gegevens opslaan en informatie uitwisselen.

Resolutie 221. Open Vld wil één Vlaams virtueel toeristisch loket. Dit loket met hét uithangbord worden van Toerisme Vlaanderen.

Versterken van het zakelijk toerisme

Vlaanderen moet als meeting- en congresbestemming meer op de kaart geplaatst worden. Het Mice-toerisme (meetings, incentives, congressen en exhibitions met hotelovernachting) moet door de Vlaamse overheid meer ondersteund en meer gefaciliteerd te worden. Ook de privé-sector heeft hierin een belangrijke rol te spelen en dient meer verantwoordelijkheden op te nemen. Een Congresbureau dient te worden opgericht als een samenwerkingsinstrument aangestuurd door de private sector in samenwerking met de overheid.

Resolutie 222. Vlaanderen moet meer inzetten op zakelijk toerisme. Daarvoor wordt een Congresbureau opgericht.

Beter onthaal van toeristen

Het netwerk van infokantoren moet worden uitgebreid met ankerpunten waar informatie over de regio en over Vlaanderen verspreid wordt. Naast topinfokantoren op luchthavens en TGV-stations is het noodzakelijk om infokantoren uit te bouwen in de grote spoorwegstations en langs de belangrijke autowegen. Ook de grote tankstations langs onze autowegen zijn bijzonder geschikt om informatie over de regio en Vlaanderen aan te bieden. Het is evident

dat deze topinfokantoren en de infokantoren van grote steden ook 's avonds voor de toerist toegankelijk zijn.

Resolutie 223. Open Vld wil topinfokantoren op enkele belangrijke strategische locaties in Vlaanderen.

Niet alleen de werknemers die werken bij een infopunt zijn toeristisch ambassadeur van Vlaanderen. Ook de politieagent, de taxichauffeur of café-uitbater zijn vaak aanspreekpunt van buitenlandse toeristen.

Resolutie 224. Toerisme Vlaanderen sluit samenwerkingsverbanden met andere sectoren om te komen tot een breed toeristisch onthaal in Vlaanderen, ook door de politieagent, de taxichauffeur of de café-uitbater.

Opwaarderen van de hotelsector

In tegenstelling tot het buitenland, worden er in Vlaanderen weinig of geen nieuwe hotels gebouwd, noch oudere hotels gerenoveerd. Vooral de kust wordt met deze problematiek geconfronteerd. De hotelsector moet daarom dringend opgewaardeerd worden.

Resolutie 225. Open Vld wil de bouw van nieuwe hotels of de renovatie van oude hotels stimuleren. Hotels uitbaten moet rendabeler worden, onder meer via de mogelijkheid om de BTW met betrekking tot kosten van logies aftrekbaar te maken.

Ondanks de inzet van de overheid op administratieve vereenvoudiging blijft de administratieve last voor onder meer de logiessector ontzettend groot.

Resolutie 226. De administratieve procedures moeten onvoorwaardelijk ingekort worden. Het Magda-principe waarbij gegevens van de onderneming maar één keer moeten doorgegeven worden aan de administratie en maximaal met andere administratieve diensten moeten gedeeld worden, moet onverkort in de praktijk ingevoerd worden.

Het toerismebeleid kan niet voorbij gaan aan de trend van de laatste tijd. Er is in Vlaanderen een groeiende vraag naar kwaliteitsvolle logies met een grotere capaciteit en dit vooral in een landelijke omgeving.

Resolutie 227. Het Limburgplan dat de uitbouw van de Limburgse erfgoedlogies stimuleert, verdient navolging in heel Vlaanderen. Door de herbesteding van deze erfgoedsites tot logies wordt niet alleen het onroerend erfgoed op een kwaliteitsvolle manier geherwaardeerd maar krijgt het tevens een plaats in het vrijetijdsgegeven. De uitbouw van dergelijke logies dient te gebeuren in een publiek-private samenwerking.

Jongeren-toerisme

Jongeren-toerisme-initiatieven in Vlaanderen dienen meer gepromoot te worden. In onze brede informatiemaatschappij komt het erop aan om binnen het specifieke jongerencircuit aanwezig te zijn. Stimuleren van samenwerkingen met internationale organisaties die zich met jongeren-toerisme inlaten is een must. Zo dient Vlaanderen onder meer in te spelen op instrumenten zoals de International Student Identity Card, een internationale studentenkaart waaraan tal van voordelen waaronder toeristische verbonden zijn (ondersteund door de

UNESCO) . Ook zeer gewone kanalen zoals bijvoorbeeld de advalvas van scholen, ook buitenlandse, zijn nuttige instrumenten om jongerentoeerisme-initiatieven bekend te maken.

Resolutie 228. Jongerentoeerisme moet een speerput zijn in het toerisme beleid van Toerisme Vlaanderen. Aanbieders van specifieke jongerenlogies moeten informatie krijgen over de kanalen waarop ze zich best aanbieden en promoten.

Uit een onderzoek is gebleken dat de internationale rondtrekkende jongeren nog steeds de voorkeur geven aan jeugdherbergen en hostels.

Resolutie 229. De inhaalbeweging via de PPS jeugdherbergen dient verder gezet te worden om te komen tot kwalitatieve jeugdherbergen. Ook de uitbouw van de hostels moet bij kandidaat-investeerders meer gepromoot worden.

Watertoerisme

Vlaanderen leent zich tot de uitbouw van een prachtig watertoerisme. Het riviertoeerisme biedt heel wat mogelijkheden. Niet alleen staat hier de natuurbeleving centraal, maar ook moet het mogelijk zijn om historisch en toeristisch aantrekkelijke steden te bereiken via onze wateren.

Resolutie 230. Watertoerisme moet sterker worden gepromoot via de uitbouw van toeristische plezierjachthaventjes en de oplaak van een watervaarplan waarop de toeristische bezienswaardigheden zijn aangeduid

Horeca

De horecasector is in Vlaanderen een grote werkgever. Er is daarom nood aan sectorgerichte aanpak.

Resolutie 231. Om de tewerkstelling in de horecasector te versterken is een verdere flexibilisering noodzakelijk. Tevens dringt een voordeligere regeling voor het presteren van overuren zich op.

Om tegemoet te kunnen komen aan het probleem om binnen de horeca over personeel te kunnen beschikken moet tevens de uitzendsector intensiever ingeschakeld worden.

Resolutie 232. Via de uitzendsector moet een pool van werknemers voor de horeca worden gecreëerd, waardoor werknemers op korte termijn kunnen worden opgeroepen. De VDAB moet een specifieke aanpak uitwerken voor de horecasector, waarbij knelpuntvacatures sneller worden gedetecteerd en actieplannen worden gemaakt om deze sneller in te vullen. Er moeten tenslotte meer mogelijkheden komen voor jongeren om werken en leren te combineren in de horeca.

Open Vld ondersteunt de plannen van de Europese commissie voor een BTW verlaging tot 6%.

Resolutie 233. Open Vld wil een snelle uitvoering van de verlaagde BTW in de horeca, zowel voor restaurants als cafés. De verlaging van het BTW tarief zal de tewerkstelling in de horecasector een positieve impuls geven.

6. Media

Technologische ontwikkelingen in de informatie- en telecommunicatienetwerken hebben de laatste jaren het medialandschap fundamenteel in beweging gebracht. Naast de klassieke radio en televisie boemde de nieuwe media en werd de mediabeleving van de Vlaming multimediaal.

Ook in Vlaanderen vervagen de grenzen tussen omroepmedia (radio en televisie), printmedia (dag- en weekbladen) en internetmedia meer en meer. Dezelfde gegevens kunnen vandaag de dag zowel op papier worden afgedrukt, als op het internet geplaatst, als worden uitgezonden op televisie als in een tekstbericht gegoten en verzonden via mobiele netwerken naar GSM's en PDA's.

De mediagebruiker bepaalt hoe langer hoe meer zelf welk medium hij waar, wanneer en op welke wijze wil beleven. De vervaging van de grenzen tussen de diverse mediamarkten vraagt een horizontaal, geïntegreerd mediabeleid dat een nieuw evenwicht zoekt tussen de gerechtvaardigde belangen van de openbare omroep, de kabelmaatschappijen, de telecomoperatoren, de private omroepen, de internetaanbieders en de dagblad- en weekmagazine uitgevers.

Resolutie 234. Open Vld wil in de volgende legislatuur in overleg met alle actoren de rol van de overheid in het nieuwe medialandschap herdefiniëren. Open Vld wil daarbij komen tot een nieuwe “pax media” gebaseerd op vijf uitgangspunten: pluriformiteit en verscheidenheid, onafhankelijkheid, kwaliteit, toegankelijkheid en een gelijk speelveld voor alle actoren.

Er is in Vlaanderen nood aan een instituut voor de archivering en ontsluiting van het audiovisueel erfgoed. Media en cultuur zijn twee belangrijke domeinen waarin deze nieuwe instelling actief moet zijn. Daartoe worden samenwerkingsverbanden afgesloten met alle belangrijke (media)spelers en met de bestaande erfgoedinstellingen. Aan het initiatief wordt op korte termijn een ruime uitstraling gegeven, voor een breed publiek

Resolutie 235. Open Vld ijvert voor de oprichting van een Vlaams Instituut voor de archivering en ontsluiting van het audiovisueel erfgoed.